

Hội nghị cán bộ viên chức năm 2009

Vừa qua, các đơn vị của ĐHQGHN đã trang trọng tổ chức hội nghị cán bộ viên chức năm 2009 nhằm tổng kết các kết quả đã đạt được trong năm học 2008 – 2009 và đề ra phương hướng nhiệm vụ năm học 2009 – 2010.

Đại diện Ban Giám đốc cùng BCH Công đoàn ĐHQGHN đã tới dự và phát biểu ý kiến chỉ đạo.

Theo ý kiến phát biểu của lãnh đạo ĐHQGHN, trong năm học vừa qua, quán triệt quan điểm chỉ đạo của Đảng ủy, về cơ bản các đơn vị của ĐHQGHN thực hiện thắng lợi kế hoạch nhiệm vụ năm học, đặc biệt là phát huy được cơ chế tự chủ, tự chịu trách nhiệm cao, cơ cấu tổ chức của đại học tiên tiến, liên thông, liên kết và hợp tác giữa các đơn vị.

Các đơn vị của ĐHQGHN đã đạt được một số thành tích nổi bật như: chất lượng đào tạo không ngừng được nâng cao theo hướng tiếp cận trình độ quốc tế, mở rộng liên thông, liên kết; đi tiên phong trong việc mở và tổ chức đào tạo bằng kép, ngành kép, xây dựng và phát triển ngành, chuyên ngành đạt trình độ quốc tế,...; chất lượng và giá trị thực tiễn của hoạt động KHCN, công tác

hợp tác quốc tế đã mang lại những kết quả to lớn, góp phần khẳng định vị thế, thương hiệu của ĐHQGHN ở trong và ngoài nước; đi đầu và triển khai tốt công tác điều động, luân chuyển cán bộ,...

Bên cạnh đó, các cán bộ viên chức của ĐHQGHN cũng đã chỉ ra một số mặt còn hạn chế cần được khắc phục trong năm học này là: thu nhập của cán bộ còn thấp; công tác cải tạo, nâng cấp cơ sở vật chất phục vụ công tác đào tạo và NCKH còn gặp nhiều khó khăn; thương hiệu và văn hóa cộng đồng chưa thực sự thấm sâu vào nhận thức của cán bộ ở một số đơn vị,...

Năm học 2009 – 2010, các đơn vị của ĐHQGHN tiếp tục phát huy mọi nguồn lực, tạo những bước đột phá về chất lượng đào tạo và nghiên cứu khoa học, phát triển ĐHQGHN tiến tới đạt trình độ ngang tầm các đại học tiên tiến trong khu vực Đông Nam Á, trong đó một số ngành, chuyên ngành khoa học cơ bản, công nghệ cao và kinh tế – xã hội mũi nhọn đạt chuẩn quốc tế, hướng tới xây dựng bộ môn, khoa, trường đại học đạt chuẩn quốc tế.

Kim Chi

Chuyến thăm và làm việc tại ĐHQGHN của đoàn đại biểu cấp cao Trung ương Đoàn TNCS Trung Quốc do đồng chí Lục Hạo – Bí thư thứ nhất dẫn đầu đã diễn ra ngày 8/10/2009. GS.TS Mai Trọng Nhuận – Giám đốc ĐHQGHN đã phát biểu chào mừng chuyến công tác của Đoàn và nhấn mạnh, trong những năm qua, cùng với sự phát triển tốt đẹp của quan hệ giữa Đảng, Nhà nước và Chính phủ hai nước, quan hệ hợp tác giữa Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và Đoàn TNCS Trung Quốc, giữa tuổi trẻ hai nước Việt Nam – Trung Quốc đã có những bước phát triển mới. Một số các thoả thuận hợp tác thanh niên Việt Nam – Trung Quốc thời gian qua đã được ký kết và triển khai có hiệu quả. Hiện nay số lượng sinh viên Trung Quốc đang theo học tại ĐHQGHN khá đông, tập trung ở 2 đơn vị lớn đó là Trường ĐHKHXH&NV và Trường ĐH Ngoại ngữ. Những lưu học sinh – Đoàn viên này sẽ là cầu nối để tuổi trẻ 2 nước hiểu và gần nhau hơn.

Minh Trường

Ngày 27/10/2009, GS.TS Mai Trọng Nhuận – Giám đốc ĐHQGHN đã có buổi tiếp GS. Yves Lecointe – Hiệu trưởng Đại học Nantes và GS. Francois Resche, Hiệu trưởng Danh dự ĐH Nantes. Tại buổi làm việc, lãnh đạo 2 bên đã giới thiệu những thông tin cơ bản của mỗi đơn vị và trao đổi về cơ hội hợp tác hai bên trong thời gian tới: khả năng tham gia xây dựng dự án thành lập 1 tổ hợp Y khoa hiện đại tại Hòa Lạc, bao gồm Khoa Y – Dược và Bệnh viện đa khoa; trao đổi giảng viên và sinh viên; thành lập một trường đào tạo tiến sĩ quốc tế tại ĐHQGHN ĐHQGHN trong đó nêu đến hướng ký kết văn bản để triển khai việc đồng hướng dẫn và đồng cấp bằng tiến sĩ,...

Gia Linh

Ngày 16/10/2009, Giám đốc ĐHQGHN đã ký các Quyết định

số 3500/QĐ-TCCB bổ nhiệm lại ông Nguyễn Doãn Hữu, Quyết định số 3499/QĐ-TCCB bổ nhiệm lại ông Trịnh Thanh Ba và Quyết định số 3498/QĐ-TCCB bổ nhiệm lại ông Vũ Đức Hảo giữ chức Phó Giám đốc Trung tâm Hỗ trợ đào tạo và Phát triển đô thị đại học.

N.D

Khai giảng khóa đào tạo liên kết thứ 2 giữa Trường Kinh tế và Trường Ngoại ngữ đã diễn ra ngày 5/10/2009 với sự tham dự của GS.TS Nguyễn Hữu Đức – Phó giám đốc cùng đại diện các ban chức năng ĐHQGHN. Năm 2009, Trường ĐH Kinh tế tuyển sinh được 328 sinh viên hiện đang theo học tại Trường ĐH Ngoại ngữ tham gia đào tạo văn bằng 2 các ngành Tài chính Ngân hàng, Quản trị Kinh doanh và Kinh tế Đối ngoại; Trường

ĐH Ngoại ngữ cũng tuyển 117 sinh viên hiện đang theo học tại Trường ĐH Kinh tế để đào tạo văn bằng 2 ngành tiếng Anh phiên dịch. Sau khi hoàn thành các chương trình đào tạo, sinh viên sẽ có được 2 bằng đại học chính quy ở 2 chuyên ngành độc lập của cả 2 trường.

Lưu Mai

Hội nghị sơ kết công tác tuyển sinh và phê duyệt điểm trúng tuyển sau đại học đợt 2 năm 2009 do GS.TSKH Vũ Minh Giang – Phó giám đốc ĐHQGHN chủ trì đã diễn ra ngày 1/10/2009. Theo thống kê sơ bộ, kỳ tuyển sinh sau đại học đợt 2 năm 2009 vào ĐHQGHN có 2.490 thí sinh (đạt 55% trên tổng số 4.543 thí sinh) dự thi bậc đào tạo thạc sĩ đủ điểm xét tuyển trong đó số đề nghị xét tuyển là 2.272 thí sinh (đạt 91% so với tổng số thí sinh đủ điểm

xét tuyển); 187 thí sinh (đạt 80% trên tổng số 233 thí sinh) dự thi bậc đào tạo tiến sĩ đủ điều kiện để nghị xét tuyển (trong đó có 179 thí sinh bằng 96% số thí sinh đủ điểm xét tuyển được đề nghị xét tuyển) bên cạnh 20 cá nhân được chuyển tiếp sinh; 238 thí sinh trên tổng số 291 thí sinh dự thi đủ điểm để được cấp Chứng chỉ ngoại ngữ (trong đó có 154 chứng chỉ bậc thạc sĩ và 84 chứng chỉ bậc tiến sĩ)...

Văn Trương

Lễ khai giảng chương trình đào tạo thạc sĩ Quản lý và Lãnh đạo giáo dục khóa 4 đã được Trường ĐH Giáo dục, ĐHQGHN tổ chức vào ngày 5/10, với sự tham dự của GS.TSKH Vũ Minh Giang – Phó Giám đốc ĐHQGHN, đại diện Đại sứ quán Thụy Điển và 27 học viên. Nội dung chương trình đào tạo được chuẩn hóa theo chương trình đào tạo của ĐH Dalarna và xen kẽ một số môn học do các giáo sư của ĐH Giáo dục trực tiếp tham gia giảng dạy. Mục đích là để vừa giúp đào tạo người thầy đạt trình độ quốc tế, vừa mang bản sắc, phù hợp với hoàn cảnh Việt Nam, PGS.TS Nguyễn Thị Mỹ Lộc – Hiệu trưởng Trường ĐH Giáo dục cho biết.

Đức Minh

Phối hợp công tác thanh tra, kiểm tra trong ĐHQGHN là nội dung của hội nghị được ĐHQGHN tổ chức ngày 27/10/2009, tại Trung tâm Hỗ trợ Đào tạo và Phát triển Đô thị Đại học. Theo PGS.TS Phạm Trọng Quát – Bí thư Đảng ủy, Phó Giám đốc ĐHQGHN, thời gian tới sự phối hợp trong công tác thanh tra, kiểm tra giữa các đơn vị của ĐHQGHN cần được phát huy có hiệu quả hơn nữa, đồng thời cần hình thành mạng lưới các cán bộ làm công tác thanh tra, kiểm tra trong ĐHQGHN có trình độ và tinh thần trách nhiệm. ĐHQGHN nên xây dựng văn bản quản lý chung trong đó tôn trọng sự tự chủ của các đơn vị thành viên...

Linh Anh

Diễn đàn Công nghệ Thông tin – Truyền thông lần thứ 3 với chủ đề Công nghệ thông tin – truyền thông (ICT) trong nền kinh tế tri thức do ĐHQGHN tổ chức đã diễn ra ngày 13/10. Tại diễn đàn, các nhà khoa học đến từ các trường đại học, viện nghiên cứu trong và ngoài nước đã tập trung thảo luận các vấn đề: vai trò của công nghệ thông tin truyền thông trong nền kinh tế tri thức – thách thức và cơ hội cho Việt Nam; phát triển nguồn nhân lực ICT; R&D trong ICT; vai trò của trường đại học đối với phát triển ICT và nền kinh tế tri thức ở Việt Nam. Một trong những thách thức lớn nhất đối với Việt Nam là thiếu hụt nguồn nhân lực ICT chất lượng cao. Để vượt qua thách thức đó, ĐHQGHN đã đặt mục tiêu, đến năm 2010, đạt chuẩn khu vực trong nghiên cứu và đào tạo. Việc hợp tác quốc tế trong lĩnh vực ICT là cách nhanh nhất.

Đức Minh

Ngày 15/10/2009, Đoàn công tác của Hội đồng Giáo dục Quốc phòng – An ninh Trung ương đã có buổi làm việc, kiểm tra công tác Giáo dục Quốc phòng – An ninh tại ĐHQGHN. Năm qua, công tác Giáo dục Quốc phòng – An ninh nói chung và thực hiện môn học Giáo dục Quốc phòng – An ninh nói riêng đã được Đảng ủy, Ban Giám đốc ĐHQGHN, Ban Giám đốc ĐHQGHN, Ban Giám đốc ĐHQGHN thành viên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện khá tốt, chất lượng môn học có nhiều chuyển biến tích cực, từng bước đi vào nền nếp, mang lại hiệu quả thiết thực. Trong thời gian tới, công tác Giáo dục Quốc phòng – An ninh của ĐHQGHN sẽ tập trung vào thực hiện 8 nhiệm vụ cụ thể thông qua các giải pháp áp dụng cho từng lĩnh vực công tác như chính trị tư tưởng, tổ chức, quản lý đào tạo – bồi dưỡng và chế độ chính

sách, điều kiện đảm bảo.

Văn Trương

Sáng 30/9, GS.TSKH Vũ Minh Giang – Phó giám đốc ĐHQGHN đã làm việc với đại diện Quỹ Giáo dục Việt Nam (VEF), với mục đích tăng cường hợp tác giữa hai bên trong việc lựa chọn và cấp học bổng cho sinh viên ĐHQGHN sang làm nghiên cứu sinh tại các trường đại học uy tín của Mỹ. Tại buổi làm việc, GS.TSKH Vũ Minh Giang đã đề xuất 3 ý tưởng để tăng cường hợp tác với VEF đó là: Thông qua hệ thống tuyển chọn hiệu quả của VEF để tuyển chọn các cán bộ của ĐHQGHN; Qua các mối liên hệ của VEF với hệ thống các trường đại học của Mỹ để chọn trường gửi nghiên cứu sinh; ĐHQGHN tham gia đóng góp kinh phí để tăng số lượng nghiên cứu sinh du học.

Đức Minh

Ngày 2/10/2009, Đảng bộ Cơ quan ĐHQGHN đã tổ chức lễ trao Huy hiệu 30 năm tuổi Đảng đợt 2/9/2009 cho đồng chí Phạm Quang Hưng – Phó Giám đốc ĐHQGHN. Đồng chí Phạm Quang Hưng là đảng viên thứ 4 của Đảng bộ Cơ quan ĐHQGHN vinh dự được đón nhận Huy hiệu 30 năm tuổi Đảng. Trước đây, đợt 19/5/2007 là các đồng chí: Vũ Minh Giang – Phó giám đốc ĐHQGHN, Nguyễn Văn Thông – Phó trưởng ban Ban Tổ chức Cán bộ và Nguyễn Doãn Hữu – Phó giám đốc Trung tâm Hỗ trợ đào tạo và phát triển đô thị đại học đã nhận huy hiệu 30 năm tuổi Đảng.

Khóa bồi dưỡng sau đại học Tiếp cận sinh thái với việc Quản lý tài nguyên thiên nhiên và Phát triển bền vững, do Trung tâm Nghiên cứu Tài nguyên và Môi trường ĐHQGHN (CRES) tổ chức dưới sự tài trợ của Cơ quan Hợp tác Kỹ thuật Bỉ (BTC) và Bộ Giáo dục & Đào tạo được khai giảng ngày 29/9/2009. Các học viên sẽ được học 12 chủ đề lớn như: Phát triển bền vững với những vấn đề môi trường toàn cầu và Việt Nam; Sinh thái học, Sinh thái nhân văn và Sinh

– Ngày 21/10/2009, ĐHQGHN và Quỹ Học bổng TJ Park – POSCO (Hàn Quốc) đã long trọng tổ chức lễ trao học bổng TJ Park – POSCO năm 2009 cho 20 sinh viên của ĐHQGHN có thành tích xuất sắc trong học tập và rèn luyện. Mỗi suất học bổng trị giá 500 USD. Chương trình học bổng POSCO TJ Park dành cho sinh viên ĐHQGHN được lãnh đạo hai đơn vị ký kết ngày 4/11/2005. Năm nay 2009 là năm thứ 5 sinh viên ĐHQGHN vinh dự được nhận học bổng này. (có ảnh vì có GD và Thứ trưởng)

Kim Chi

thái chính trị; Xã hội học môi trường; Hệ sinh thái nông nghiệp; Hệ sinh thái rừng; Các hệ sinh thái đất ngập nước; Đa dạng sinh học và bảo tồn; ... Theo GS.TSKH Vũ Minh Giang – Phó giám đốc ĐHQGHN, khóa bồi dưỡng là dịp thuận lợi để các học viên có thể trang bị cho mình

những kiến thức cơ bản nhất không chỉ ở lĩnh vực sinh thái trong quản lý tài nguyên mà còn ở cả vấn đề giải quyết mối quan hệ giữa con người với thiên nhiên.

Trương NM

4 đề tài nghiệm thu trong tháng 9/2009

TRONG THÁNG 9 NĂM 2009, CÓ 4 ĐỀ TÀI NGHIÊN CỨU KHOA HỌC DO CÁC TẬP THỂ THUỘC ĐHQGHN THỰC HIỆN ĐÃ ĐƯỢC NGHIỆM THU.

Dự án sản xuất thử – thử nghiệm “Hoàn thiện công nghệ nhân nuôi côn trùng phục vụ bảo tồn và khai thác tài nguyên côn trùng”, mã số SXT.07.01. Chủ trì: GS. Bùi Công Hiến – Trường Đại học Khoa học Tự nhiên và PGS. Đặng Văn Bào – Trung tâm Hỗ trợ đào tạo và Phát triển đô thị đại học. Xếp loại: Khá.

Nhiệm vụ bảo vệ môi trường “Xử lý và tận dụng bùn cặn thải từ hệ thống xử lý nước thải mạ điện”, mã số QMT.07.01. Chủ trì: PGS.TS. Trần Yêm, Khoa Môi trường, Trường Đại học Khoa học Tự nhiên. Xếp loại: Tốt.

Đề tài trọng điểm “Điều chỉnh chính sách đầu tư trực tiếp nước ngoài ở Việt Nam trong tiến trình hội nhập quốc tế”, mã số QGTĐ.07.08. Chủ trì: PGS.TS Phùng Xuân Nhạ, Trường Đại học Kinh tế. Xếp loại: Tốt.

Đề tài “Phát hiện sao chép giữa các văn bản tiếng Việt”, mã số QC.08.17. Chủ trì: TS. Phạm Bảo Sơn, Trường Đại học Công nghệ. Xếp loại: Tốt.

Ban Khoa học Công nghệ

Trang tin Đại học Quốc gia TP.HCM

Ngày 16/10/2009, UBND TP.HCM, UBND tỉnh Bình Dương, ĐHQG TP.HCM, Ban chỉ đạo chương trình KTX SV đã tổ chức Lễ khởi công dự án đầu tư xây dựng KTX SV quy mô 60.000 chỗ thuộc dự án thành phần QG-HCM06 nằm trong tổng thể chương trình 100.000 chỗ ở cho sinh viên tại TPHCM, Bình Dương.

Ngày 10/10/2009, Tỉnh Lâm Đồng đã tổ chức Lễ khởi công xây dựng ký túc xá cho sinh viên tại Trung tâm Quản lý KTX ĐHQG TP.HCM. Công trình có diện tích xây dựng là 789 m², diện tích sàn là 4215 m², cao 5 tầng, gồm 60 phòng cho 480 sinh viên; diện tích mỗi phòng ở của sinh viên là 36.26 m²; kinh phí xây dựng công trình này là hơn 20 tỷ đồng.

Ngày 27/10/2009, Trường ĐH Bách khoa – ĐHQG TP.HCM đã tổ chức lễ kỷ niệm 10 năm chương trình đào tạo kỹ sư chất lượng cao Việt Pháp, đánh giá quá trình hợp tác đào tạo giữa hai nước Việt Nam – Pháp. Với 6 chuyên ngành đào tạo, tính đến nay đã có 6 khóa với 377 sinh viên tốt nghiệp. 25.9% các cựu sinh viên theo học SDH; 6,9% các cựu sinh viên giảng dạy tại các trường ĐH; 11% không có thông tin. Theo thống kê địa lý cho thấy 28,7% số sinh viên theo học chương trình đào tạo này đang ở nước ngoài, 71,3% sinh viên ở Việt Nam.

Ngày 19/10/2009, TSKH. Đặng Thị Phương Thảo – Trường ĐH Khoa học Tự nhiên, ĐHQG TP.HCM là một trong 3 nhà khoa học nữ của Việt Nam đã vinh dự được nhận học bổng chương trình “Vì sự phát triển của phụ nữ trong khoa học” trị giá 100 triệu đồng. Đây là chương trình học bổng của L’Oreal – UNESCO nhằm ươm mầm tài năng khoa học cho các nhà nghiên cứu, các nhà khoa học nữ trẻ tuổi tại Việt Nam.

Ngày 15/10/2009, Trường ĐH Khoa học Tự Nhiên – ĐHQG TP. HCM đã tổ chức lễ trao bằng tốt nghiệp cho 1.357 sinh viên thuộc 11 ngành đào tạo khóa 2005 – 2009. Trong số này có 3 sinh viên tốt nghiệp loại xuất, 103 sinh viên đạt loại giỏi, 544 sinh viên đạt loại khá; trung bình khá có 678 sinh viên và chỉ có 29 sinh viên tốt nghiệp loại trung bình.

Ngày 10/10/2009, Trường ĐH Công nghệ thông tin – ĐHQG TP.HCM tổ chức buổi thảo luận về phát triển kỹ năng mềm cho kỹ sư công nghệ thông tin trong môi trường làm việc đầu tư trực tiếp nước ngoài. Trong buổi workshop, sinh viên không chỉ được tiếp nhận những kiến thức về kỹ năng mềm trên lý thuyết mà còn cùng nhau thảo luận và thực hành bằng tiếng Anh những vấn đề xung quanh kỹ năng mềm bằng các bài tập nhận xét tình huống trên video clip dưới sự hướng dẫn của ông Peter Phương Lê cùng các giảng viên tiếng Anh của trường.

Ngày 02/10/2009, Trường ĐH Bách Khoa – ĐHQG TP.HCM phối hợp với tập đoàn Sorun (Nhật Bản) đã trao 40 suất học bổng với tổng trị giá 2 triệu JPY dành cho 20 sinh viên ĐHQG TP.HCM có thành tích học tập tốt và 20 sinh viên, học viên cao học có kết quả nghiên cứu khoa học xuất sắc.

Diệp Chi (tổng hợp)

Tổng thống Lee Myung-bak:

VƯỢT KHÓ ĐỂ LÀM VIÊN NGỌC SÁNG

NGÀY 20/10, TRONG KHUÔN KHỔ CHUYẾN THĂM CHÍNH THỨC VIỆT NAM THEO LỜI MỜI CỦA CHỦ TỊCH NƯỚC NGUYỄN MINH TRIẾT VÀ PHỤ NHÂN, TỔNG THỐNG HÀN QUỐC LEE MYUNG-BAK ĐÃ ĐẾN THĂM ĐHQGHN VÀ GIAO LƯU VỚI SINH VIÊN, CÁN BỘ GIẢNG DẠY CỦA 3 CƠ SỞ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC THAM GIA ĐÀO TẠO TIẾNG HÀN TẠI HÀ NỘI LÀ TRƯỜNG ĐHKHXH&NV (ĐHQGHN), TRƯỜNG ĐH NGOẠI NGỮ (ĐHQGHN) VÀ TRƯỜNG ĐH HÀ NỘI.

Tháp tùng Tổng thống có lãnh đạo Bộ Ngoại giao và Thương mại; Bộ Lao động; Bộ Đất đai, Giao thông và Hàng hải; Ủy ban thương hiệu quốc gia; Đại sứ đặc mệnh toàn quyền Hàn Quốc tại Việt Nam và các đại diện trong đoàn tùy tùng của Tổng thống.

Đón tiếp Tổng thống, về phía Việt Nam có TS. Phạm Vũ Luận - Thứ trưởng Bộ GD&ĐT, TS. Nguyễn Quân - Thứ trưởng Bộ KH&CN, ông Phạm Tiến Vân - Đại sứ đặc mệnh toàn quyền Việt Nam tại Hàn Quốc, GS.TS Mai Trọng Nhuận - Giám đốc ĐHQGHN, các Phó giám đốc ĐHQGHN: PGS.TS Phạm Trọng Quát, GS.TSKH Vũ Minh Giang, TS. Phạm Quang Hưng, GS.TS Nguyễn Hữu Đức; đại diện các Ban chức năng và đơn vị trực thuộc ĐHQGHN. Đặc biệt, hơn 40 sinh viên nghiên cứu về văn hóa, ngôn ngữ, đất nước và con người Hàn Quốc tại ĐHQGHN và một số trường đại học ở Hà Nội cũng tham dự và giao lưu với ngài Tổng thống.

Thay mặt toàn thể cán bộ, sinh viên ĐHQGHN, GS.TS

ĐỂ ĐẠT ĐƯỢC MỤC TIÊU CHIẾN LƯỢC ĐẾN NĂM 2020, PHẦN ĐẤU TRỞ THÀNH ĐẠI HỌC ĐỊNH HƯỚNG NGHIÊN CỨU, ĐA NGÀNH, ĐA LĨNH VỰC NGANG TẦM CÁC ĐẠI HỌC TIÊN TIẾN TRONG KHU VỰC CHÂU Á, ĐHQGHN COI HỢP TÁC QUỐC TẾ LÀ YẾU TỐ QUAN TRỌNG HÀNG ĐẦU ĐỂ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO VÀ NGHIÊN CỨU KHOA HỌC TRÌNH ĐỘ CAO, TỪNG BƯỚC ĐẠT TRÌNH ĐỘ QUỐC TẾ. TRONG NHỮNG NĂM QUA, ĐHQGHN CHÚ TRỌNG THÚC ĐẨY HỢP TÁC VỚI CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU CỦA HÀN QUỐC NHƯ ĐH QUỐC GIA SEOUL (ĐHQGHN VÀ ĐH QUỐC GIA SEOUL ĐỀU LÀ THÀNH VIÊN CỦA MẠNG LƯỚI BỐN ĐẠI HỌC CHỦ CHỐT ĐÔNG Á GỒM ĐH BẮC KINH, ĐH QUỐC GIA SEOUL, ĐH TOKYO VÀ ĐHQGHN GỌI TẮT LÀ BESETOHA), ĐH HANKUK...

Mai Trọng Nhuận bày tỏ lòng tự hào và vinh dự được đón ngài Tổng thống đến thăm ĐHQGHN - Một đại học hàng đầu và có uy tín lớn ở Việt Nam, nơi đào tạo nhiều nhà khoa học xuất sắc, nhiều nhà hoạt động chính trị, xã hội nổi tiếng của Việt Nam. ĐHQGHN cũng là một trung tâm đại học có nhiều hợp tác với các trường đại học

và trung tâm nghiên cứu, các doanh nghiệp của Hàn Quốc nhất trong hệ thống giáo dục đại học Việt Nam.

Xúc động trước sự đón tiếp nồng nhiệt dành cho đoàn, Tổng thống Lee Myung-bak bày tỏ lòng cảm ơn tới lãnh đạo, cán bộ và sinh viên ĐHQGHN đồng thời lấy làm vui mừng được đến thăm ĐHQGHN - một đại học có lịch sử lâu đời và danh tiếng.

Phát biểu tại buổi đón tiếp, Tổng thống Lee Myung-bak nói, "Tôi có nhiều tình cảm đặc biệt với đất nước Việt Nam. Tôi rất coi trọng đất nước và con người Việt Nam bởi vì các bạn luôn hướng tới tương lai. Việt Nam

cũng như Hàn Quốc có nhiều điểm tương đồng về lịch sử, cả hai nước đều vươn lên từ khó khăn, gian khổ. Tôi tin tưởng rằng, nhân dân Việt Nam đã và sẽ tiếp tục giành được những thắng lợi vẻ vang.

Tại buổi tiếp, GS.TS Mai Trọng Nhuận khẳng định, "Việt Nam và Hàn Quốc có nhiều nét tương đồng về lịch sử văn hóa, cùng hướng tới sự thịnh vượng của mỗi quốc gia, khu vực và đồng thời mở ra một thời đại hợp tác, giao lưu mới. Sự hiện diện của ngài Tổng thống không chỉ với tư cách là Tổng thống Hàn Quốc - một đất nước của những kỳ tích phát triển đáng khâm phục trong kinh tế, khoa học và

giáo dục, mà còn là một tấm gương tuyệt vời về sự tập luyện đầy dũng khí, là nhân vật chính của những câu chuyện huyền thoại”.

Với sự có mặt của đại diện gần 3000 cán bộ và 40 nghìn sinh viên trong toàn ĐHQGHN vinh dự được gặp và giao lưu với Ngài Tổng thống, GS.TS Mai Trọng Nhuận khẳng định, “Chuyến thăm của Ngài Tổng thống chắc chắn sẽ thúc đẩy hiệu quả, lâu bền mối quan hệ hợp tác nhiều mặt giữa Việt Nam và Hàn Quốc”.

Giáo dục phải là nội lực quốc gia

Ngài Tổng thống cho biết, 40 năm trước, thu nhập bình quân đầu người của Hàn Quốc chỉ khoảng 50 USD, người Hàn Quốc thậm chí không có đủ lương thực cho 3 bữa ăn hàng ngày. Nhưng chỉ sau một thế hệ, Hàn Quốc đã vươn lên với mức thu nhập bình quân đầu người hơn 20.000

USD và đã tham gia vào đội ngũ các nước phát triển.

Lý giải câu hỏi làm thế nào để Hàn Quốc đạt được kỳ tích đó? Ngài Tổng thống cho rằng, Chính phủ Hàn Quốc đã áp dụng chính sách mở cửa như Việt Nam bây giờ, và từ đó đã thu hút được nhiều đầu tư nước ngoài. Đó là những cơ sở và nền tảng để Hàn Quốc có được sự phát triển kinh tế vượt bậc hôm nay. “Nhưng cho dù có nhiều nguồn đầu tư nước ngoài và nếu như không có nội lực thì một quốc gia sẽ không thể tiếp nhận được đầu tư. Và tôi nghĩ, nội lực đó chính là giáo dục. Nếu như Hàn Quốc thất bại trong các chính sách giáo dục thì sẽ không có đủ năng lực để tiếp nhận và sử dụng tốt những nguồn đầu tư từ nước ngoài”, Tổng thống Lee Myung-bak nhấn mạnh.

Thực tế đã cho thấy, trong khi đất nước còn khó khăn, rất nhiều gia đình nghèo của Hàn Quốc đã quyết tâm

rằng, cho dù nghèo đói nhưng vẫn phải tiếp tục đi học. Chỉ có giáo dục mới giúp người Hàn vươn lên.

Do có nhiều điểm tương đồng, chính vì vậy Hàn Quốc rất coi trọng phát triển quan hệ hợp tác với Việt Nam. Cả Việt Nam và Hàn Quốc đều phát triển trong một khoảng thời gian ngắn và có được tốc độ tăng trưởng kinh tế nhanh. Hàn Quốc hiện đang đứng thứ hai đầu tư tại Việt Nam với kim ngạch gần 20 tỷ USD. Vui mừng trước những tiến triển tốt đẹp đó, ngài Tổng thống tin rằng, khi cuộc khủng hoảng kinh tế toàn cầu chấm dứt, sẽ có nhiều doanh nghiệp Hàn Quốc đến đầu tư ở Việt Nam hơn và không xa nữa, Hàn Quốc sẽ là đối tác đứng đầu của Việt Nam.

Phải vượt qua nghèo đói

Trong không khí thân mật, Tổng thống Lee Myung-bak đã chia sẻ những tâm sự, kinh nghiệm quý báu

HIỆN NAY TẠI ĐHQGHN CÓ KHOẢNG 300 SINH VIÊN ĐANG HỌC NGÀNH HÀN QUỐC HỌC. HÀNG NĂM, SỐ LƯỢNG SINH VIÊN CÓ NGUYỆN VỌNG ĐĂNG KÝ HỌC TẠI KHOA TIẾNG HÀN ĐỀU LỚN VÀ HẦU HẾT NHỮNG SINH VIÊN TỐT NGHIỆP ĐỀU ĐƯỢC ĐÁNH GIÁ CAO VỀ CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO VÀ ĐÁP ỨNG NHU CẦU XÃ HỘI. SINH VIÊN ĐHQGHN CŨNG ĐÃ ĐƯỢC NHẬN NHIỀU HỌC BỔNG TỪ CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC VÀ CÁC TỔ CHỨC CỦA HÀN QUỐC NHƯ HỌC BỔNG POSCO, HỌC BỔNG PONY CHUNG, HỌC BỔNG KUMHO, NHÂN TUẦN VĂN HÓA HÀN QUỐC TẠI VIỆT NAM, 40 SINH VIÊN ĐHQGHN CÓ THÀNH TÍCH HỌC TẬP XUẤT SẮC SẼ ĐƯỢC TRAO HỌC BỔNG CỦA MỘT SỐ TẬP ĐOÀN, CÔNG TY LỚN CỦA HÀN QUỐC.

của mình với các bạn sinh viên bằng thông điệp, muốn thành công phải dám thử sức.

“Chính tôi cũng đã trải qua những ngày tháng nghèo đói. Thời thơ ấu của tôi toàn là những kỷ niệm nghèo. Khi tốt nghiệp cấp 2, gia đình không có đủ tiền cho tôi học tiếp cấp 3. Để có tiền đi học, ban ngày tôi phải đi bán hàng, còn buổi tối phải đi học tại lớp học dành cho con những gia đình nghèo. Khi tốt nghiệp cấp 3, tôi làm công nhân cho một nhà máy ở Seoul, sau đó tôi quyết tâm tiếp tục theo học tại ĐH Hàn Quốc”, Tổng thống Lee Myung-bak tâm sự. Có lẽ, đâu phải ai nghèo khó cũng có thể chiến thắng bản thân để vươn lên làm Tổng thống như ông.

“Tôi tin rằng tôi là một con người không bị khuất phục bởi cái nghèo khó mà chính tôi đã chính phục được cái nghèo khó”. Chính vì vậy, Tổng thống Lee Myung-bak nhấn nhủ, “Nhiều người cho rằng, là người nghèo thì xấu hổ, nhưng tôi thì không bao giờ phải xấu hổ vì điều đó. Nếu ai có thể thắng lợi được sau những khó khăn và nghèo khó thì họ là người chiến thắng và trở thành một người thành công. Còn nếu vấp ngã trước cái nghèo khó thì sẽ mãi vẫn nghèo mà thôi. Chủ tịch Hồ Chí Minh cũng đã từng nói, những khó khăn gian khổ sẽ làm cho con người trở thành như một viên ngọc. Những ai chiến thắng được khó khăn và vượt qua giành chiến thắng thì họ đã trở thành viên ngọc sáng”.

Cuối cùng, Ngài Tổng thống gửi một thông điệp cho các bạn sinh viên ĐHQGHN, “Các bạn đều là những thanh niên trẻ, có tương lai tươi sáng. Các bạn không được sợ thử thách và hãy dám làm những gì mình mong ước. Nhiều thanh niên sợ thất bại nên họ không dám thử sức mình và thử làm những cái mới mẻ. Có những bạn biết việc mình làm sẽ thất bại nhưng họ vẫn thử làm để rút ra được những kinh nghiệm quý báu”.

Bùi Tuấn - Đức Phường

MẤY CHỤC NĂM TRỞ LẠI ĐÂY, XU HƯỚNG THƯỜNG MẠI HÓA GIÁO DỤC ĐẠI HỌC XUẤT HIỆN TẠI MỸ VÀ NHANH CHÓNG LAN RỘNG TRÊN TOÀN THẾ GIỚI, ĐẶC BIỆT LÀ TRONG KHỐI CÁC NƯỚC ANH NGỮ. CHO ĐẾN NHỮNG NĂM ĐẦU THẾ KỶ XXI, CHÚNG TA TIẾP TỤC ĐƯỢC CHỨNG KIẾN ẢNH HƯỞNG RÕ RÀNG CỦA XU HƯỚNG NÀY TỚI DIỆN MẠO CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC TẠI CÁC NƯỚC CHÂU Á NHƯ TRUNG QUỐC, HÀN QUỐC, THÁI LAN, MALAYSIA VÀ CÁC NƯỚC ẮP RẬP TRUNG Á. NGOÀI NHỮNG ẢNH HƯỞNG TÍCH CỰC, XU HƯỚNG NÀY CŨNG LÀM XUẤT HIỆN MỘT SỐ VẤN ĐỀ MÀ THEO GS. PHILIP ALBACH (GIÁM ĐỐC TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU GIÁO DỤC ĐẠI HỌC, ĐẠI HỌC BOSTON) GỌI LÀ SỰ XUẤT HIỆN NGÀY CÀNG TĂNG CỦA CÁC ĐẠI HỌC GIẢ (PSEUDOUNIVERSITY

HỆ LỤY TỪ ĐẠI HỌC "GIẢ"

GS. Albach

Ngày nay, có hàng loạt các tổ chức, công ty đang nỗ lực để được thành lập các trường đại học, học viện của riêng mình. Và đã đến lúc để ngừng lại xu hướng này lại bởi chính điều này đang làm giảm ý nghĩa thực sự của tri thức và trí tuệ. Trong phần lớn các trường hợp, các trường này cũng có thể cấp “bằng” cho những người muốn có bằng đại học mà chưa học qua các trường đại học nào. Ở đây, chỉ đề cập đến việc ngày càng đa dạng và mở rộng của các tổ chức, như kiểu trường Đại học Phoenix, là trường “đại học” tư nhân lớn nhất của Mỹ và được công nhận đủ tiêu chuẩn để cấp bằng đại học; Đại học Quốc tế Jones, trường “đại học trực tuyến” đầu tiên của Mỹ, cũng được công nhận; Đại học Cardean, mà là một phần của U-Next, một công ty liên kết tới đại học Stanford, Columbia và các trường đại học lớn khác – nơi cung cấp toàn bộ chương trình đào tạo trên Internet, có quyền cấp bằng trong khá nhiều lĩnh vực; hoặc như Đại học Motorola, thuộc sở hữu của tập đoàn viễn thông lớn là Motorola, được thành lập nhằm mục đích cung cấp và đào tạo nhân viên trong tập đoàn cũng như nhiều người khác ở bên ngoài. Đây tất cả đều là các tổ chức vì lợi nhuận, và chúng ta có thể tạm gọi đó là các “đại học giả” (pseudouniversity), nhưng vấn đề của lợi nhuận hay phi lợi nhuận chưa hẳn là yếu tố quan trọng ở đây.

Những “đại học giả” mới này không phải là trường đại học theo đúng nghĩa của nó. Họ có quyền cung cấp những dịch vụ đào tạo trong các lĩnh vực có giá trị để thu hút khách hàng mong muốn. Họ cũng có thể tự xây dựng những chương trình đào tạo và được giảng dạy bởi những giáo viên trong những “lớp học đặc biệt” – là một trang web dựa trên một số đặc điểm của một lớp học thông thường, qua đó để cung cấp các dịch vụ đào tạo trên internet hoặc một số hình thức đào tạo từ xa nào khác hoặc kết hợp nhiều cách thức khác nhau cùng một lúc. Họ cũng có thể thuê giáo viên trình độ cao, mặc dù hiếm khi những người này làm việc toàn thời gian. Nhưng tất cả những điều đó vẫn chưa đủ để phù hợp với định nghĩa của một trường đại học và thực tế rằng những tổ chức kiểu như thế không nên mang danh hiệu này. Và đã đến lúc chúng ta phải xem xét lại vai trò của hiện tượng mới này trong hệ thống giáo dục sau trung học. Vấn đề ở đây không phải là giá trị hay sự hữu ích của các nhà cung cấp dịch vụ đào tạo mới này mà là cần phải tính cách bảo vệ một trong các tổ chức có giá trị nhất trong xã hội – trường đại học.

Đại học giả?

Trong những thập kỷ qua, một mô hình hoàn toàn mới của cơ sở giáo dục sau trung học đã được hình thành. Những cơ sở mới này khó thể coi là các trường đại học theo đúng nghĩa của nó, nhưng lại có khả năng cung cấp các dịch vụ đào tạo có khả năng đáp ứng cao nhu cầu xã hội. Phần lớn các tổ chức kiểu này đều là những tổ chức vì lợi nhuận, tìm cách kiếm tiền cho các chủ sở hữu hoặc các cổ đông. Thậm chí, rất nhiều cơ sở đó là các tập đoàn đang niêm yết trên thị trường chứng khoán. Một số công ty, chẳng hạn như Tập đoàn Apollo, sở hữu trường Đại học Phoenix, và hệ thống Sylvan Learning chủ yếu hướng tới việc kinh doanh giáo dục. Những tổ chức khác, như IBM và nhà xuất bản đa quốc gia Elsevier (hiện đang sở hữu một phần của

Harcourt General) lại là các tập đoàn truyền thông lớn hoặc các doanh nghiệp công nghệ quan tâm đến lĩnh vực giáo dục. Không giống như các trường đại học chính thống, các tổ chức mới luôn đặt mục tiêu hàng đầu là kiếm tìm lợi nhuận.

Các “đại học giả” thường là những tổ chức đào tạo đơn ngành. Họ không cung cấp các dịch vụ đào tạo cho nhiều đối tượng mà chỉ là tập trung vào các lĩnh vực mũi nhọn, định hướng thị trường, và có thể thay đổi chương trình dựa trên nhu cầu của người học. Vì vậy, quản trị kinh doanh, công nghệ thông tin, và một số lĩnh vực như đào tạo giáo viên

và quản lý giáo dục đang được các trường quan tâm nhất. Đây là những ngành học với chi phí thấp và không cần trang thiết bị phòng thí nghiệm đắt tiền. Như đã nói ở trên, chương trình học cũng có thể thay đổi được. Nếu nhu cầu ở một ngành nào đó giảm, rất nhanh chóng nó sẽ được thay thế bằng một ngành học khác.

Các “đại học giả” không có giảng viên cơ hữu và các nhà quản lý là những người toàn quyền đưa ra quyết định về cả chiến lược kinh doanh lẫn chương trình giảng dạy. Các giảng viên chỉ được thuê để giảng bài, phát triển bài giảng online, và quan trọng là phải đảm bảo rằng khách hàng được phục vụ.

Chi phí, nhờ vậy được tiết kiệm nhờ hình thức này. Các lợi ích khác nói chung là không có, và nói chung là các trường kiểu này có ít cam kết với giảng viên của họ. Giảng viên thiếu tự do học thuật so với đáng ra họ phải có; họ được thuê để dạy cho một nội dung cụ thể nào đó và không thể đi lạc chủ đề. Hiện không có 1 quy chế nào bảo vệ cho các giảng viên có thể bày tỏ quan điểm khác nhau, không đồng ý với những chỉ định của tổ chức hoặc các quyết định của các cấp quản lý.

Trong các trường đại học truyền thống, khái niệm chia sẻ quyền lực (share governance) có nghĩa là đội ngũ giảng viên đóng vai trò quan trọng trong việc ra quyết định của trường. “Đại học giả” không có sự chia sẻ quyền lực và người quyết định tất cả là các nhà quản lý. Các nhà quản lý thực hiện các quyết định quan trọng nhất, kể cả việc xây dựng giáo trình bổ sung các ngành học mới. Tóm lại, quyền lực nằm hoàn toàn trong tay nhà quản lý.

Các “đại học giả” cũng không quan tâm đến nghiên cứu. Thật vậy, nghiên cứu sẽ làm giảm nhiệm vụ hướng tới lợi nhuận. Kể cả khi có nghiên cứu thì “đại học giả” cũng khó có thể thực hiện được nhiệm vụ này với đội ngũ giảng viên hợp đồng bán thời gian, thiếu nguồn lực thư viện và các phòng thí nghiệm; hơn nữa, họ lại còn không có cả tự do học thuật. Những cơ sở này không thể có cam kết vì lợi ích cộng đồng hơn hoặc dịch vụ phục vụ xã hội. Ngược lại, các trường đại học truyền thống luôn nhấn mạnh vai trò phục vụ xã hội như là một trách nhiệm vô cùng quan trọng; toàn trường cũng như toàn bộ đội ngũ khoa học sẽ phải tìm mọi cách để thực hiện sứ mệnh đó. Đối với “đại học giả”, đó chỉ là những cỗ máy kiếm tiền không hơn kém.

Đâu là vấn đề?

Mục đích của chúng tôi không phải là phán xét cho việc bãi bỏ xu hướng này trong giáo dục đại học. Việc các tổ chức giáo dục vì lợi nhuận vẫn được thành lập tại Hoa Kỳ và ở nhiều nước khác, chỉ đơn

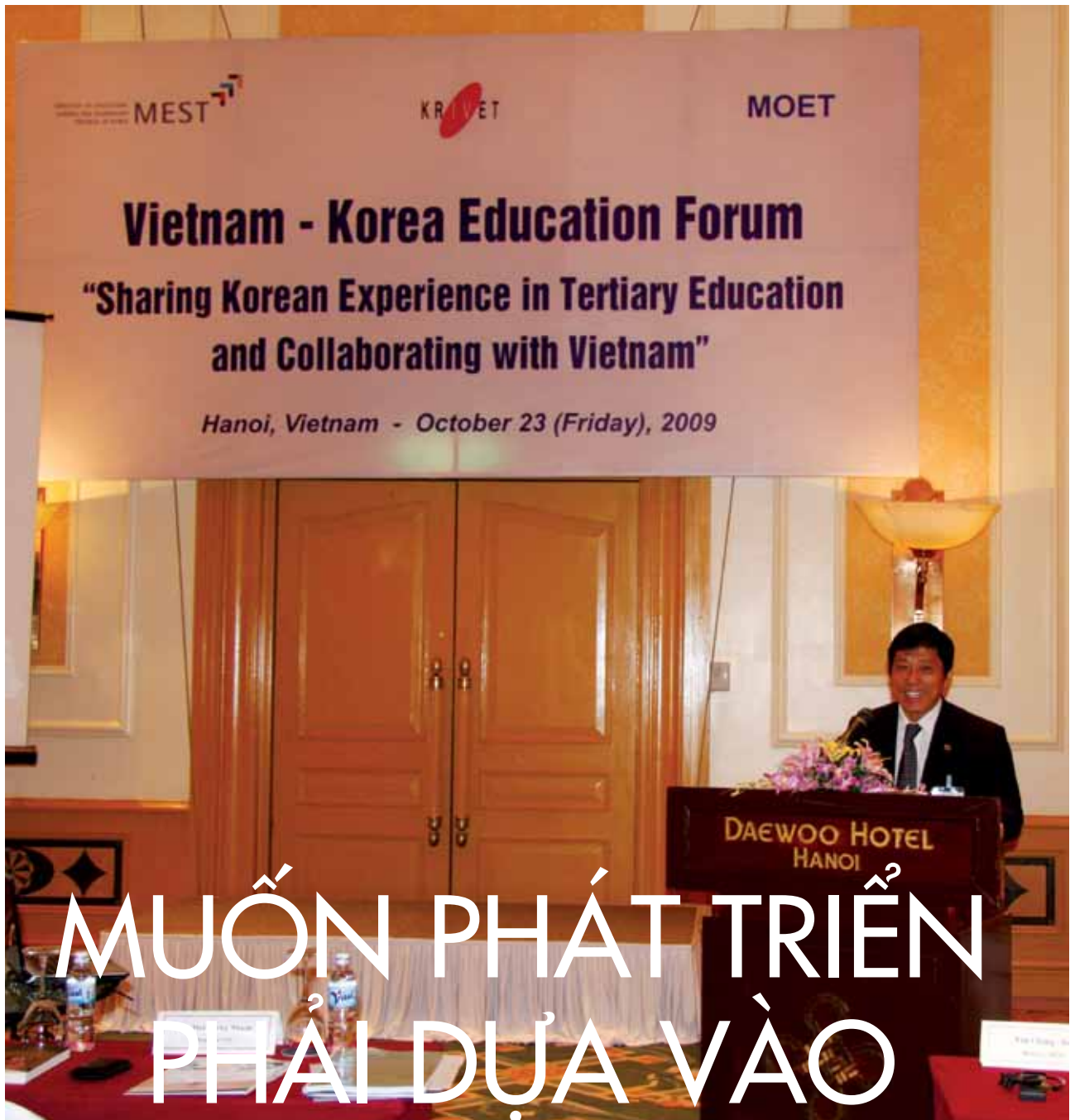
giản là xu hướng tất yếu của nền kinh tế giáo dục và nhu cầu đào tạo chuyên môn trong nền kinh tế tri thức. Tuy nhiên, có lẽ cần phải định danh các tổ chức này một cách chính xác hơn, không chỉ để đảm bảo “chất lượng thật sự” mà quan trọng hơn là để bảo vệ các trường đại học truyền thống và chức năng chủ yếu của nó trong xã hội hiện đại. Điều này không chỉ là việc phân định trên phương diện tên gọi mà ảnh hưởng tới cả nền giáo dục đại học trong tương lai.

Các tổ chức mà bản chất không phải là trường đại học không nên tự nhận là trường đại học. Họ cũng không nên cấp bằng đại học. Họ phải được công nhận nhưng không phải do những cơ quan kiểm định

chất lượng cho các trường đại học truyền thống. Nói cách khác, các trường này phải có một chính danh khác, được định danh và mô tả rõ ràng. Khách hàng, theo cách truyền thống được gọi là sinh viên, cần phải nhận thức rằng khi họ theo học các trường cao đẳng và đại học truyền thống thì họ đang được học tập với tất cả các chuẩn mực và giá trị được thừa nhận; ngược lại, khi họ mua một khóa đào tạo chuyên môn, họ đang ở tại một loại tổ chức đào tạo hoàn toàn khác. Các bằng cấp có được tại các tổ chức giáo dục kiểu mới này không nên được gọi là bằng, mà có thể được gọi bằng một tên khác như giấy chứng nhận năng lực hay chứng chỉ.

Đồng thời, các trường đại học truyền thống cũng cần suy nghĩ lại về nhiệm vụ và hoạt động của họ trong môi trường cạnh tranh của thế kỷ XXI. Xu hướng của các cơ sở giáo dục đại học là sinh lời và ngày càng tập trung vào nghiên cứu ứng dụng nhằm mang lại doanh thu hơn là góp phần vào sự tiến bộ của tri thức.

Để bắt đầu, chúng ta hãy, nói một cách nôm na là “trả lại tên cho em”. “Các trường đại học”- lợi-nhuận-mới cần buộc phải thay đổi tên của họ bằng một tên khác thích hợp hơn. Ví dụ, Đại học Phoenix nên được gọi là Viện chuyên ngành đào tạo Phoenix (PSTI), chuyên cung cấp các “chứng chỉ chuyên môn”. Đại học Motorola nên là Viện Đào tạo Motorola. Nói cách khác, một hệ thống kiểm định mới cần được thiết lập để bảo đảm chất lượng cho khách hàng. Nếu điều này được thực hiện, các trường đại học sẽ vẫn là các trường đại học. Sứ mệnh của họ về giảng dạy, nghiên cứu, và dịch vụ sẽ vẫn còn nguyên vẹn. Nếu chúng ta cho phép các “đại học giả” bùng nổ nhanh chóng dù muốn dù không, thì giáo dục đại học sẽ bị hạ thấp và chịu áp lực cạnh tranh ngày càng tăng, và điều này cũng đồng nghĩa với việc chúng ta đang phá hủy dần một trong các hình thái tổ chức xã hội có giá trị nhất.

MUỐN PHÁT TRIỂN PHẢI DỰA VÀO

GIÁO DỤC ĐẠI HỌC

GS.TS Mai Trọng Nhuận
Giám đốc ĐHQGHN

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHÔNG NHỮNG LÀ NƠI TRUYỀN THỤ KIẾN THỨC ĐỈNH CAO MÀ CÒN PHẢI LÀ NƠI TẠO TRI THỨC MỚI THÔNG QUA NGHIÊN CỨU, BIẾN KIẾN THỨC THÀNH NHỮNG SẢN PHẨM PHỤC VỤ XÃ HỘI THÔNG QUA HỆ THỐNG CÁC DỊCH VỤ. TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHÔNG NHỮNG LÀ NƠI TẠO RA HÀM LƯỢNG CHẤT XÁM CAO MÀ CÒN PHẢI LÀ NƠI BẢO TỒN NỀN VĂN HÓA DÂN TỘC, DUY TRÌ SỰ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG VÀ THÚC ĐẨY HỢP TÁC GIỮA CÁC DÂN TỘC. NHÌN TỪ QUAN ĐIỂM NÀY, GIÁO DỤC ĐẠI HỌC CÓ VAI TRÒ CỰC KỲ QUAN TRỌNG, LÀ ĐỘNG LỰC TẠO RA SỰ PHÁT TRIỂN CỦA XÃ HỘI - SỰ PHÁT TRIỂN DỰA VÀO GIÁO DỤC ĐẠI HỌC.

Các trường đại học đang đứng trước những thực tế và thách thức mới do kết quả của thông tin hóa và toàn cầu hóa mang lại. Hai tác nhân này đã tạo ra những thay đổi căn bản trong đời sống con người, đòi hỏi các trường đại học phải cơ cấu lại các chính sách giáo dục, các hệ thống quản lý và phải tư duy lại việc sẽ phải làm như thế nào để duy trì và nâng cao khả năng cung cấp chất lượng giáo dục cao nhất cho xã hội.

Sự phát triển của internet rộng khắp thế giới và những nguồn tài nguyên tri thức rộng lớn mà nó tạo ra cho những người ở bên ngoài bốn bức tường các trường đại học đã trở thành một thách thức lớn đối với các trường đại học: các trường đại học không còn là nơi sở hữu độc quyền tri thức giáo dục nữa. Các cơ sở nằm ngoài hệ thống giáo dục đại học và các công ty tư nhân về công nghệ thông tin đã rất thành công trong việc giúp con người tiếp cận được với tri thức mới chỉ thông qua một cú nhấp chuột. Hơn nữa, trong xã hội thông tin ngày nay, chu kỳ sống của một thông tin mới dài nhất cũng chỉ vài tháng hoặc vài

Chúng ta cần phải dạy một kiểu nhà khoa học đầu đàn làm gương cho những người khác và làm cho xã hội được hưởng lợi thông qua tri thức, sự mạnh dạn, lòng khao khát, lòng độ lượng, tính sáng tạo, sự liêm chính và khả năng chịu đựng để xây dựng xã hội trên thành tựu ngày hôm qua.

năm. Những thay đổi mạnh mẽ trong quá trình thông tin hóa và toàn cầu hóa yêu cầu các trường đại học phải hoạt động có hiệu quả hơn, phải thể hiện sự linh hoạt để tư duy sáng tạo vượt ra khỏi những tham số đã được thiết lập trước đó, để có thể đào tạo ra những nhà khoa học trình độ cao, có khả năng thích ứng cao với sự thay đổi, và có khả năng phục vụ có hiệu quả xã hội hiện tại và tương lai.

Những thách thức đối với các trường đại học thế kỷ 21 cũng đặt ra một hệ

hình mới và yêu cầu phải có một tầm nhìn mới. Trường đại học không những là nơi truyền thụ kiến thức đỉnh cao mà còn phải là nơi tạo tri thức mới thông qua nghiên cứu, biến kiến thức thành những sản phẩm phục vụ xã hội thông qua hệ thống các dịch vụ. Trường đại học không những là nơi tạo ra hàm lượng chất xám cao mà còn phải là nơi bảo tồn nền văn hóa dân tộc, duy trì sự phát triển bền vững và thúc đẩy hợp tác giữa các dân tộc. Nhìn từ quan điểm này, giáo dục đại học có vai trò cực kỳ quan trọng, là động lực tạo ra sự phát triển của xã hội - sự phát triển dựa vào giáo dục đại học.

Những vấn đề đặt ra ở đầu thế kỷ 21 như biến đổi khí hậu, thông tin hóa và toàn cầu hóa yêu cầu các trường đại học phải làm việc cùng nhau để giải quyết những vấn đề không những ở trong nước mà còn cả trong khu vực và trên phạm vi toàn cầu. Có nhu cầu thực sự để các cơ sở giáo dục đại học trên thế giới nâng cao năng lực trí tuệ thông qua trao đổi sinh viên, hợp tác nghiên cứu và triển khai các chương trình quốc tế. Bên cạnh

sự hợp tác giữa các trường đại học dựa vào các chương trình học thuật và trao đổi sinh viên, các trường đại học còn phải tìm kiếm sự hợp tác với các đối tác phi học thuật (non-academic) trong cả khu vực công và tư trên thế giới để mở ra những hướng đi mới cho những hợp tác nghiên cứu sáng tạo, chuyển giao tri thức theo hướng hai bên cùng có lợi, mở rộng các chương trình thực tập nghề nghiệp giữa các cơ sở đào tạo đại học. Sự hợp tác với các cơ sở đào tạo đại học trên toàn thế giới sẽ tạo ra sự hiệp lực trong đào tạo và nghiên cứu trên toàn thế giới nói chung và sự hiệp lực trong đào tạo và nghiên cứu trong các trường đại học nói riêng.

Các trường đại học phải thay đổi; kết hợp và tận dụng tiềm năng của công nghệ cao để phát triển phương pháp giảng dạy, quốc tế hóa chương trình, cải tiến các quy trình quản lý và làm rõ hơn tầm nhìn của mình. Các trường đại học không chỉ dừng lại ở khía cạnh truyền thụ kiến thức. Cho dù môi trường bên ngoài có thể thay đổi, nhưng các trường đại học phải

Các trường đại học của tương lai sẽ không bao giờ được sao lãng chính bản chất của sự tồn tại và mục đích của nó và tìm kiếm những mẫu thiết kế mới trong giảng dạy và cơ cấu học thuật để đảm bảo và bảo vệ được tầm quan trọng và vai trò của nó - vai trò chuyển hóa thế giới và tạo ra một thế giới tốt đẹp hơn.

thường xuyên thực hiện nhiệm vụ tạo ra các nguồn tri thức mới, cung cấp cho xã hội sự hiểu biết thực sự về khoa học tự nhiên và khoa học xã hội & nhân văn, khơi dậy trong xã hội tiềm năng vô hạn, cân bằng tình cảm và lý trí, xây dựng một xã hội hài hòa. Đồng thời các trường đại học của tương lai sẽ không bao giờ được sao lãng chính bản chất của sự tồn tại và mục đích của nó, và tìm kiếm những mẫu thiết kế mới trong giảng dạy và cơ cấu học thuật để đảm bảo và bảo vệ được tầm quan trọng và vai trò của nó - vai trò chuyển hóa thế giới và tạo ra một thế giới tốt đẹp hơn. Quan trọng hơn, trong môi trường đang thay đổi nhanh chóng, các trường đại học phải dạy sinh viên trở thành

các nhà khoa học đầu đàn trong lĩnh vực học thuật của mình và các nhà lãnh đạo xã hội. Chúng ta cần phải dạy một kiểu nhà khoa học đầu đàn làm gương cho những người khác và làm cho xã hội được hưởng lợi thông qua tri thức, sự mạnh dạn, lòng khao khát, lòng độ lượng, tính sáng tạo, sự liêm chính và khả năng chịu đựng để xây dựng xã hội trên thành tựu ngày hôm qua.

HARVARD

THẾ GIỚI CỦA ĐÀN ÔNG?

NGÀY 11/2/2007 BÀ CATHERINE DREW GILPIN FAUST ĐƯỢC CHÍNH THỨC BỔ NHIỆM LÀM HIỆU TRƯỞNG THỨ 28 CỦA TRƯỜNG ĐẠI HỌC TỔNG HỢP HARVARD. ĐÂY LÀ MỘT NGÀY TRỌNG ĐẠI NGƯỜI HARVARD KHÔNG BAO GIỜ CÓ THỂ QUÊN, VÌ NÓ ĐÁNH DẤU SỰ CHẤM DỨT LỊCH SỬ 370 NĂM CÁNҺ ĐÀN ÔNG ĐỘC QUYỀN NẮM GIỮ CƯƠNG VỊ CAO QUÝ NÓI TRÊN SUỐT TỪ NGÀY HARVARD RA ĐỜI.

Thưa bà Faust, ông Barack Obama từng tốt nghiệp đại học Harvard, hiện ông ấy đang phải hết sức nỗ lực để cứu vãn tất cả các lĩnh vực khỏi tình trạng chìm xuồng. Bà có gặp ông ấy và xin nhà nước cứu trợ?

Không. Rất tiếc là thời gian qua tôi không có hân hạnh được tiếp kiến Tổng thống.

Nhưng bà không phủ nhận trường đại học của bà đang đứng trước khó khăn tài chính hết sức lớn lao?

Chúng tôi cũng cảm nhận được không khí cuộc khủng hoảng. Chúng tôi cho rằng giá trị tài sản của chúng tôi trong năm tài chính này bị sụt giảm khoảng 30%, có nghĩa là chúng tôi mất 11 tỷ đôla. Cũng như tổng thống Obama, tôi cũng phải lãnh đạo trong bối cảnh đầy lo lắng và bất an.

Nhiều người cho rằng, Harvard làm vào tình trạng bị đất này cũng không oan. Chính Công ty quản lý Harvard (Harvard Management Company - HMC) đã tiến hành kinh doanh Derivat đầy mạo hiểm với tài sản của quý?

Chiến lược quản lý tài sản của chúng tôi rất giống với các trường đại học khác, thí dụ như với Yale. Và nếu xem xét khía cạnh kết quả thì có thể nói là tuyệt vời - tốt hơn nhiều so với kiểu đầu tư bảo thủ: 15 năm liền lợi nhuận bình quân đạt 15,7%. Vấn đề là ở chỗ các điều kiện kinh tế thay đổi quá nhanh và đột ngột.

Ngay trong những năm làm ăn phát đạt nhất cũng có sự tranh cãi liệu các nhà quản lý HMC có đáng để được hưởng tới 35 triệu USD mỗi năm - cao hơn nhiều so với mức mà bản thân bà có thể chấp nhận trả cho các vị giáo sư tài ba nhất?

Chí ít thì bây giờ mọi người có thể biết chúng tôi trả lương như thế nào

cho các nhà quản lý của mình. Điều này không có ở các trường đại học giao tài sản của mình cho các hãng bên ngoài quản lý.

Vậy thì giờ đây bà có định hạn chế khoản tiền lương trả các nhà quản lý của trường hay không, theo kiểu mà Wall Street cũng đang cân nhắc?

Hàng năm chúng tôi đều xem xét việc trả lương, đối với năm nay thì mọi sự đều chưa ngã ngũ. Nhưng tất nhiên ngày nay chúng tôi nhìn thế giới với một con mắt khác. Mọi vấn đề tài chính đều phải xem xét lại ví dụ, mức học phí cao nhất là bao nhiêu? Kinh phí dành cho nghiên cứu do nhà nước cấp sẽ là bao nhiêu? Và nhất là tiền ủng hộ, tài trợ của các Mạnh Thường Quân sẽ như thế nào? Điều gì sẽ xảy ra khi bản thân những người bạn và các nhà tài trợ của Harvard cũng đang bị áp lực về tài chính?

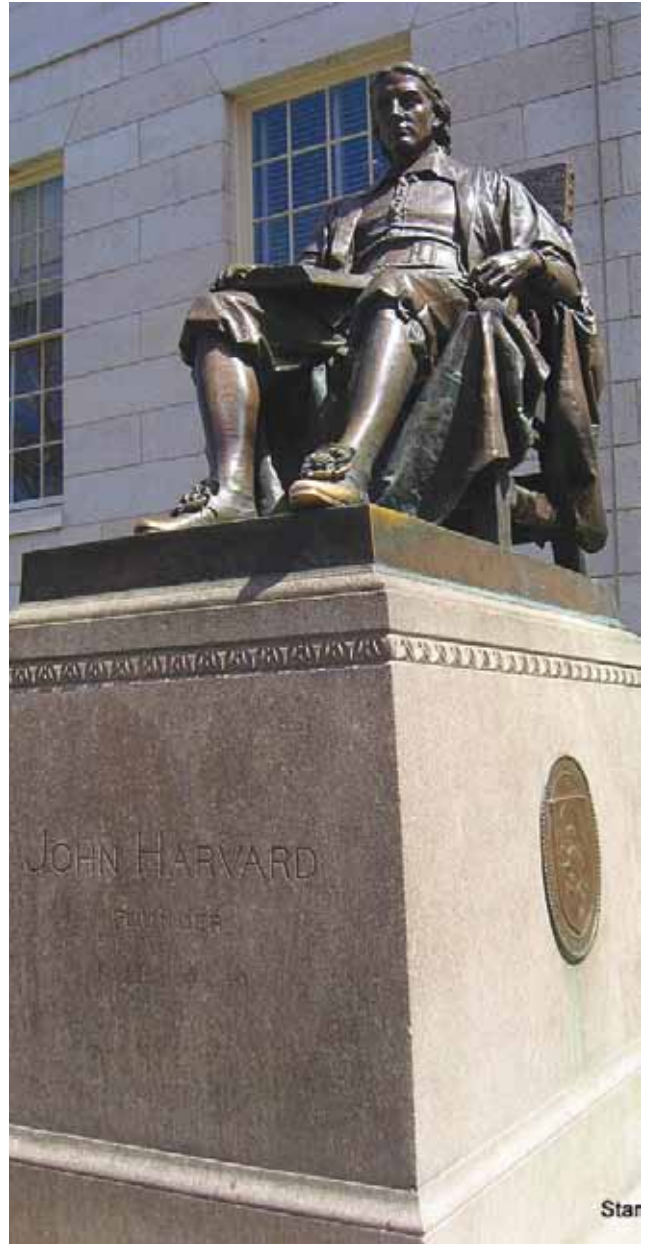
Nói khác đi, bà buộc phải dè xèn, tiết kiệm, thưa bà, bà phải tiết kiệm

ở những lĩnh vực nào ?

Khi tôi có mặt tại một cuộc gặp gỡ, trên bàn bày một số đồ ăn nguội như Sandwiches và Bagels. Tôi thực sự không còn tin vào mắt mình nữa. Có lẽ nhầm lẫn gì chăng vì từ tháng 11 chúng tôi đã có quyết định trong tất cả các cuộc gặp gỡ trong trường sẽ không có khoản ăn uống. Chúng tôi muốn tiết kiệm các khoản chi không cần thiết, không phục vụ cho việc giảng dạy và nghiên cứu.

Cán bộ nhân viên của bà đâu có quan tâm đến vài ba cái bánh mì.

Họ lo lắng vì các nhà nghiên cứu trẻ, kể cả không được tuyển để làm việc lâu dài và nhà trường sẽ không thể tuyển thêm người mới.

Chúng tôi không có chủ trương đình chỉ việc tuyển người. Nhưng chúng tôi cân nhắc về từng trường hợp một, chúng tôi phải xem xét kỹ, liệu vị trí đang bị trống này có nhất thiết phải có người thay thế hay không. Gần 50% chỉ tiêu của nhà trường là chỉ tiêu cho vấn đề nhân sự.

Thưa bà, có phải những người tốt nghiệp Harvard là những người tham lam?

Không phải thế. Nhưng ở trường

chúng tôi, cứ mùa thu đến là lại rộ lên chiến dịch tuyển mộ rất rầm rộ: các hãng tài chính đến đây và chèo kéo sinh viên với những hứa hẹn đầy hấp dẫn. Hai nhà kinh tế ở Harvard đã có một bài viết tuyệt vời về vấn đề này. Chỉ có những người điên mới từ chối những công việc được trả lương cực kỳ hậu hĩnh như thế. Xin các vị cũng đừng quên, đây còn là vấn đề thể diện nữa, cho dù hiện giờ vấn đề này phần nào có bị giảm sút.

Thưa bà trong cuộc khủng hoảng hiện nay bà có thấy sự đánh giá về giá trị trong sinh viên của trường đang có sự thay đổi?

Có đấy. Có lẽ một phần cũng vì tân

Tổng thống Barack Obama, nhưng rõ ràng là nhiều sinh viên đã cảm nhận được một bầu không khí sôi nổi, hăng hái nhằm cải thiện thế giới này. Chưa năm nào số lượng sinh viên tốt nghiệp lại đăng ký tham gia Teach for America đông đúc như năm nay, các em đó tình nguyện tham gia dạy học hai năm liền tại các trường quốc lập.

Bà với tư cách là chủ tịch Harvard có trách nhiệm đặc biệt gì để không chỉ động viên khích lệ sinh viên Trung Quốc hoặc sinh viên Đức mà cả giới trẻ Mỹ say mê với các môn Vật lý hoặc Sinh học?

Chúng tôi muốn tiếp tục thu hút những người tài ba nhất trên khắp thế

giới đến đây. Mặc dù vậy chúng tôi hy vọng rằng trong tương lai sẽ có nhiều nghiên cứu sinh là người Mỹ đến với Harvard.

Harvard phải mất 370 năm để có một phụ nữ ở vị trí lãnh đạo cao nhất. Thưa bà, trước đây các cụ nhà muốn bà sẽ trở thành một người như thế nào?

Bố mẹ tôi muốn tôi trở thành vợ của một người chồng giàu có.

Cho đến nay bà đã ở cương vị chủ tịch được 2 năm. Nhưng Harvard vẫn còn là một thế giới của đàn ông?

Tôi không tin như vậy. Tôi muốn rằng, nó sẽ là thế giới của bất kỳ ai - không lệ thuộc vào giới tính, chủng tộc hay khuynh hướng tình dục nào.

Có khi nào bà cảm thấy có điều gì đó thật đặc biệt khi bà là vị chủ tịch nữ đầu tiên?

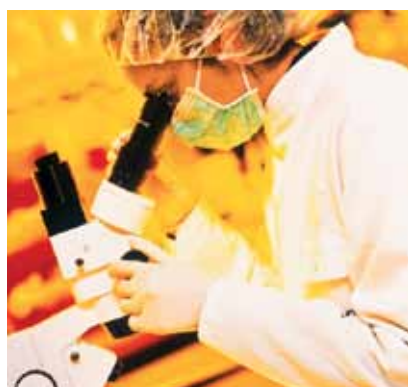
Sau khi được bổ nhiệm tôi từng nói: Tôi không phải là Chủ tịch nữ của

Harvard. Mà đơn giản tôi là Chủ tịch Harvard. Tôi cũng phải đáp ứng mọi yêu cầu như những người khác; tôi phải tốt, phải làm được những gì to lớn, tuyệt vời. Nhưng tôi đã sớm nhận ra rằng, điều này có ý nghĩa như thế nào đối với con người trên thế giới, khi thấy một người phụ nữ ở cương vị này. Tôi đã nhận được những bức thư của các cô gái Trung Quốc, các em viết: giờ thì cháu hiểu rằng, cháu cũng có thể trở thành một nhà khoa học. Có những ông bố đã nói với tôi: Giờ

thì tôi tin rằng đứa con gái bé bỏng của tôi cũng có thể đạt được tất cả. Một cụ bà 97 tuổi, tốt nghiệp Trường ĐH Radcliffe - từng là trường đại học dành cho phụ nữ và là một bộ phận của Harvard - đã viết, bà ấy chưa bao giờ cảm thấy được đối xử bình đẳng trong thế giới Harvard: Nhưng giờ thì tôi đã hiểu, vì sao tôi lại sống lâu đến thế này.

Nguyễn Xuân (theo Spiegel)

ĐẠI CHIẾN THẾ GIỚI KHÔNG KHÓI SÚNG

CÁI QUAN TRỌNG NHẤT TRONG THẾ KỶ XXI LÀ NHÂN TÀI - CÂU ĐỀ TỪ ẤY CỦA ĐẠO DIỄN ĐIỆN ẢNH NỔI TIẾNG CÁT ƯU TRONG PHIM THIÊN HẠ VÔ TẠC GIỜ ĐÂY ĐÃ TRỞ THÀNH CÂU NÓI KINH ĐIỂN CỦA NGƯỜI TRUNG QUỐC. THẾ NHƯNG NHÂN TÀI TRÊN THẾ GIỚI, NHẤT LÀ Ở CÁC NƯỚC ĐANG PHÁT TRIỂN VỐN ĐÃ THIẾU NHÂN TÀI, NAY LẠI ĐANG BỊ CỤC NAM CHÂM MỸ THU HÚT.

Chiến tranh nhân tài

Dư luận các nước đang phát triển nói chung và Trung Quốc nói riêng đang lo lắng về việc ngày càng có nhiều người ra nước ngoài học mà không trở về. Số liệu cho thấy, chẳng những ngày một nhiều học sinh trung học bỏ thi đại học trong nước để du học nước ngoài mà số trẻ em bậc trung học (cơ sở hoặc phổ thông) ra nước ngoài học năm nay cũng tăng 20 - 30% so với năm ngoái, và độ tuổi du học sinh cũng ngày càng thấp đi.

Xã hội Trung Quốc nay đã quen với tình trạng phần lớn người ra nước ngoài học rồi không về nước làm việc. Khi cho con em đi học nước ngoài, ai nấy đều nghĩ chúng nó muốn ở lại bên ấy thì cứ ở, chẳng sao; học được kiến thức khoa học công nghệ mới là điều tốt; chẳng phải nhân tài người Anh, người Đức ... cũng chạy sang Mỹ đó sao.

Quả thật, ở lại nước ngoài làm việc thường vì lý do kinh tế và gia đình bên nước cũng được hưởng lợi. Nhưng xét về lợi ích quốc gia thì đây lại là một thiệt hại rất lớn,

không bù đắp được.

Trong sách Chiến tranh nhân tài mới xuất bản, tác giả Vương Diệu Huy - Giám đốc Trung tâm nghiên cứu Trung Quốc và toàn cầu hóa báo động: Trung Quốc đã trở thành nước có số lượng nhân tài chạy ra nước ngoài nhiều nhất và thiệt hại về mặt này cũng lớn nhất thế giới.

Sách Chính trị và an ninh toàn cầu 2007 của Viện Khoa học Xã hội Trung Quốc cho biết nước này đứng đầu thế giới về số lượng nhân tài chạy ra nước ngoài. Nhân dân nhật báo đưa tin: thời gian từ 1978 tới cuối 2002, Trung Quốc có hơn 580.000 người ra nước ngoài học, trong đó nhà nước cử đi hơn 60.000

người; hiện nay chỉ có hơn 150.000 người đã về nước (trong đó có hơn 50.000 do nhà nước cử đi), hơn 160.000 người ở lại nước ngoài làm việc, khoảng 270.000 người học ở nước ngoài. Như vậy tỷ lệ chảy máu chất xám là gần 50%.

Vương Diệu Huy cho biết: mấy năm nay số người du học tăng mạnh, năm nay có thể phá kỷ lục 300.000 người. Tính đến 2008, Trung Quốc đã có gần 1,4 triệu du học sinh ra nước ngoài, đứng đầu thế giới. Số liệu 2008 cho thấy mới chỉ có 390.000 người về nước, số ở lại nước ngoài là hơn 1 triệu. Ông Vương viết: Trong cuộc đại chiến thế giới không có khói súng này, Trung Quốc và Ấn Độ tuy chưa phải là nước có tỷ lệ chảy máu chất xám cao nhất, thiệt hại nhiều

nhất, nhưng xét về số lượng tuyệt đối thì nhất thế giới, thiệt hại cũng nhất thế giới. Theo ông, mất nhân tài là cách tự làm yếu mình để làm mạnh đối thủ cạnh tranh.

Ông Vương nói: Thế kỷ XXI đang diễn ra cuộc đọ sức tranh giành nhân tài, mà thắng bại trong cuộc chiến này sẽ làm tình hình thế giới thay đổi.

Trung Quốc dần dần trở thành nước cung cấp nhiều nhất nhân tài công nghệ cao cho Mỹ. Theo Niên giám thống kê Trung Quốc 2004, số lượng tiến sĩ sinh ra tại Trung Quốc sau đó định cư tại Mỹ là 62.500 người. Trong khi đó, tính đến năm 2006, tổng số tiến sĩ trong các cơ quan nghiên cứu nhà nước Trung Quốc chỉ có 18.493 người.

Từ 1985 trở đi, 80% sinh viên tốt nghiệp ngành công nghệ cao Trường ĐH Thanh Hoa đi Mỹ. Tỷ lệ này ở ĐH Bắc Kinh là 76%.

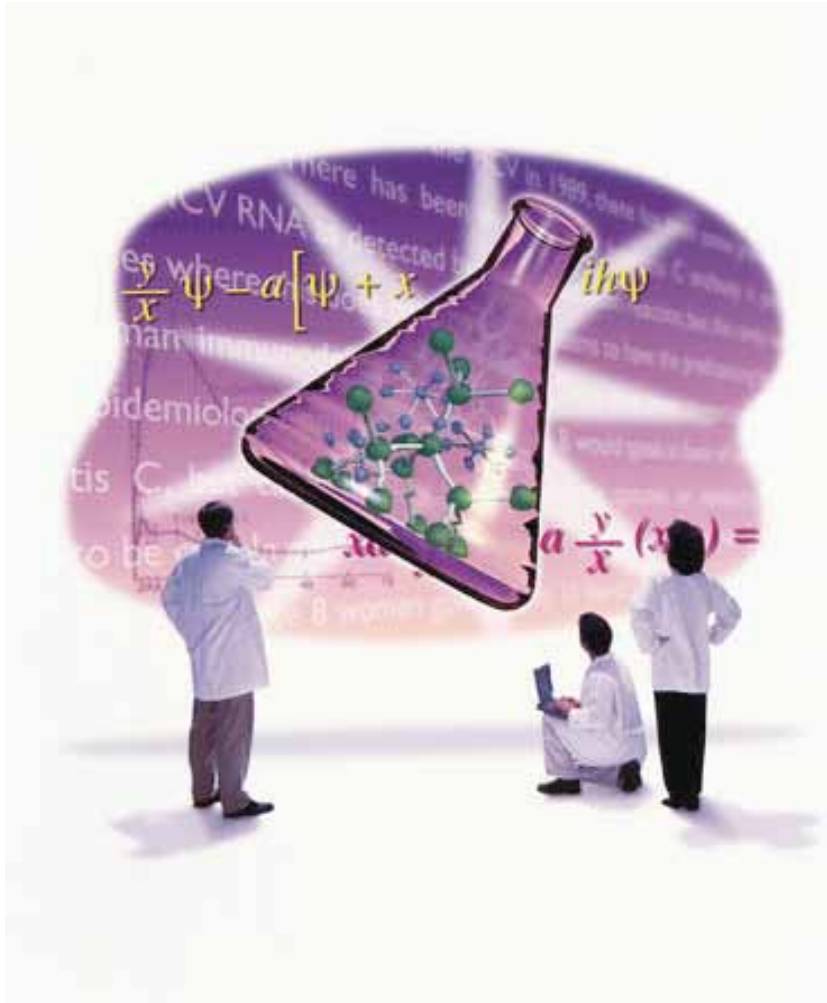
Tình hình nói trên phản ánh việc các cơ quan nghiên cứu và các doanh nghiệp Trung Quốc thiếu sức thu hút, thua kém nước ngoài về cơ chế dùng người, môi trường làm việc và đãi ngộ. Đa số cho rằng do kinh phí nghiên cứu khoa học của Trung Quốc quá ít cho nên chẳng có gì để nghiên cứu khoa học. Chẳng hạn kinh phí dành cho công tác nghiên cứu của chuyên viên bậc tiến sĩ ở Trung Quốc chỉ bằng 5% mức của nước ngoài. Ngoài ra, do chính sách đãi ngộ chưa công bằng, chế độ thi đại học cũng còn nhiều bất hợp lý khiến học sinh muốn ra nước ngoài học đại học.

Mỗi năm Trung Quốc mất 10 tỷ USD

Thu hút du học sinh Trung Quốc thật sự là một hình thức kinh doanh nhất bản vạn lợi - Trương Quốc Hoa phụ trách Trung tâm dịch vụ lưu học Quảng Châu nói. Một báo cáo năm 2007 của Viện Nghiên cứu chính sách giáo dục Anh quốc cho biết: bình quân mỗi lưu học sinh ngoài khối EU mỗi năm đem lại lợi ích 24,4 nghìn Bảng Anh. Số liệu này của Canada là 25.000 đôla Canada.

Học sinh ra nước ngoài rồi không về nước, có nghĩa là khoản đầu tư giáo dục trước đó vào số học sinh này không thể

thu lại. Nếu tính mỗi du học sinh mỗi năm đóng góp cho nước ngoài 20.000 USD thì riêng về khoản du học, hàng năm Trung Quốc đóng góp cho nước ngoài 10 tỷ USD. - Vương Diệu Huy viết.

Phó Hội trưởng Hội nghiên cứu nhân tài Trung Quốc - Vương Thông Tấn đã tổng kết 10 thứ vũ khí của Đại chiến nhân tài như lập cơ quan nghiên cứu tại Trung Quốc, hợp tác mở trường học ở Trung Quốc... đều là các thủ đoạn giấu mặt. Năm 2003, các công ty nước ngoài cung cấp một nửa trong số gần 100 các loại học bổng ở ĐH Thanh Hoa; họ tài trợ 3 trong số 4 triệu nhân dân tệ (RMB) học bổng của ĐH Bắc Kinh. Thống kê năm 2006 của Bộ Thương mại Trung Quốc cho thấy, hiện đã có hơn 800 trung tâm nghiên cứu do công ty nước ngoài lập tại Trung Quốc; con số này 6 năm trước đó chỉ là 100.

Một mặt người ta cung cấp cho học sinh Trung Quốc các điều kiện học tập

tốt hơn, mặt khác họ tăng cường thu hút nhân tài Trung Quốc bằng cách tạo ra nhiều ưu đãi trong chính sách nhập cư. Tóm lại, giáo dục nước ngoài thì kéo (pull) người của ta, còn Trung Quốc do chậm cải cách giáo dục, chính sách dùng người và chính sách nhập cư nên coi như là đẩy (push) người của ta đi. Đã tới lúc cần nghiêm chỉnh suy nghĩ tại sao có nhiều học sinh muốn ra nước ngoài học, tại sao chúng ta không giữ được những người ưu tú của thế hệ trẻ. Đã tới lúc toàn dân Trung Quốc cần thảo luận về vấn đề này. Ông Trương Quốc Hoa lo ngại.

Biện pháp thu hút nhân tài

Trên thực tế, Chính phủ Trung Quốc đã áp dụng một số biện pháp tạo việc làm cho người đi học nước ngoài về, đưa ra các chính sách ưu đãi họ. Hiện nay các tỉnh đều đã lập Kho chuyên gia để lo thu xếp việc làm cho các chuyên viên từ nước ngoài về.

Một thí dụ: Viên Kiến Hoa năm 1992 sang Mỹ làm việc 5 năm tại Khoa Miễn dịch và bệnh truyền nhiễm Học viện Y tế công cộng thuộc ĐH Harvard. Năm 1997 ông định cư ở Canada, lập công ty riêng. Cuối 1999 Viên về Quảng Châu lập công ty chẩn đoán miễn dịch thực phẩm. Thời kỳ đầu, chính quyền thành phố cho ông miễn phí sử dụng 2 năm phòng làm việc và cung cấp căn hộ chung cư giá thấp cho học sinh du học về nước làm việc, và tài trợ 100.000 nhân dân tệ (RMB), ngoài ra khu chế xuất ở đây còn cho vay không lấy lãi 1 triệu RMB. Hiện công ty của ông Viên đã có thu nhập trên 30 triệu RMB/năm.

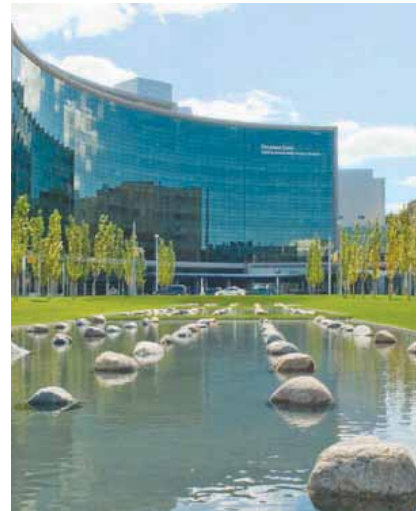
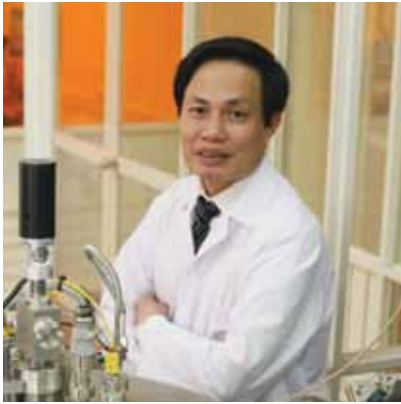
Nhưng tại không ít địa phương, nhân tài từ nước ngoài về vẫn chỉ là một thứ lọ hoa, cây cảnh trang trí cho lãnh đạo chứ thực chất chưa có việc gì để làm, càng chưa nói đến làm nghiên cứu khoa học.

Vương Diệu Huy từng tham gia công tác điều tra nghiên cứu của Nhóm phối hợp công tác nhân tài của Trung ương, làm nhóm trưởng nhóm chuyên gia vấn đề cạnh tranh nhân tài quốc tế của Ban Tổ chức Trung ương Đảng. Năm 2008, Văn phòng Trung ương Đảng Cộng sản Trung Quốc đưa ra Dự án nghìn người yêu cầu các cấp làm tốt công tác thu hút nhân tài cấp cao từ nước ngoài về. Theo dự án này, trong 5 - 10 năm tới sẽ phải thu hút được 2.000 chuyên gia bậc tiến sĩ trở lên cho các dự án nghiên cứu trọng điểm cấp nhà nước, cho các ngành học quan trọng tại các trường đại học và các phòng thí nghiệm trọng điểm; các chuyên gia này phải làm việc tại Trung Quốc ít nhất 6 tháng.

Vương Diệu Huy mạnh dạn đưa ra nhiều ý kiến nhằm tăng sức thu hút người tài, như thành lập Cục Nhập cư, cho phép công dân Trung Quốc có hai quốc tịch. Ông cho biết lâu nay chính sách du học của Trung Quốc thực hiện phương châm Ủng hộ ra nước ngoài, đi về tự do. Trước đây chủ trương Về nước phục vụ, sau sửa là Vì nước phục vụ.

Nhưng bao giờ thì nhân tài Trung Quốc mới về nước? hoặc về nhiều hơn đi? Có người nói: bao giờ Trung Quốc vượt Mỹ thì nhân tài tự nhiên sẽ về nước.

Huy Đường (tổng hợp)

Sẽ có một tổ hợp y khoa hiện đại ở **Đại học Quốc gia Hà Nội**

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI (ĐHQGHN) ĐANG XÂY DỰNG ĐỀ ÁN THÀNH LẬP KHOA Y - DƯỢC VÀ BỆNH VIỆN ĐA KHOA. ĐÂY ĐƯỢC ĐÁNH GIÁ LÀ MỘT TỔ HỢP HIỆN ĐẠI TRONG KHU VỰC, TRIỂN KHAI CẢ NHIỆM VỤ ĐÀO TẠO, NGHIÊN CỨU VÀ KHÁM CHỮA BỆNH. ĐẶC BIỆT, BỆNH VIỆN TRỰC THUỘC ĐHQGHN SẼ CÓ DỊCH VỤ BÁC SĨ BAY SỬ DỤNG CHO VIỆC ĐIỀU TRỊ VÀ CẤP CỨU CÁC BỆNH NHÂN Ở CÁC VÙNG XA. BẢN TIN ĐHQGHN ĐÃ CÓ BÀI PHỎNG VẤN GS.TS NGUYỄN HỮU ĐỨC - PHÓ GIÁM ĐỐC ĐHQGHN VỀ VẤN ĐỀ NÀY.

Xin GS cho biết lộ trình thành lập Khoa Y - Dược và Bệnh viện đa khoa trực thuộc ĐHQGHN?

Sau hơn 15 năm xây dựng và phát triển, hiện nay, về cơ bản ĐHQGHN đã xây dựng thành công và phát huy thế mạnh của một đại học nghiên cứu đa ngành, đa lĩnh vực với có 31 đơn vị trực thuộc, bao gồm: 6 trường đại học, 3 viện nghiên cứu, 4 khoa trực thuộc, 18 trung tâm nghiên cứu, đào tạo và đơn vị phục vụ trực thuộc các lĩnh vực khoa học tự nhiên, khoa học xã hội - nhân văn, kinh tế, công nghệ, ngoại ngữ, giáo dục, luật với cơ cấu tổ chức mở, liên thông, liên kết hữu cơ, có khả năng phát huy tính chuyên môn hóa theo thế mạnh độc đáo của từng đơn vị, sử dụng hiệu quả các nguồn lực chung; tích hợp được sự giao thoa của các trí tuệ liên ngành để thực hiện tốt sứ mệnh đào tạo, nghiên cứu chất lượng cao, đạt trình độ tiên tiến, làm nòng cốt trong hệ thống giáo dục đại học nước nhà. Năm 2006, nhân dịp kỷ niệm 100 năm ngày thành lập Đại học Đông Dương - tiền thân của ĐHQGHN, ĐHQGHN là đơn vị đầu tiên của ngành giáo dục đào tạo vinh dự được Đảng và Nhà nước tặng thưởng Huân chương Sao vàng, ghi nhận những công lao to lớn và đóng góp

quan trọng của ĐHQGHN đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Mục tiêu chiến lược đến năm 2020 của Đại học Quốc gia Hà Nội là phấn đấu trở thành đại học định hướng nghiên cứu, đa ngành, đa lĩnh vực, ngang tầm các đại học tiên tiến trong khu vực châu Á, trong đó có một số lĩnh vực và nhiều ngành, chuyên ngành đạt trình độ quốc tế, góp phần phát triển nền kinh tế tri thức và đưa nước ta cơ bản trở thành nước công

gia; phát triển mô hình đô thị đại học. Trong kế hoạch điều chỉnh đó có kế hoạch thành lập Khoa/Trường đại học Y - Dược và Bệnh viện, Khoa/Trường đại học nghệ thuật, Khoa/Trường chính sách công, Khoa/Viện Đô thị học, Viện/Trung tâm nghiên cứu xuất sắc. Hiện nay, chúng tôi đang trong giai đoạn chuẩn bị đề án.

GS có thể nói rõ về sự cần thiết thành lập Khoa Y - Dược và Bệnh viện Đa khoa khi mà trong nước

de Médecine). Trường Cao đẳng Y khoa từng đặt tại đường Lê Thánh Tông - cơ sở của ĐHQGHN bây giờ và đằng sau trường là bệnh viện thực nghiệm nay mang tên Bệnh viện 108. Thứ hai, chỉ với sự hỗ trợ của các nghiên cứu khoa học cơ bản, các nghiên cứu y học mới phát triển, hoàn thiện cơ cấu Đào tạo - Nghiên cứu - Ứng dụng. Thứ ba, tại cơ sở mới tại Hòa Lạc, ĐHQGHN sẽ trở thành một đô thị đại học với hoạt động của gần 10 vạn cán bộ và sinh viên. Theo quy

Thiết kế phối cảnh một tòa nhà của ĐHQGHN tại Hòa Lạc

niệp theo hướng hiện đại. Để đáp ứng yêu cầu phát triển của đất nước trong thời kỳ hội nhập, xứng đáng với trung tâm đại học của tiêu biểu của đất nước gần 100 triệu dân, giữa năm 2009, Hội đồng ĐHQGHN đã quyết nghị điều chỉnh Tầm nhìn 2020 của ĐHQGHN theo các định hướng phát triển thêm một số cơ sở đào tạo, nghiên cứu, triển khai và dịch vụ đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước; tiếp tục hoàn thiện cơ cấu tổ chức của ĐHQGHN theo mô hình đại học nghiên cứu đa ngành, đa lĩnh vực tiến tiến, tiêu biểu cho trí tuệ của quốc

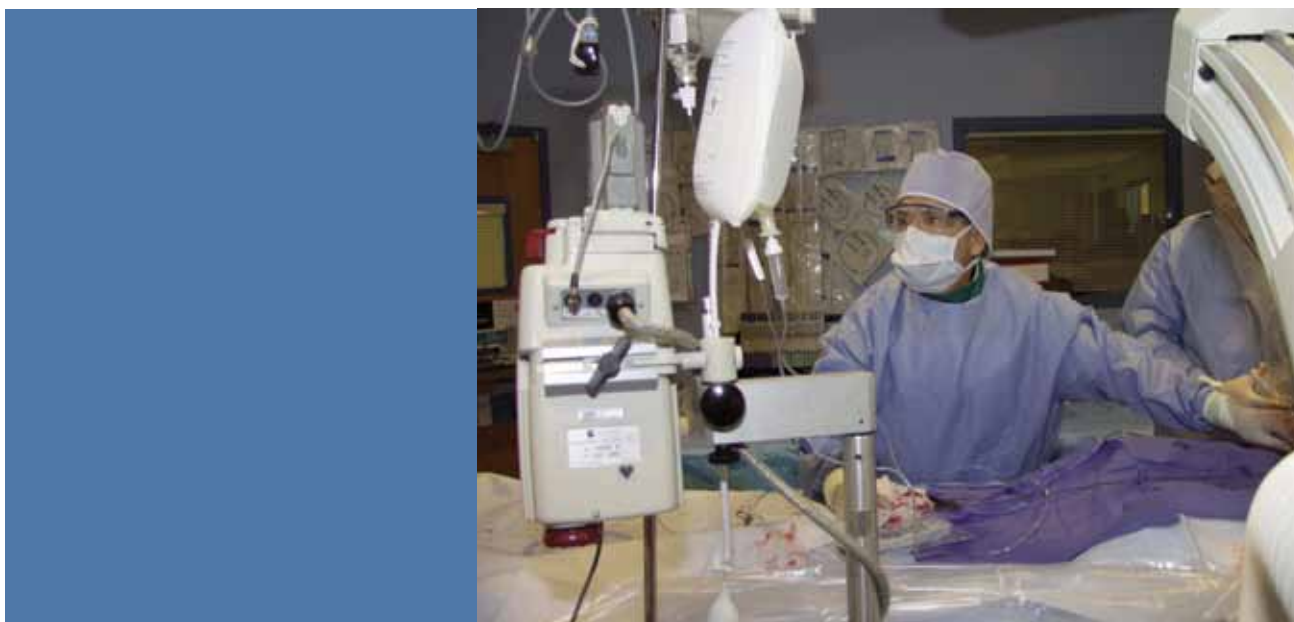
hiện nay có nhiều trường đại học đã có Khoa Y và nhiều nơi đã xây dựng bệnh viện đa khoa?

Đề án này được triển khai với một số tiếp cận như sau: Thứ nhất, xu hướng chung của các đại học đa ngành, đa lĩnh vực lớn trên thế giới đều có khoa y, dược và bệnh viện riêng thuộc trường. Ở Việt Nam ta, khi mới được thành lập vào năm 1906, Đại học Đông dương - tiền thân của ĐHQGHN cũng đã được tổ chức với 5 trường thành viên, trong đó có Trường Cao đẳng Y khoa (Ecole supérieure

de Médecine). Trường Cao đẳng Y khoa từng đặt tại đường Lê Thánh Tông - cơ sở của ĐHQGHN bây giờ và đằng sau trường là bệnh viện thực nghiệm nay mang tên Bệnh viện 108. Thứ hai, chỉ với sự hỗ trợ của các nghiên cứu khoa học cơ bản, các nghiên cứu y học mới phát triển, hoàn thiện cơ cấu Đào tạo - Nghiên cứu - Ứng dụng. Thứ ba, tại cơ sở mới tại Hòa Lạc, ĐHQGHN sẽ trở thành một đô thị đại học với hoạt động của gần 10 vạn cán bộ và sinh viên. Theo quy

Vậy ĐHQGHN có thể mạnh gì khi xây dựng Khoa Y - Dược và Bệnh viện đa khoa?

Trong thời gian qua, với thế mạnh về khoa học cơ bản, ĐHQGHN đã thực hiện nhiều đề tài khoa học có

liên quan đến y học, dược học có giá trị về công nghệ sinh học phân tử, tế bào gốc, công nghệ nanô sinh học. Các chương trình đào tạo liên quan đến y - dược, y - sinh đã được bắt đầu. Trường ĐH Công nghệ đã bắt đầu đào tạo chuyên ngành công nghệ - y sinh trong ngành Điện tử - Viễn thông (nhiệm vụ 16-23), chuyên ngành công nghệ nanô sinh học trong ngành vật lý kỹ thuật; Trường ĐH Khoa học Tự nhiên đang xây dựng đề án mở ngành hoá - dược và y - sinh. Khoa Quốc tế đã liên kết với các đại học của Pháp để đào tạo bác sĩ nha khoa, liên kết với các đại học Trung quốc để đào tạo cử nhân Trung y - dược. Đây là những khởi động đúng hướng để góp phần chuẩn bị đội ngũ, định hướng nghiên cứu phù hợp với mục tiêu sắp tới của ĐHQGHN. Theo cách tiếp cận này, ngành y - dược ở ĐHQGHN sẽ được phát triển trên cơ sở khoa học cơ bản và công nghệ cao truyền thống kết hợp với hợp tác quốc tế, có ứng dụng cụ thể và trực tiếp.

Thế còn những ngành khoa học nhân văn thì sao?

Trong y học không chỉ bao gồm chữa trị lâm sàng mà còn cả cận lâm sàng như các bệnh liên quan đến tâm thần, tâm lý trị liệu, y học dự phòng. Khoa Tâm lý học, ngành Nhân học hay Bộ môn Triết học Phương Đông đều có những ứng dụng thiết thực cho việc phát triển một số chuyên ngành y khoa, áp dụng vào nghiên cứu Đông y và sản xuất Đông dược. Trong lĩnh

vực này chúng tôi đều có các chuyên gia hàng đầu Việt Nam.

Mô hình Khoa Y - Dược và Bệnh viện đa khoa trực thuộc ĐHQGHN có gì khác với các trường đại học và bệnh viện hiện nay?

Ngoài sự gắn kết của đại học và bệnh viện để tích hợp đào tạo lý thuyết và thực hành, tổ hợp y - dược của ĐHQGHN sẽ phát triển các nghiên cứu về khoa học và công nghệ y sinh, kỹ thuật y học, vật liệu y sinh, công nghệ sinh học phân tử, công nghệ nanô sinh học. Với thế mạnh của mình, các công nghệ và kỹ thuật y học hiện đại là một ưu tiên. Đặc biệt, bệnh viện trực thuộc ĐHQGHN sẽ có dịch vụ Bác sĩ bay. Dịch vụ Bác sĩ Bay sẽ được sử dụng cho vùng xa hơn. Mô hình vận chuyển bệnh nhân bằng trực thăng y tế rất phổ biến ở các nước phát triển.

Vậy xin GS cho biết quy mô của bệnh viện?

Chính phủ đã đầu tư cho ĐHQGHN xây dựng một đô thị đại học trên diện tích đất 1.000 ha tại Hòa Lạc, cách trung tâm Hà Nội 30 km về phía tây, trong đó Khoa Y và Bệnh viện 1.000 giường bệnh dự kiến được thiết kế trên diện tích khoảng 33 ha với vốn đầu tư khoảng 200 triệu USD.

Thực trạng xây dựng đề án hiện nay như thế nào, thưa GS?

Theo kế hoạch, đề án sẽ được hoàn thành để báo cáo các cơ quan chức năng nhà nước vào cuối năm 2009 này.

Để thực hiện một đề án như vậy, ĐHQGHN đã chuẩn bị tài chính và nhân lực đến đâu?

Trong tình hình chung hiện nay, hình thức vốn vay đang là một cách tiếp cận. Một số tổ chức phát triển kinh tế, quỹ tài chính phát triển y tế, giáo dục, các nhà đầu tư trực tiếp nước ngoài; các chương trình trao đổi hợp tác với các trường đại học. đang sẵn sàng đầu tư cho dự án.

Về nguồn nhân lực, ĐHQGHN sẽ có những cơ chế thu hút nhân tài, đặc biệt là những bác sĩ trẻ tài năng và liên kết với các bệnh viện của Việt Nam. Ngoài ra còn có thể mở rộng hợp tác, liên kết quốc tế để mời các giáo sư, bác sĩ nước ngoài đến giảng dạy và làm việc. ĐHQGHN đã và đang xây dựng các mối quan hệ với nhiều tổ chức trong nước và quốc tế, các đối tác chiến lược để triển khai kế hoạch này.

Xin trân trọng cảm ơn Giáo sư!

Vương Mơ (thực hiện)

NGÔN NGỮ HỌC

KHỐI LIỆU TRONG XU THẾ TOÀN CẦU HÓA

HIỆN NAY, KHI CHÚNG TA PHẢI THỰC HIỆN GIAO LƯU ĐỂ TRAO ĐỔI THÔNG TIN Ở MỨC ĐỘ GIAO TIẾP BẰNG CÁC NGÔN NGỮ TRÊN PHẠM VI TOÀN THẾ GIỚI THÌ VIỆT NAM CẦN CÓ HỆ THỐNG KHỐI LIỆU QUỐC GIA NHẪM PHỤC VỤ CÁC LĨNH VỰC LIÊN QUAN ĐẾN NGHIÊN CỨU KHOA HỌC, GIẢNG DẠY, CẬP NHẬT THÔNG TIN TRONG VÀ NGOÀI NƯỚC... VỚI TỐC ĐỘ PHÁT TRIỂN CỦA THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ NHƯ HIỆN NAY, MỘT PHIÊN DỊCH VIÊN DÙ GIỎI ĐẾN Đâu CŨNG KHÔNG THỂ CẬP NHẬT HẾT ĐƯỢC MỘT LƯỢNG THÔNG TIN KHỔNG LỒ TRONG NỀN KINH TẾ TOÀN CẦU.

Ngôn ngữ học khối liệu xuất hiện vào đầu thập kỉ 60 của thế kỉ XX cùng với sự xuất hiện khối liệu đầu tiên tại Mĩ và bắt đầu phát triển trong vòng hai thập kỉ trở lại đây. Cho đến nay, ngôn ngữ học khối liệu ngày càng có xu hướng phát triển mạnh mẽ cùng với sự phát triển của công nghệ thông tin. Là một bộ phận của ngôn ngữ học ứng dụng, ngôn ngữ học khối liệu hiện nay đang được nâng cao hiệu quả về thực hành và hoàn thiện về lí thuyết. Ngôn ngữ học khối liệu đóng vai trò ngày càng quan trọng trong nền kinh tế toàn cầu khi các lĩnh vực khoa học và công nghệ phát triển mạnh. Khối liệu đang được sử dụng rộng rãi bởi các nhà ngôn ngữ ứng dụng, các chuyên gia ngôn ngữ - lí luận, ngôn ngữ máy tính, các giảng viên và các chuyên gia thuộc nhiều lĩnh vực khoa học và đời sống khác nhau.

Nói đến khối liệu là nói đến công cụ để xây dựng, điều chỉnh và bổ sung các hệ thống tự động hóa khác nhau như dịch tự động, nhận dạng lời nói, tìm kiếm thông tin. Tại nhiều nước

trên thế giới như Anh, Mĩ, Nhật, Đức, Nga, Trung Quốc v.v., vấn đề nghiên cứu và sử dụng hữu hiệu các khối liệu (corpora) đã và đang nhận được sự quan tâm đặc biệt từ phía các quốc gia. Chất lượng website là ví dụ điển hình. Một ví dụ khác là việc dạy và học tiếng Anh ngày nay đạt hiệu quả, trong đó một phần đáng kể là nhờ sự trợ giúp của công nghệ máy tính với việc sử dụng corpora. Có thể kể đến các khối liệu quan trọng như Bank of English 1997 với 320 triệu đơn vị từ và cụm từ sử dụng hoặc ICLE 1997 với 200 triệu đơn vị từ và cụm từ sử dụng dưới dạng viết dành cho người nước ngoài.

Đức cho phép người sử dụng dễ dàng tìm kiếm thông tin chứa trong khối liệu này theo các dấu hiệu tình thái học của dạng từ. Một hệ thống khác cũng cần kể đến là khối liệu tiếng Tiệp với 100 triệu đơn vị từ và cụm từ sử dụng. Ở đây, chương trình ngôn ngữ hỗ trợ cho khối liệu là chương trình tạo lập danh mục từ và cụm từ trong khối liệu cho phép cập nhật toàn bộ các ví dụ sử dụng với đầy đủ trích dẫn, tần số xuất hiện, phân tích ngữ pháp từ hoặc cụm từ sử dụng trong khối liệu.

Đối với các nước châu Á, Trung Quốc và Nhật Bản là những nước có corpora bản ngữ lớn nhất. Khối liệu tiếng Trung chứa 1 tỷ đơn vị từ và cụm từ, đang được sử dụng rất rộng rãi và hữu hiệu, phục vụ đắc lực cho nền kinh tế phát triển của Trung Quốc.

Tại Nga, ngôn ngữ học khối liệu được bắt đầu nghiên cứu mới chỉ trong vòng hơn thập kỉ trở lại đây, nhưng với tốc độ rất nhanh về thực hành, chuẩn xác về lí thuyết. Hiện nay, khoa học về khối liệu đang được giảng dạy tại các trường đại học lớn và nghiên cứu tích cực tại các viện nghiên cứu ngôn ngữ của Liên bang Nga nhằm phục vụ cho một nền kinh tế tăng trưởng. Trong vòng 5 - 6 năm trở lại đây, ngôn ngữ học khối liệu được đặc biệt quan tâm nghiên cứu và phát triển. Corpora tại Nga được sử dụng rộng rãi trong các lĩnh vực của ngôn ngữ học ứng dụng, từ vựng học, dạy và học ngoại ngữ, ngôn ngữ học máy tính và các lĩnh vực khoa học xã hội khác. Khối liệu tiếng Nga đến

nay đã tăng lượng đáng kể các đơn vị từ và cụm từ sử dụng, mở rộng phạm vi sử dụng ngôn ngữ trong nhiều lĩnh vực khoa học khác nhau.

Trong điều kiện thông tin quốc tế, sự cần thiết xây dựng corpora tiếng Việt - tiếng nước ngoài liên quan trực tiếp đến các lĩnh vực dịch thuật và dạy học ngoại ngữ do các nguyên nhân chủ yếu sau đây:

Số lượng sách đọc bằng tiếng nước ngoài trong các thư viện rất lớn, trong khi số người vào thư viện để ngồi đọc sách là không đáng kể;

Phần lớn học sinh, sinh viên Việt Nam hoặc người nước ngoài học tiếng Việt có nhu cầu cần nắm vững các cấu trúc ngôn ngữ tương đương để có thể giao tiếp được bằng tiếng nước ngoài hoặc tiếng Việt khi cần thiết;

Phần lớn các chuyên gia có nhu cầu đọc nhanh tài liệu dưới dạng nguyên bản hoặc đã được dịch sang một ngôn ngữ khác (ví dụ, văn bản tiếng Việt và bản dịch sang tiếng Anh);

Rào ngăn cách ngôn ngữ còn đang tồn tại trong cộng đồng cản trở việc truy cập thông tin từ các website không sử dụng tiếng Việt.

Khối liệu tiếng Việt có quan hệ trực tiếp đến các hoạt động xã hội, do đó, sẽ đem lại hiệu quả cho các hoạt động nói trên.

TS. Đào Hồng Thu

Đối với các nước châu Âu khác, trong số corpora, cần kể đến Khối liệu tiếng Đức. Đây là tập hợp lớn nhất các văn bản và ngôn bản bằng tiếng Đức, bao gồm khoảng 2 tỉ đơn vị từ và cụm từ sử dụng. Khối liệu này chứa sơ đồ hình thái - cú pháp học dựa trên cơ sở SGML (Standard Generalized Markup Language). Hệ thống tự động hóa COSMAS II của khối liệu tiếng

BANG CALIFORNIA ĐANG THỰC HIỆN CHỦ TRƯỞNG TRIỆT ĐỂ TIẾT KIỆM. NAY ÔNG THỐNG ĐỐC ARNOLD SCHWARZENEGGER BẮT ĐẦU NHÒM NGÓ TỐI CÁC CÔNG VIÊN THUỘC BANG (STATE PARK). NẾU ÔNG THỰC HIỆN Ý ĐỒ CẮT MỌI NGUỒN KINH PHÍ THÌ TẤT CẢ CÁC KHU RỪNG, CÁC VIỆN BẢO TÀNG VÀ CÁC BÃI TẮM SẼ HOÀN TOÀN BỊ THẢ NỎI VÀ PHẢI TỰ LỰC CÁNH SINH ĐỂ TỒN TẠI.

Stratosphere Giant là một trong bốn cây cổ thụ cao nhất thế giới. Tại lần đo cuối cùng vào năm 2004 cái cây khổng lồ này (Sequoia sempervirens) cao 112,83 mét và nó vẫn tiếp tục vươn lên trời cao. Người ta giữ bí mật về vị trí chính xác của cây Stratosphere Giant trong công viên bang Humboldt Redwoods. Lực lượng bảo vệ rừng ở đây canh giữ suốt ngày đêm trên 100 cây thuộc loại này và có độ cao trên 106,7 mét để phòng bọn lưu manh trộm cắp và cả khách du lịch quậy phá.

Nhưng có nhiều khả năng những cây Stratosphere Giant sẽ không còn được bảo vệ. Nếu chính quyền

bang California kiên quyết thực hiện chủ trương ngân sách bang thì ở Humboldt Redwoods sẽ không còn lực lượng bảo vệ.

Thống đốc Arnold Schwarzenegger đã trình by kế hoạch ngừng cấp kinh phí cho 220 trong tổng số 279 công viên thuộc bang này trong khoảng thời gian ít nhất là hai năm. Theo kế hoạch này thì không chỉ có các khu bảo tồn thiên nhiên như Humboldt Redwoods State Park mà cả những di tích lịch sử như Bodie State Historic Park, một thành phố ma được bảo quản nguyên vẹn như thời kỳ diễn ra cơn sốt vàng, hay vùng bờ biển Monterey State Beach rất được

giới hâm mộ thể thao biển yêu thích .

Bà Elizabeth Goldstein, chủ tịch Quỹ các vườn quốc gia ở California (California State Parks Foundation) cho rằng: Sẽ có những vùng rộng lớn ở bang California không còn có các khu vực nghỉ ngơi, giải trí và tất cả các công viên, vườn quốc gia sẽ bị tống vào lò mổ.

Ông Schwarzenegger muốn dùng khoản tiền tiết kiệm được để bù đắp khoản thâm hụt ngân sách lên đến 24 tỷ US của California. Nhưng chiến dịch tiết kiệm này rất có thể cũng giống với cách tính toán của cô bé bán sữa. Với việc thả nỏ các công viên thuộc bang

này bang sẽ tiết kiệm được 143 triệu US mỗi năm. Khoản tiền này bằng 0,6% số thâm hụt ngân sách. Nhưng cũng theo tính toán thì mỗi US đầu tư vào các công viên thuộc bang chính quyền bang thu lại được 2,35 USD - đó là các khoản tiền thu từ bán vé vào cửa cho đến các khoản thu thuế của các khách sạn, nhà hàng ở khu vực gần công viên.

Có thể con số này còn khiêm tốn vì năm 2008 đã có trên 80 triệu lượt khách tham quan các công viên thuộc bang, năm 2009 con số này có thể còn tăng hơn nhiều. Do khủng hoảng kinh tế nên các khu bảo tồn thiên nhiên là những nơi có thể nghỉ ngơi với chi phí thấp nhất, nếu nghỉ qua đêm ở đây chỉ tốn khoảng 15 USD. Với nhiều gia đình có thu nhập thấp thì đây là giải pháp đi nghỉ khá thi nhất.

Với việc thả nổi các khu công viên thuộc bang sẽ có khoảng 2.000 lao động bị mất việc làm. Đó là lực lượng bảo vệ, những người trông coi, quản lý các bãi đỗ xe ngoài ra là các nhà sinh vật học, chuyên gia địa chất, chuyên gia khảo cổ và cả lực lượng cứu hộ cứu nạn ở các bãi tắm. Vào mùa cao điểm, nếu ở các bãi tắm không có lực lượng cứu nạn khó tránh khỏi các trường hợp chết đuối. Một khi giải thể lực lượng bảo vệ rừng thì nạn cháy rừng cũng khó mà tránh khỏi.

Biện pháp triệt để để tiết kiệm của thống đốc Schwarzenegger không chỉ đe dọa các khu bảo tồn thiên nhiên mà cả các cơ sở văn hóa ở California. Nhà khảo cổ học Breck Parkman khi tiếp xúc với Spiegel Online đã nói: Trong các công viên thuộc bang còn có một loạt bộ sưu tập vô cùng phong phú về khảo cổ học và dân tộc học. Ông còn tiết lộ: Riêng trong văn phòng của tôi còn có tới 4.000 phim âm bản của nhà văn Jack London. Cho đến nay trong nhiều cuộc thảo luận chưa một ai đề cập, dù chỉ một câu, đến số phận các bộ sưu tập này.

Điều mỉa mai là nhiều công viên thuộc bang California ngày nay đã được tạo nên trong cuộc khủng hoảng kinh tế nặng nề trong những

năm ba mươi ở Hoa Kỳ. Năm 1933, Tổng thống Franklin Delano Roosevelt đã tuyên bố thành lập Civilian Conservation Corps (CCC) và 2 năm sau ra đời Works Progress Administration (WPA).

Hai tổ chức này cung cấp cho lao động trẻ thất nghiệp thực phẩm, chỗ ở và mỗi tháng 30 đôla. Cho đến ngày giải thể WPA đã có tám triệu lượt người tham gia xây dựng 1.047.000 km đường quốc lộ, 124.000 cây cầu (trong đó có cầu Cổng Vàng (Golden Gate Bridge) ở San Francisco), 125.000 tòa nhà (trong đó có Camp David, trang trại ở nông thôn của tổng thống), 12.700 khu vui chơi và 850 sân bay. Ngoài ra WPA và CCC còn tổ chức trồng rừng, xây dựng các tháp canh cháy rừng và thành lập 8.100 công viên.

Ngay cả lâu đài thống đốc bang California ở Sacramento cũng bị ông Schwarzenegger trả lại và bị coi là công viên thuộc bang. Tòa biệt thự này có 30 phòng được xây dựng từ năm 1877, tại đây có nhiều hiện vật quý giá có giá trị bảo tàng. Bản thân ông Schwarzenegger không sống trong tòa lâu đài này mà thường ở trong khách sạn hoặc chu du trong

chiếc máy bay riêng của mình ở Brentwood thuộc Los Angeles tới thủ đô. Từ thời Ronald và Nancy Reagan không có một gia đình thống đốc nào sinh sống trong tòa lâu đài này.

Ngược lại có 59 công viên do làm ăn có lời nên không bị đóng cửa trong đó có các bãi tắm ở miền nam California và khu dinh thự sang trọng mà vua báo chí William Randolph Hearst từng xây dựng ở gần San Simeon.

Tuy nhiên chỉ ít cũng có tới 7 vườn quốc gia (National Parks) trong lãnh thổ bang California chắc chắn không thể bị đóng cửa. Vườn Yosemite National Park hay Thung lũng tử thần không chịu sự quản lý của chính quyền bang California mà do National Park Service quản lý, đây là một cơ quan trực thuộc Bộ Nội vụ Hoa Kỳ.

Người Mỹ giờ chỉ còn hy vọng Tổng thống Barack Obama quan tâm nhiều hơn đến việc duy trì, bảo tồn các di sản thiên nhiên hơn là ông Schwarzenegger, một người Áo nhập cư vào nước Mỹ.

Xuân Hoài (theo Spiegel)

SÂN BAY LỚN NHẤT THẾ GIỚI

SAU 4 NĂM THI CÔNG, VỚI VỐN ĐẦU TƯ GẦN 1,8 TỶ EURO, SÂN BAY BẮC KINH - SÂN BAY LỚN NHẤT THẾ GIỚI, ĐÃ ĐI VÀO HOẠT ĐỘNG ĐÚNG DỊP TỔ CHỨC THỂ VẬN HỘI OLYMPIC BẮC KINH 2008. ĐƯỢC THIẾT KẾ BỞI KIẾN TRÚC SƯ NORMAN FOSTER VÀ CÁC CỘNG SỰ, SÂN BAY NÀY LÀ CÔNG TRÌNH MANG LẠI HIỆU QUẢ HOẠT ĐỘNG, TIỆN NGHI CHO HÀNH KHÁCH VÀ SỬ DỤNG ÁNH SÁNG MẶT TRỜI MỘT CÁCH KHOA HỌC.

Văn hóa truyền thống Trung Hoa được thể hiện rõ ràng nhất qua phần mái vòm của sân bay - được thiết kế trông như một con rồng, một trong bốn linh vật của Trung Quốc. Theo Foster, công trình này được thiết kế trong một bối cảnh cụ thể. Nó thể hiện ý thức về vị trí của một Trung Quốc duy nhất và sẽ sớm trở thành cửa ngõ của quốc gia này. Mái vòm cao vút với những màu sắc truyền thống Trung Quốc - màu đỏ để vương hòa cùng màu vàng hoàng gia. Nếu bạn đi theo trục chính giữa của sân bay, thì những hàng cột đỏ thẳng tắp ở trước mặt sẽ cho bạn cảm giác như đang ở một cung điện.

Được đặt giữa đường băng phía Đông và đường băng thứ 3, nhà đón khách số 3 và Trung tâm chuyên chở mặt đất có diện tích rộng xấp xỉ 1,3 triệu m², và gần như chỉ có một mái. Nhà đón khách số 3, với diện tích là 1 triệu m², có thể đón 50 triệu khách mỗi năm cho đến năm 2020.

Mặc dù được xây dựng trên một quy mô chưa từng có, thiết kế của tòa nhà giúp giải quyết những rắc rối trong vận chuyển hàng không hiện đại, bao gồm cả một không gian sáng với những tiêu chuẩn phục vụ cao. Hơn thế, nhà đón khách số 3 giúp hành khách định hướng đường đi một cách dễ dàng và nhanh chóng: có ba khu vực T3A, B và C với những sảnh đến và đi được thiết kế đơn giản theo biểu đồ trục đối xứng. T3A (cửa nội địa và làm thủ tục), T3B (cửa quốc tế) và T3C (cửa nội địa) nằm ở trung tâm của sơ đồ. Việc sắp xếp này tạo nên hiệu quả mở rộng tối đa vành đai, tăng diện tích và thời gian đỗ cho các máy bay trong khi vẫn giữ được mối liên kết

cao và để cho hành khách xác định được đường đi và thời gian của từng chuyến bay.

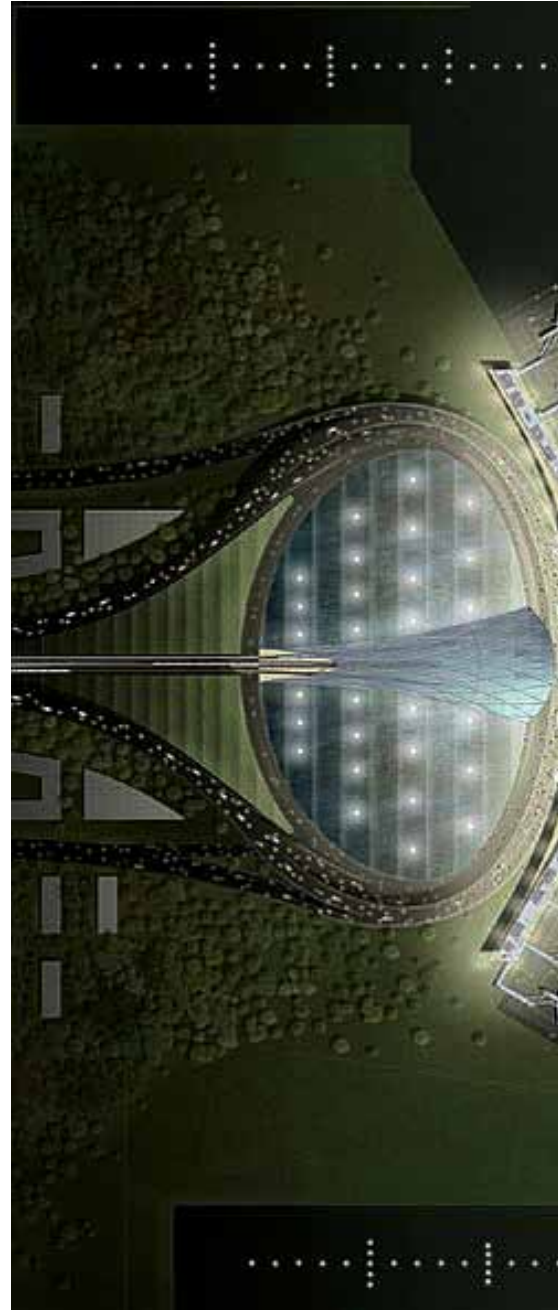
Mặc dù chiều dài từ phía bắc tới phía nam của nhà đón khách là 3 và 4 km nhưng giữa ba khu vực A, B và C không bị chia cắt mà vẫn giữ được một tầm nhìn thẳng tắp, giống như liên kết tầm nhìn giữa tầng 1 và tầng lửng cao hơn phía trên. Tất cả mọi không gian đều được chiếu sáng một cách tự nhiên và những khung kính to lớn, bóng loáng trên trần nhà tạo nên một đường nối với bên ngoài và làm thay đổi bầu trời. Tầm nhìn dọc trục giữa của tòa nhà trở nên rõ rệt bởi những cột màu đỏ đặc biệt, kéo dài ra tận phía bên ngoài của tòa nhà, gợi liên tưởng đến những ngôi đền thờ cổ của Trung Quốc.

Tiền sảnh phía bên ngoài sân bay đón là một con đường cong, ôm lấy đại sảnh, đón chào hành khách đến qua trung tâm vận tải mặt đất trong một

biểu hiệu chào mừng đơn giản. Điểm đến và điểm đi được chia theo các tầng riêng biệt nhưng sau đó, Norman Foster đã đảo ngược lại khu T3B, với điểm đến ở tầng trên nhằm tạo cho những du khách đến thăm Bắc Kinh có được một điểm nhìn lý tưởng, buộc họ phải xúc động bởi một khung cảnh nguy nga, tráng lệ bậc nhất của sân bay khi nhìn từ trên xuống.

Những tia sáng mặt trời xuyên qua mái che đơn nhất giúp cho việc định hướng được dễ dàng và mang ánh sáng ban ngày vào sâu trong tòa nhà. Tấm pa-lét màu chuyển đổi qua 16 gam màu, từ đỏ ở sảnh vào T3A tới màu cam và cuối cùng là màu vàng ở cuối sảnh T3B. Điều này tạo nên một hệ thống phân chia khu vực phụ, chia nhỏ phạm vi tòa nhà và giúp cho việc định hướng đường trở nên dễ dàng. Tấm pa-lét này cũng xuất hiện từ phía Bắc tới phía Nam trên trần nhà, phía trên sảnh đến và đi, làm tăng thêm cảm giác về độ cong như trên

trần máy bay.

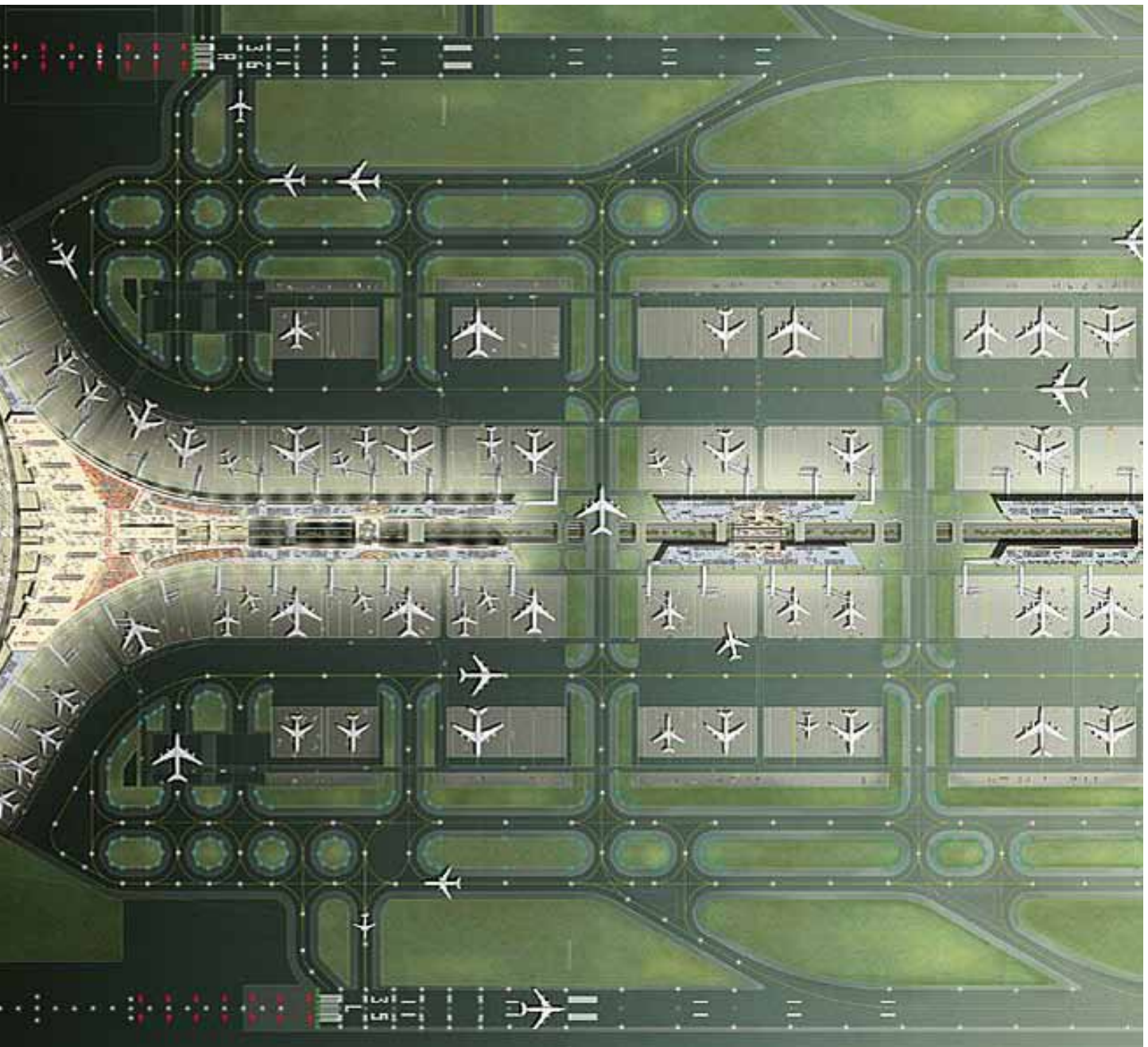
Để di chuyển giữa khu vực T3A và T3B, người ta sử dụng một phương tiện vận chuyển người tự động tốc độ cao (gọi tắt là APM), chiếc xe này có khả năng chạy tới 80km/h và thực hiện chuyến đi chỉ trong hai phút. Chiếc APM rất dễ sử dụng, điểm chính là chọn tốc độ xuất phát và đặt vào trong vành đai xanh, hướng ra phía có ánh sáng mặt trời và đi ra khỏi tòa nhà, tất cả những thao tác đó nhằm giúp cho chiếc xe định hướng tốt hơn.

Mái của công trình có khung bằng

sắt đặt cách nhau với tấm mái hình tam giác bằng kim loại nhẹ. Mái được làm cong, nhô lên ở chính giữa, tạo nên một không gian gây ấn tượng sâu sắc giống như trong nhà thờ, và hẹp dần về phía mép của tòa nhà, tạo ra nhiều khu vực riêng dành cho hành khách đi về phía cửa và tạo khoảng trống cho việc đậu máy bay. Độ cong của mái vòm không những tạo hiệu ứng âm vang cho tòa nhà mà còn góp phần vào hệ thống thay đổi màu sắc trên mái - chuyển từ màu đỏ sang màu cam rồi màu vàng. Những bức vách ngăn gần như không có bởi khoảng cách của các thanh chắn trên tấm

vách rất lớn, tạo nên không gian rộng rãi, làm cho tầm nhìn của hành khách không bị hạn chế và để đảm bảo độ sáng bóng được xuyên suốt sàn nhà.

Sân bay Bắc Kinh là một trong những công trình lớn nhất thế giới, kết hợp với một loạt các ý tưởng thiết kế phụ thuộc vào không gian kiến trúc, như các cửa sổ trên mái vòm quanh theo hướng Đông-Nam để hứng trọn nguồn sáng ấm áp của mặt trời buổi sớm và hệ thống kiểm soát môi trường kết hợp nhằm giảm thiểu sự tiêu thụ năng lượng. Thay vì có nhiều tòa nhà riêng biệt, sân bay Bắc Kinh chỉ sử

dụng rất ít đất bằng cách đặt mọi thứ gần nhau hơn, tạo điều kiện thuận lợi và dễ dàng khi giao tiếp trong một công trình hoàn hảo như thế này

Norman Foster tuyên bố rằng: sân bay mới này là công trình lớn nhất và hiện đại nhất trên thế giới. Cửa ngõ vào Bắc Kinh, sân bay này không chỉ mang lại cảm giác duy nhất về một nơi chốn mà những màu sắc mà biểu tượng nơi đây còn gợi đến cho chúng ta cảm thấy như một con rồng Trung Hoa khổng lồ sắp bay lên trời cao.

Mỹ Sơn (dịch)

DU LỊCH VŨ TRỤ

THEO NHÀ NGHIÊN CỨU VỀ TƯƠNG LAI ROHIT TALWAR, NGƯỜI ANH THÌ SỐ NGƯỜI ĐI DU LỊCH SẼ NGÀY Càng TĂNG LÊN - KỂ CẢ DU LỊCH VŨ TRỤ

Đối với khách sạn vũ trụ du khách không cần quan tâm đến vị trí buồng ở của họ vì kiểu gì thì họ cũng được chứng kiến cảnh hoàng hôn. Chỉ có một vệ tinh hoặc cùng lắm những mảnh chất thải vũ trụ là có thể ít nhiều che khuất tầm nhìn của họ. Nhưng cho dù điều đó có xảy ra thì cũng không có gì nghiêm trọng bởi lẽ chỉ 45 phút sau mặt trời sẽ lại mọc lên và bốn mươi nhăm phút sau đó lại diễn ra cảnh hoàng hôn. Trên khách sạn vũ trụ “Galactic Suite” du khách có điều kiện thưởng ngoạn 15 lần mặt trời mọc và 15 lần mặt trời lặn nội trong một ngày.

Điều này mới nghe có vẻ như là chuyện viễn tưởng, nhưng Rohit Talwar, nhà nghiên cứu về tương lai người Anh, lại không nghĩ như vậy.

Theo ông thì “Trong tương lai gần vũ trụ sẽ trở thành điểm đến của khách du lịch”. Nhà nghiên cứu này còn cho rằng, những người không muốn lên trời thì trong thập niên tới đã có thể tiến hành du ngoạn dưới đáy biển và ăn ngủ, nghỉ ngơi ở đó. Hiện tại Rohit Talwar đang xúc tiến một cuộc thăm dò ý kiến được tổ chức rộng khắp thế giới về việc đến năm 2015 con người sẽ đi du lịch như thế nào. Theo nhà khoa học này thì trong tương lai gần sẽ có ba xu hướng lớn về du lịch.

Du lịch nghỉ dưỡng

Cuộc sống hàng ngày diễn ra nhanh hơn, ồn ào hơn và vất vả hơn. Do đó Talwar dự báo “Với cái đà như hiện nay thì đến năm 2020 mọi người đều bị stress nghiêm

Một chuyến du lịch vũ trụ tốn khoảng 3 triệu Euro, bao gồm cả tiền đi lại và ăn ở.

trọng “. Do đó đi nghỉ không còn là một điều xa xỉ mà là một sự cần thiết để phục hồi sức khỏe cũng như để tạo sự giao tiếp xã hội. Trong cuộc sống hàng ngày, ngay những người trong gia đình cũng ít có dịp quan tâm săn sóc nhau, và chỉ vào dịp nghỉ người ta mới có nhiều thì giờ dành cho nhau.

Phát hiện những vùng đất mới

Những người đi du lịch đều muốn gác lại cuộc sống thường nhật, muốn tìm hiểu những điều sát sườn nhất với các nền văn hóa xa lạ và nhất là muốn khám phá những vùng đất mới. Ngày nay vùng đất mới không phải chỉ tìm thấy trên trời cao hay dưới đáy biển mà trên trái đất của chúng ta vẫn còn những vùng đất lạ, là điểm đến của khách du lịch, Talwar nêu một số ví dụ như những vùng đất dọc tuyến đường tơ lụa như Kasachstan, Usbekistan, Kirgisistan, Turkmenistan. Ngoài

ra cũng phải kể đến một số nước ở châu Phi và Trung Đông .

Nghỉ ngơi ngay tại quê nhà

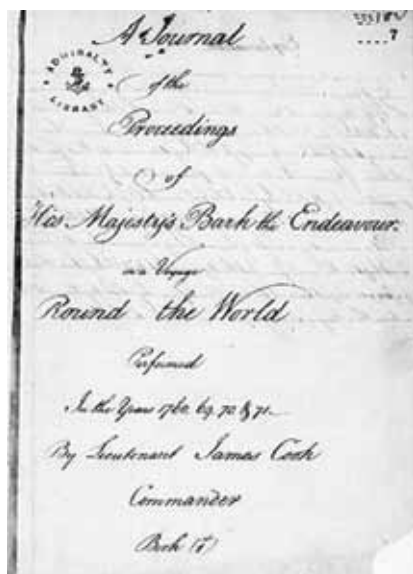
Mặc dù con người ta muốn khám phá những vùng đất mới nhưng trong tương lai cũng có nhiều người thích đi du lịch ngay tại đất nước mình hay chỉ ít ở trên lục địa quen thuộc của mình. Có thể nêu một số nguyên nhân cho hiện tượng này : đó là những người không dư dật tiền bạc nên tránh các chuyến đi xa, hơn nữa họ muốn tránh tác động môi trường, nhất là vấn đề khí hậu. Chính vì ngày càng có nhiều người có thể đi du lịch vì thế du lịch sẽ ảnh hưởng đến môi trường ngày càng nhiều hơn, theo nhà khoa học Talwar “thậm chí có khả năng những điểm đến chối bỏ du khách”. Vì thế người ta chỉ còn cách nghỉ dưỡng ở ngay tại quê hương mình.

Nhưng nói chung, dù đi nghỉ ở ngay tại nước mình hay đến các quốc gia

ven con đường tơ lụa hay bay lên vũ trụ trong tương lai số người đi du lịch sẽ ngày càng tăng lên tùy theo khả năng tài chính và quan niệm về sinh thái của từng người. Có thể có một số người sẽ qua đêm trong tình trạng không trọng lượng. Nhà tương lai học Talwar tin chắc rằng, điều này sẽ diễn ra trong những năm tới đây.

Doanh nghiệp Tây Ban Nha hứa chậm nhất đến năm 2012 những vị khách du lịch đầu tiên có thể đăng ký chỗ trong khách sạn của hãng này ở trên quỹ đạo bay vòng quanh trái đất. Hiện đã có 38 người đăng ký tham gia chuyến đi này với giá 3 triệu Euro. Tất nhiên khoản tiền này bao gồm cả chi phí huấn luyện nhà du hành vũ trụ trên một hòn đảo ở Thái bình dương, chi phí bay và ăn ở trên vũ trụ , mỗi ngày khách sạn này bay 15 vòng quanh trái đất.

Xuân Hoài (theo Geo)

Biến đổi khí hậu đã được cảnh báo từ thế kỉ 18

Hiện nay, một dự án mới đã được lập nên nhằm ghi chép lại và số hóa gần 300 cuốn nhật kí hàng hải của những năm 1760 nhằm giúp các nhà khoa học có thể chấp nối lại lịch sử khí hậu gần đây của thế giới. Những bản báo cáo về thời tiết của 2 nhà thám hiểm từ thế kỉ 18 là Charles Darwin và thuyền trưởng James Cook giúp các nhà khoa học ngày nay nghiên cứu về sự biến đổi khí hậu.

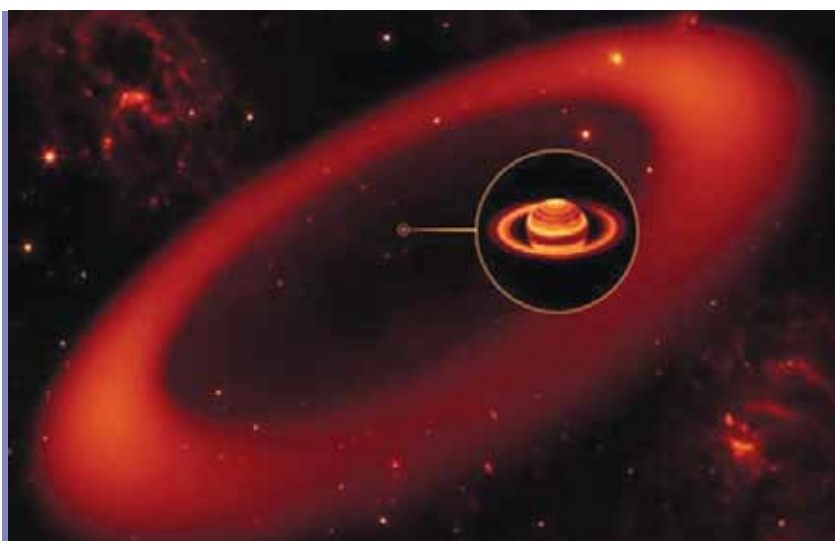
Mỗi nhật kí hàng hải bao gồm những thông tin chính xác hàng ngày, thậm chí hàng giờ về nhiệt độ, tốc độ gió, áp suất và sự sắp xếp của băng. Và bằng những công cụ hiện đại, các nhà nghiên cứu có thể sử dụng những thông tin này để biết được thời tiết Trái Đất ra sao trong bất kì một ngày đặc biệt nào của năm 1760. Theo GS. Dennis Wheeler, ĐH Sunderland, những ghi chép và nhận xét về sức gió và thời tiết trong những cuốn nhật kí hàng hải thời xưa chính xác một cách đáng kinh ngạc và thường tốt hơn những bản theo dõi hiện đại.

Phát hiện nhóm thiên hà xa nhất

Quần thể thiên hà JKCS041, chứa vài trăm thiên hà, cách trái đất 10,2 tỷ năm ánh sáng, được kính thiên văn Chandra phát hiện. TS. Ben Maughan, ĐH Bristol, cho biết nhóm thiên hà này nằm ở khoảng cách xa nhất trong vũ trụ. Việc nghiên cứu các đặc tính của nó - như cấu tạo, khối lượng và nhiệt độ - có thể giúp giới khoa học hiểu rõ hơn về quá trình tiến hóa của vũ trụ.

Trước khi JKCS041 được tìm thấy, danh hiệu nhóm thiên hà xa nhất thuộc về một thiên hà mang tên XMMXCS J2215.9-1738. Nó được phát hiện vào năm 2006 và cách trái đất 9,2 tỷ năm ánh sáng.

Vòng tròn khổng lồ quanh sao Thổ

Kính thiên văn Spitzer đã phát hiện ra 1 vành đai lớn nhất từ trước tới nay bao quanh sao Thổ. Vành đai này là tập hợp của những hạt băng đá và bụi, quỹ đạo của nó nghiêng 27 độ so với tâm hành tinh. Nó lớn đến nỗi cần phải có hơn 1 tỉ Trái Đất mới lấp kín vành đai này.

Vành đai này mờ và không phản xạ ánh sáng nên rất khó quan sát bằng kính thiên văn thông thường. Nhưng kính viễn vọng Spitzer được trang bị tia hồng ngoại nên chúng ta đã quan sát được hiện tượng này, mặc dù vành đai bụi này rất lạnh, nhưng nó có thể được chiếu sáng bởi bức xạ nhiệt.

Giải pháp mới chống mệt mỏi

Một nghiên cứu về tế bào thần kinh đã khẳng định, mô hình giấc ngủ của chúng ta có thể mở đường cho việc chế tạo thuốc chống mệt mỏi sau khi các nhà khoa học phát hiện ra những dấu hiệu để kiểm soát đồng hồ sinh học trong não của chúng ta. Các thử nghiệm trên chuột đưa ra giả thuyết về đồng hồ cơ thể con người không tạo ra các xung điện liên tục để điều chỉnh giấc ngủ như vẫn nghĩ trước đây. Thay vào đó, nó hoạt động vào lúc chạng vạng và lại ngưng hoạt động khi đêm về, sau đó lại trở lại lúc rạng đông.

Nhóm nghiên cứu của Anh và Mỹ nói rằng, nó có thể dẫn đến những phương pháp điều trị cho những chứng bệnh chịu ảnh hưởng bởi đồng hồ cơ thể, chẳng hạn như ung thư và bệnh Alzheimer, cũng như làm cho những người phải bay thường xuyên hay những công nhân làm việc ca đêm có thể trở nên vui vẻ hơn. TS.Hugh Piggins, ĐH Manchester và các đồng nghiệp khẳng định rằng, những phát hiện của họ có thể giúp phát triển các loại thuốc mới để điều chỉnh đồng hồ sinh học hàng ngày và phục hồi sức khỏe từ các chuyến bay đường dài.

Nhện ăn thực vật

Loài nhện nhảy Bagheera kiplingi ở vùng Trung và Nam Mỹ là loài nhện duy nhất trong 40.000 loài nhện được biết tới trên thế giới lại sống chủ yếu trên cây và ăn lá cây. Không giống tất cả các loài nhện khác, loài nhện với kích thước bé nhỏ này lại chỉ việc đánh lừa những chú kiến sống trên cây me ở Mexico và vùng Costa Rica để cướp thức ăn.

Một nghiên cứu mới đây đã phát hiện ra rằng trong lá me non ở Mexico chứa rất nhiều dinh dưỡng, đủ cung cấp dưỡng chất cần thiết cho cơ thể nhện Bagheera kiplingi vì thế loài nhện ở đây ăn chay hoàn toàn. Tuy nhiên, thỉnh thoảng những người họ hàng của chúng ở vùng Costa Rica cũng ăn thêm ấu trùng kiến và luôn lẩn trốn những chú lính thợ đi tuần trên cây me.

Cấy ký ức vào não

Lần đầu tiên, các nhà sinh học, ĐH Oxford (Anh) đã cấy ký ức nhân tạo vào não ruồi để tìm hiểu cách não bộ học hỏi. Ký ức đã được ghi vào não ruồi bằng một luồng sáng và kích hoạt một loại tế bào đặc biệt liên quan đến việc học cách để tránh một cú sốc bằng điện. Mục tiêu của cuộc nghiên cứu không phải để tạo ra những cơn ác mộng cho lũ ruồi, mà nhằm tìm hiểu cách não bộ học hỏi một cách tổng quát, từ ruồi cho đến con người. Hiện các nhà khoa học vẫn đang tiếp tục theo dõi các thí nghiệm cho chuột chạy trong hệ thống mê cung để ghi lại cách não chuột rút kinh nghiệm khi thực hiện cuộc hành trình. Tuy nhiên, các nhà sinh học lại muốn tìm hiểu cơ chế về cách một dấu vết ký ức được ghi lại trong tế bào thần kinh thông qua cuộc thí nghiệm đầu tiên trên.

CHO DUYÊN ĐÈO BÔNG

HÌNH ẢNH VÀ VẼ ĐẸP CỦA NHỮNG PHIÊN CHỢ TRUYỀN THỐNG ĐÃ ĐI VÀO THƠ - NHẠC - HOẠ NHIỀU THỜI. CHỢ - KHÔNG CHỈ LÀ NƠI GIAO LƯU HÀNG HOÁ, MÀ CÒN LÀ NƠI GIAO NGHĨA, GIAO TÌNH, LÀ DỊP BỘC LỘ CỐT CÁCH VÀ TÂM HỒN CON NGƯỜI XỨ SỞ...

Với cổ danh kẻ chợ - Hà Nội ngoài giá trị kinh đô, nét trội đặc biệt được nhìn nhận như là trung tâm giao thương, với hệ thống chợ truyền thống nổi tiếng. Ví như chợ Bưởi của vùng Kẻ Bưởi, gồm ngót 10 làng: Yên Thái, Vĩng Thị, Trích Sài, Hồ Khẩu, Vạn Long...

Chợ Bưởi một tháng 6 phiên. Ngày tư ngày chín cho duyên đèo bông... Mỗi ngôi chợ như thế là một không gian văn hoá hết sức phong phú và rộng mở. Con người thoả sức đến và ghi nhận những dấu ấn sâu đậm về

các đặc sản vùng miền, những thức vị quen thuộc, những lễ thói dân dã... và hơn cả là những mối quan hệ, những trao gửi ân tình, những hẹn hò da diết thường tràn ngập niềm vui, đủ sức tưới mát và có thể làm vui nhẹ tâm can con người suốt cả năm dài tháng rộng. Sự háo hức như thế chính là chân giá trị, là tột đỉnh của văn hoá chợ phiên truyền thống. Tiếc rằng,

cho đến giữa năm 2008, với việc khai tử nốt chợ Bưởi là chợ Mơ, Hà Nội đã chính thức xoá xong toàn bộ hệ thống chợ phiên truyền thống của mình. Thay vào đó là những trung tâm thương mại hiện đại, với cấu trúc bê tông cao tầng và gương kính loá mắt, rồi cả hệ thống camera và nhân viên giám sát lạnh lùng...

Cho dù được biện hộ bằng những lý lẽ thuyết phục về xu thế hội nhập, hướng đích văn minh hoặc nhu cầu mua sắm... thì rõ ràng Thủ đô ta đang tự làm nghèo đi, đơn điệu đi những

điểm tụ văn hoá, những cơ hội thuận thảo và cả những ngã vui say cần có cho đời sống cộng đồng - nhất là với đa số người dân lao động... Nên nhớ rằng, ngay ở những nước phát triển như Âu, Mỹ, người ta vẫn hết sức giữ gìn và trân trọng các chợ truyền thống, chăm chút cho chúng thành những nơi chốn du lịch hấp dẫn, góp phần làm tươi tắn lại đời sống con người và xứ sở. Tình trạng này khiến ta phải nhớ lại bài học một thời không xa phá đình, phá chùa, khiến xơ xác và cần cổ bao làng quê - như lời cổ

Thủ tướng Phạm Văn Đồng khi nói về nhiệm vụ bảo vệ di sản cha ông: “Dầu sau này có mười lần tiền gạo hơn thế cũng không để làm lại được”.

Tất nhiên, cuộc sống vẫn tự có những dòng chảy riêng mạnh mẽ và bền bỉ. Trong khi chợ truyền thống bị thôn tính, các chợ mới không thuận tiện và phù hợp, thì do nhu cầu thực tế và do cả tập tính cộng đồng vốn sẵn, hàng loạt các chợ cóc ra đời (chưa kể các xe thồ, gồng gánh túa về các ngõ phố phường, thậm chí

tràn ra cả các ngã ba, ngã tư đông đúc và chật chội...), tạo ra một gương mặt nhếch nhác và lam lũ của kẻ chợ Hà thành. Đẹp mãi, xoá mãi - cảnh ấy vẫn ra đời và tồn tại, bởi nó là tất yếu cung - cầu và tập quán dân tộc. Chúng ta không thể không giật mình ngẫm lại...

Quân Sắc

(VOV News)

“HỒN VÍA” KỂ CHỢ

THÔNG DỤNG HƠN CẢ TRONG SỐ NHỮNG MÓN ĂN ĐÊM CÓ LẼ LÀ PHỞ. PHỞ HÀ NỘI THÌ ĐỀU CŨNG NGON, BÁN ĐẦY BẤT KỂ Ở VEN ĐÔ HAY TRUNG TÂM THÀNH PHỐ. SONG, MUỐN ĂN MỘT BÁT PHỞ ĐÊM NGON CÓ LẼ KHÔNG ĐỀU BẰNG KHU PHỐ CỔ. Ở NƠI NÀY LUÔN QUY TỤ NHỮNG HÀNG NỔI TIẾNG MÀ CHỈ CẦN NGHE TÊN THÔI THÌ NGƯỜI XA THỦ ĐÔ DẪU LÂU RỒI VẪN NHỚ NGAY. ĐÓ LÀ PHỞ MẬU DỊCH PHỐ LÝ QUỐC SỰ, PHỞ TỰ DO PHỐ CẦU GỖ, PHỞ THÌN Ở LÒ ĐỨC...

Những quán này chỉ chuyên bán phở bò tái chín chứ không bán tạp nhiều loại phở khác. Sức hấp dẫn của phở ở đây là nồi nước dùng ngọt, thơm vì có chút bí quyết gia truyền trong pha chế mà không phải ai cũng dễ dàng biết được. Chính vì nổi tiếng mà các quán này luôn đông khách suốt từ sáng sớm cho tới tận tối ngày. Nhưng nếu là dân sành ăn, bạn nên ghé qua quán phở ở ngã tư Hàng Đồng và Hàng Mã, ăn thật muộn thì đến Hàng Buồm. Chỉ là hàng vỉa hè không tên không tuổi mà vẫn ngon, vẫn phảng phất chất phở Hà Nội là các quán nằm ở cửa ô như Chợ Dừa, Cầu Giấy, khu Nghĩa Tân với giá chỉ từ 12.000 - 15.000 đồng một bát. Máy chị lao công sau những giờ làm việc vất vả cũng tạt vào quán ven đường ăn bát phở cho ấm lòng trước khi về ngủ. Các cậu choai choai thức “overnight” vẫn luôn gọi phở để lót dạ vì ngon mà rẻ. Ngay như mấy em nhỏ nhất rác, bán dạo cũng cố gắng dành dụm ít tiền để ăn bát phở lấy sức. Không chỉ có khách ta, du khách nước ngoài cũng rất mê phở đêm. Phở Hà Nội đặc trưng trong cách pha chế nồi nước dùng, đó là tuyệt đối không dùng đường như người Nam Định. Chẳng thế mà nhiều người đã bảo phở là món ăn đặc trưng của người Tràng An.

Ngoài phở, Hà Nội còn có một số món ăn đêm khác cũng rẻ, ngon và dễ ăn như bún bò, bún măng ngan, cháo gà. Ở khu Cửa Nam, ga Trần Quý Cáp, phố Hai Bà Trưng. Nếu là đêm hè thì ăn một tô bún ngan ở trung tâm Ngan Khoa. Nồi nước chan bún ở đây là nước luộc của hàng trăm con ngan. Thịt ngan chắc và ngọt. Nếu muốn nhâm nhi một chút men cay, bạn có thể ăn kèm một đĩa ngan luộc. Nếu là mùa đông, bạn không nên bỏ qua phố ẩm thực Cấm Chi. Tô cháo với tiêu, ớt bột cùng hành hoa sẽ làm ấm lòng người giữa đêm khuya. Cơm rang thập cẩm ở phố này và phố Hàng Dầu cũng rất ngon. Chỉ cần 20.000 đồng là thực khách đã có một đĩa cơm rang với cơm trắng chiên sẵn, giò, Lạp sườn, trứng, dưa, móc mật... ăn với dưa góp. Món này mà ăn nóng thì ngon hết chỗ chê.

Nếu không muốn ăn các món trên thì ở Hà Nội cũng có vô số chỗ nhậu bình dân, đó là những hàng mực nướng, và chân gà nướng, nem nướng, lòng lợn nướng. phục vụ khách tới tận sáng sớm. Ở đầu phố Hàng Gai - Lương Văn Can có tới gần 20 hàng mực nướng. Những đêm hè, người ăn mực ít hơn nhưng khi mùa thu đến, hay khi gió lạnh tới thì đất khách phải biết. Đám dăm bảy người mua vài con mực nhỏ, một chai rượu là có thể lai rai cho tới sáng. Máy quán chân gà nướng, gà luộc ở phố Hàng Dầu, Mai Hắc Đế... thì đông khách quanh năm. Đêm nào ở đây cũng thấy rất đông đúc, những thanh niên ngồi quây quần trên chiếu trải ở vỉa hè để gặm nhấm chân gà.

Ngoài những món ăn, món nhậu trên, ẩm thực ở Hà Nội về đêm còn có các món quà vặt dân dã bán theo mùa như ngô nếp nướng, ốc luộc, quẩy nóng, bánh chuối. Đã đến với thủ đô, bạn nên dành ít thời gian để khám phá những món ăn nổi tiếng của xứ Bắc Hà. Những món ăn này bạn có thể tìm thấy ở các tỉnh khác, nhưng được thưởng thức theo hương vị đặc trưng của Hà Nội, bạn sẽ cảm thấy thú vị và ngon miệng hơn rất nhiều.

Lan Anh (VTC News)

VIẾT NHƯ THẾ NÀO, ĐỌC NHƯ THẾ ẤY. NHUNG CÓ KHI, VIẾT MÀ NGƯỜI ĐỌC KHÔNG ĐỌC ĐƯỢC, HAY ĐỌC MÀ KHÔNG HIỂU VÌ NGÔN NGỮ ĐÃ BỊ PHA TẠP, TÂY KHÔNG PHẢI MÀ TA CŨNG KHÔNG. VẬY LÀM THẾ NÀO ĐỂ GÓP PHẦN KHẮC PHỤC TÌNH TRẠNG NÀY?

HIỆN TƯỢNG NGÔN NGỮ LAI CĂNG

Lạm dụng tiếng vay mượn

Đất nước đang ở thời kỳ mở rộng giao lưu với các nước đã khiến tiếng Việt tiếp nhận ồ ạt nhiều khái niệm mới bao hàm những nội dung ngữ nghĩa mới của những từ ngữ đang dùng hoặc từ ngữ mới. Điều nhận ra trước tiên là sự xuất hiện của những từ nước ngoài, những tên riêng nước ngoài trên các trang báo, trên các kênh truyền hình, các văn bản viết và các bảng hiệu quảng cáo...

Hồi mới giải phóng miền Nam, nhiều người dân miền Bắc ngỡ ngàng khi thấy ai đó ở trong Nam ra nói họ mang theo cái ti-vi. Hóa ra đó là cái vô tuyến truyền hình. Thế rồi, bây giờ thì hầu như ai cũng nói ti-vi thay cho vô tuyến truyền hình. Rồi trên một chương trình trò chơi nổi tiếng của thập kỷ 1990, bao

người ngỡ ngàng khi thấy người dẫn chương trình nói “fairplay”. Bây giờ thì dường như không ai thấy sự cần thiết phải thay các từ MC hay “game show” nữa. Trên ti-vi đại chúng còn như thế, thì còn gì để trách các quán cà phê có biển tên rất Tây như Café Love, Missing... Ngay trong giao tiếp hàng ngày, dường như mọi người đã chấp nhận cách nói lệch chuẩn như: các “fan” hâm mộ, các “sô” diễn, tiền “cát-xê”...

Việc lạm dụng tiếng Anh đã vậy, còn phiên âm lại tệ hơn nhiều. Ở Việt Nam, với hơn 700 đầu báo khác nhau, sẽ thấy hàng chục kiểu phiên âm khi đọc tới mục tin quốc tế. Nếu tại vùng Cap-ca-dơ của Nga có sự kiện nổi bật diễn ra, thì mỗi trang báo sẽ phiên âm theo một kiểu: Kavkas, Kavkaz, hay Caucase. Nếu người đọc không thường xuyên theo dõi tình hình thế giới thì dễ lầm tưởng là các địa danh khác nhau. Người biết tiếng Anh sẽ phiên âm theo tiếng Anh, người biết tiếng Pháp thì phát âm theo tiếng Pháp, tiếng Nga theo tiếng Nga...

vấn đề” với người trên như ông bà và cha mẹ. Hiện tượng vay mượn ngôn ngữ này diễn ra tràn lan trong nhiều lĩnh vực khác nhau như âm nhạc, thể thao, giải trí và đang tạo ra những thứ tiếng xã hội khá lộn xộn đồng thời đang gây nhiều phản cảm cho người nghe hoặc người đọc. Lẽ ra, trong ý thức của xã hội, tiếng Việt sử dụng trên các phương tiện thông tin đại chúng phải là thứ tiếng Việt chuẩn, phổ thông, của toàn dân, trong sáng để ai cũng hiểu được. Điều nguy hại hơn nếu việc lệch chuẩn ngôn ngữ lại được một số giới trẻ coi là mốt, hay một cách sống. Đây đó, trong xã hội ta đã hình thành một vài nhóm những người nói một thứ tiếng Việt khó hiểu. Đó là thứ ngôn ngữ pha trộn, đặc trưng cho thứ tiếng Việt chuyển tiếp của những người nước ngoài đang học tiếng Việt, hay những Việt kiều xa Việt Nam từ nhỏ. Thậm chí, có nhóm người Việt (nhất là dân cư mạng) còn bóp méo tiếng Việt. Như vậy sự lai tạp không còn chỉ là vấn đề của riêng ngôn ngữ nữa rồi.

Nhật là các sản phẩm dùng trong nội địa thì không in tiếng nước ngoài và chỉ khổ cho những người tiêu dùng Việt cách đây hơn chục năm thích dùng các sản phẩm nội địa của Nhật.

Hiện trạng hỗn loạn trong việc truyền tải (viết - nói) từ nước ngoài ở trên có nhiều nguyên nhân. Có thể là do không suy nghĩ kỹ mà vội vàng sử dụng, cũng có thể là do tâm lý khoe chữ và còn có thể là do không xử lý kịp mà buộc phải chấp nhận. Ngôn ngữ có 3 mặt: Khoa học - Pháp lý - Xã hội. Về mặt khoa học, ta chưa đi đến một sự đồng thuận về nghiên cứu hiện trạng này, nên người sử dụng ngôn ngữ không có quy chuẩn để tuân theo. Về mặt pháp lý, chúng ta cũng chưa có một văn bản pháp quy cần thiết nào quy định cách sử dụng tiếng nước ngoài (gần đây mới có một số quy định về việc phải sử dụng tiếng Việt chuẩn tại các siêu thị, hay về việc chỉ dùng tiếng Việt trên các tờ lịch in). Về mặt xã hội, ta chưa gạt bỏ được những cách sử dụng hợp lý mà còn buông thả những cách sử dụng xô bồ, tự phát.

Vai trò của truyền thông rất lớn trong việc giữ gìn sự trong sáng của tiếng Việt, bởi hàng ngày hàng triệu người chịu ảnh hưởng ngôn ngữ của truyền thông. Báo chí, phát thanh, truyền hình là những cơ quan hình thành nên chuẩn ngôn ngữ. Vì vậy, hơn ai hết, giới truyền thông và báo chí phải là những người đầu tiên sử dụng ngôn ngữ một cách thận trọng và chuẩn mực.

Thanh Yên

(Hội Ngôn ngữ học Việt Nam)

Ngay như nước Singapore ngay cạnh ta, lúc thì được đọc là Xing-ga-pua, lúc thì đọc là Xanh-ga-po.

Không đơn thuần chỉ là ngôn ngữ

Trong văn hóa giao tiếp, ngôn ngữ giữ vai trò tối quan trọng. Sẽ ra sao nếu con cháu chúng ta nói câu “nâu

Vai trò của truyền thông

Kinh nghiệm của các nước Hàn Quốc, Nhật Bản cho thấy ngoại ngữ luôn được coi trọng, nhưng không vì thế mà họ sính ngoại ngữ. Bạn sẽ hiếm tìm thấy một quán ăn có biển tiếng Anh ở Nhật, hay ở Hàn Quốc. Ví dụ điển hình về việc bảo vệ tiếng

NHẬT CỎ Ở MỸ SƠN

Đến Thánh địa Mỹ Sơn, giữa cái nắng miền Trung rất bỏng và oi ả chúng tôi đã được chứng kiến hình ảnh những nhân viên trong ban quản lý khu di tích hăng say, miệt mài cùng công việc nhật cỏ tại các đền đài với gương mặt rạng ngời hạnh phúc...

Thánh địa Mỹ Sơn (thuộc xã Duy Phú, huyện Duy Xuyên, tỉnh Quảng Nam) là tổ hợp bao gồm nhiều Đền thờ Chăm Pa, trong một thung lũng đường kính khoảng 2km bao quanh bởi đồi núi. Đây từng là nơi tổ chức cúng tế của vương triều Chăm pa cũng như là lăng mộ của các vị vua Chăm pa hay hoàng thân, quốc thích. Năm 1999, thánh địa này được UNESCO công nhận là Di sản thế giới. Hàng năm Thánh địa Mỹ Sơn đón hàng triệu lượt khách trong nước và ngoài nước đến thăm quan. Về mùa hè khách du lịch trong nước nhiều hơn khách du lịch nước ngoài khoảng 4%. Để ngày càng thu hút được khách từ mọi nơi, công tác quản lý và bảo vệ ở đây đã được quan tâm lên hàng đầu. - Ông Trịnh Văn Tường, Cán bộ trong Ban quản lý tại Thánh địa Mỹ Sơn cho biết.

Có lẽ nhiều khách thăm quan khi tới đây đều thấy lạ vì có các nhân viên

bảo vệ đang nhật cỏ bên ngoài các đền đài. Đây không phải là công việc sửa sang, trùng tu nặng nhọc nhưng nó lại cần sự tỉ mỉ và nhiệt tình của người làm. Thánh địa Mỹ Sơn gồm nhiều khu đền đài khác nhau nên các nhân viên phải chia theo nhóm để làm công việc này, mỗi nhóm từ 2 đến 3 người. Làm cỏ ở phần dưới đền điện được thực hiện khá dễ dàng nhưng khi lên cao quá tầm tay với thì người ta phải dùng đến thang để đứng nhật từng cây cỏ. Công việc tưởng như đơn giản nhưng lại không dễ dàng chút nào. Hơn nữa nó còn tốn khá nhiều thời gian. Mỗi đợt làm cỏ thường kéo dài trong 5 ngày, nếu nhiều cỏ và khó làm thì lâu hơn nữa.

Trong khi các đoàn người đang hào hứng thăm quan và tìm hiểu về Di sản thế giới Thánh địa Mỹ Sơn thì các nhân viên bảo vệ vẫn tập trung cao độ trong công việc của mình. Trời lặng gió, không gian bao quanh bởi dãy đồi núi càng làm cho không

khí trở nên oi ả. Lau giọt mồ hôi lấm tấm trên khuôn mặt, bác Hà Tục (50 tuổi, ở Duy Phú, Duy Xuyên, Quảng Nam, là nhân viên bảo vệ tại khu di tích) vui vẻ cho biết: Công việc nhật cỏ được các nhân viên trong ban quản lý thực hiện đều đặn mỗi tháng một lần. Vào mùa mưa cỏ mọc nhanh hơn thì khoảng 2, 3 tuần/ 1 lần. Nhật cỏ là công việc nhỏ nhặt nhưng mọi người thấy vui vẻ vì góp phần làm cho khu di tích này ngày một đẹp hơn.

Thật vậy, khi nhìn những đền đài đã được sửa sang và làm cỏ sạch sẽ, khách thăm quan đã thực sự bị thu hút và lôi cuốn từ những giây phút đầu tiên. Và chắc hẳn sẽ có nhiều người không quan tâm đến công việc nhật cỏ tại đây nhưng dường như ai cũng nhận thấy sự đóng góp của công việc này đối với việc bảo vệ một Di sản thế giới.

Hoàng Liễu
(K51 Báo chí & Truyền thông)

Chiều. Xe lăn bánh rời KTX Mễ Trì nhằm thẳng hướng Ba Vì. Chuyến đi xa đầu năm học khiến ai trong chúng tôi cũng háo hức, hồi hộp. 15 giờ, cả đoàn đặt chân xuống địa danh K9 - Đá Chông, nơi Bộ chính trị và Bác Hồ đã làm việc trong những năm kháng chiến chống Mỹ, cũng là nơi cất giữ thi hài của Bác suốt 6 năm đầu sau ngày Người đi xa. Giữa bạt ngàn cây xanh, chúng tôi đã được anh hướng dẫn viên kể về sự ra đời của K9, được báo công với Bác về những thành tích sau một năm học sinh viên nội trú ĐHQGHN đã đạt được. Dâng nén tâm hương, ai cũng nguyện hứa với Người sẽ cố gắng học tập và tu dưỡng đạo đức để góp phần xây dựng quê hương, đất nước ngày càng phồn vinh và giàu đẹp...

Tối. Cả đoàn gần 400 sinh viên đều là các trưởng, phó phòng của cả 2 KTX Mễ Trì và Ngoại ngữ được phân chia ở tại 3 khu nhà sàn lớn nằm sát ngay dưới chân núi Ba Vì. Đêm nay, tất cả sẽ được sống hết mình với chương trình giao lưu “Tuổi trẻ - ước mơ và những lời ca dâng Bác”, được đắm say cùng những lời ca, tiếng hát, xoay tròn bên đồng lúa trại bạt ngàn để cùng nhảy múa, nướng khoai, nướng ngô và ngắt ngậy trong men rượu cần. Sôi động nhất có lẽ là màn nhảy sạp, nơi thu hút được hàng trăm bạn trẻ tham gia. Có những bạn mới nhảy lần đầu tiên không giấu nổi những nét vụng về, nhưng chính điều đó đã làm cho mọi người xích lại gần nhau hơn. Có những tình bạn mới được nhen nhóm từ đây và biết đâu trong buổi gặp gỡ này lại có những chồi non tình yêu đôi lứa... Đã khuya lắm, những đồng lúa đã tàn cả, vẫn có những nhóm bạn rủ nhau cùng thức trọn đêm dài để hàn huyên, tâm sự, để hiểu nhau hơn, cùng sót chia những kỷ niệm

của tháng ngày nội trú...!

Sáng! Trong thời gian chờ đợi tập kết ở bãi xe chuẩn bị về Hà Nội, một số bạn sinh viên đã tranh thủ trao cho nhau số điện thoại để liên lạc. Tạm biệt Ba Vì, tạm biệt rừng xanh, tạm biệt miền sơn cước bình yên! Xe đã chạy rồi mà trong lòng ai vẫn còn hồi tiếc? Chuyến đi ngắn thôi nhưng thật bổ ích và ý nghĩa với chúng tôi. Với Thanh Hằng (sinh viên K51, Khoa Tâm lý học, Trường ĐHKHXH&NV) thì “Chuyến đi vừa có độ sâu, vừa có bề rộng. Điều đó làm cho mình như được trẻ lại và ấn tượng nhất mà mình muốn nhấn mạnh đó là sức trẻ, sự đoàn kết và lòng ham học hỏi của các bạn sinh viên”. Riêng với Bình (sinh viên K54, Khoa Đông phương học, Trường ĐHKHXH&NV) thì lại ấn tượng nhất với “một đêm lúa trại vui, nhiều món ăn, ngủ nhà sàn với nhiều muỗi và lần đầu tiên được giao lưu với rất nhiều người”.

Cảm ơn những người đã tổ chức chuyến đi để giúp chúng tôi có cơ hội hiểu thêm về lịch sử dân tộc, được giao lưu, học hỏi và trao đổi kinh nghiệm học tập cũng như kỹ năng sống cho mình. Có đi mới mở mang tầm mắt, có đi mới nhanh chóng và trưởng thành. Chẳng biết là vô tình hay hữu ý mà tất cả chúng tôi đều nắm chặt tay hẹn rằng, giờ này năm sau lại lên đường cùng nhau...

Hồ Văn Ngợi

K54, Khoa Báo chí - Truyền thông

SINH VIÊN VAY VỐN HAY QUAY VÒNG LẤY LÃI CHÊNH LỆCH

BƯỚC VÀO NĂM HỌC MỚI, CÁNH SINH VIÊN THUỘC ĐIỆN KHÓ KHĂN LẠI RỤC RỊCH RỦ NHAU LÀM THỦ TỤC VAY VỐN NGÂN HÀNG ĐỂ HỖ TRỢ HỌC TẬP. KHOẢN TIỀN VAY NÀY ĐÃ GIÚP KHÔNG ÍT CÁC BẠN YÊN TÂM ĐẾN GIẢNG ĐƯỜNG. TUY NHIÊN CÓ HAI VẤN ĐỀ NÀY SINH KHIẾN CHÚNG TÔI TRẦN TRỞ ĐÓ LÀ MỘT SỐ NGƯỜI KHÔNG THUỘC ĐỐI TƯỢNG VAY VỐN VẪN ĐƯỢC VAY ƯU ĐÃI VÀ HIỆN TƯỢNG SỬ DỤNG VỐN VAY KHÔNG ĐÚNG MỤC ĐÍCH.

Theo quy định của Nhà nước, mỗi học kỳ sinh viên diện khó khăn được vay ưu đãi ở mức tối đa là 4 triệu đồng. Vậy nhưng nhiều bạn sinh viên không nằm trong diện hộ nghèo, hộ khó khăn cũng được xác nhận cho vay. Nguyễn Hồng Nhung (sinh viên Khoa Tâm lý học, Trường ĐHKHXH&NV) cho biết: “Tuy không nằm trong diện khó khăn nhưng do được tạo điều kiện nên mình đã đăng ký vay rồi gửi về cho gia đình thêm vào vốn làm ăn buôn bán. Cả lớp mình hầu như ai cũng đăng ký vay vốn, mỗi người một mục đích sử dụng khác nhau...”

Hiện tượng vay vốn ưu đãi rồi sử dụng sai mục đích đến nay đã trở thành chuyện bình thường ở làng nhất là khi người trực tiếp sử dụng khoản vay ấy lại không phải là sinh viên. Trần Thu (sinh viên Khoa Báo chí - Truyền thông, Trường ĐHKHXH&NV) tuy cũng thuộc diện được vay vốn từ Ngân hàng Chính sách xã hội “nhưng hàng năm gia đình mình vay chủ yếu dùng vào mục đích khác như để gửi lại ngân hàng hay cho vay lãi...” Chẳng riêng trường hợp của Thu mà nhiều gia đình khác cũng tận dụng nguồn vốn vay dành cho sinh viên để đầu tư kinh doanh hay làm ăn hay quay vòng lấy lãi chênh lệch. Phải chăng đây cũng là một hình thức sử dụng vốn vay hợp pháp để nuôi sinh viên ăn học...?

Đã có lần chúng tôi đem những thắc mắc này đến hỏi cán bộ Phòng Chính trị

- Công tác sinh viên của một trường đại học thì nhận được câu trả lời là: “Theo đúng thủ tục, phía nhà trường sẽ giúp đỡ sinh viên về mặt giấy tờ xác nhận, còn được duyệt vay vốn hay không là phải đưa về địa phương xem xét. Có nhiều tiêu chuẩn riêng ở từng địa phương nhà trường không thể xác định được. Riêng phía nhà trường rất muốn sinh viên sử dụng đúng mục đích vốn vay còn hiện tượng hộ gia đình của sinh viên sử dụng không đúng mục đích thì địa phương đó phải chịu trách nhiệm...” Có thể chính sự thiếu liên hệ giữa nhà trường và địa phương đã tiếp tay cho nhiều trường hợp sinh viên vay vốn và sử dụng sai mục đích. Thậm chí ở một số địa phương còn xảy ra hiện tượng bất cứ gia đình nào có con đang theo học cao đẳng, đại học đều được xét để xếp vào diện khó khăn

cho tiện bề thủ tục vay vốn. Nếu chẳng may có gia đình nào không được xét thì sẽ tìm mọi cách chạy vạy để có thể được đứng tên trong danh sách những hộ khó khăn. Dưới góc nhìn của sinh viên như chúng tôi thì đây là một hiện tượng lợi dụng chính sách đãi ngộ của Nhà nước để làm lợi cho bản thân. Nếu không sớm tìm ra giải pháp để hạn chế tình trạng này thì có thể một ngày không xa, chính sách cho sinh viên vay vốn ưu đãi để đầu tư học tập sẽ bị thương mại hóa, mất đi giá trị nhân văn và ý nghĩa cao đẹp của nó...

Phạm Thị Khuyến

K51 Báo chí - Truyền thông,
Trường ĐHKHXH&NV

XUẤT HIỆN TRÊN SÂN KHẤU “ĐỐI THOẠI TRẺ” THÁNG 9/2009 (PHÁT SÓNG TRỰC TIẾP VÀO TỐI NGÀY 24/9/2009 TRÊN KÊNH TRUYỀN HÌNH VTV6) TRONG TỰ CÁCH LÀ CHỦ NHÂN CUỘC ĐỐI THOẠI, VỚI PHONG THÁI TỰ TIN, CỎI MỎ, NGUYỄN THU GIANG - HIỆN LÀ GIẢNG VIÊN KHOA BÁO CHÍ & TRUYỀN THÔNG, TRƯỜNG ĐHKHXH&NV ĐÃ ĐƯA RA NHỮNG CÂU HỎI CŨNG NHƯ PHẢN BIỆN LẠI PHÓ THỦ TƯỚNG, BỘ TRƯỞNG BỘ GD&ĐT NGUYỄN THIỆN NHẬN MỘT CÁCH THẮNG THẮN, TRỰC DIỆN XOAY QUANH CHỦ ĐỀ HỌC ĐỂ LÀM GÌ? CHÚNG TÔI ĐÃ CÓ CUỘC TRÒ CHUYỆN THÚ VỊ VỚI THU GIANG SAU SỰ KIỆN NÀY.

HỌC CÁCH CHẤP NHẬN NHỮNG GÌ KHÁC MÌNH

Chị cảm thấy thế nào khi trực tiếp đối thoại với một nhân vật quan trọng là Phó thủ tướng, Bộ trưởng Bộ GD&ĐT?

Tôi cảm thấy... sẵn sàng. Quả thật tôi không căng thẳng, ngoại trừ có hồi hộp do hiệu ứng trường quay. Đây là một cuộc trao đổi hợp lý vì tôi ở vị trí của người có các câu hỏi, còn Phó thủ tướng là người có thẩm quyền trả lời. Sau 2 tiếng phải đứng liên tục, điều tôi cảm nhận rõ nhất đôi chân mỏi nhừ. Tôi nghĩ Phó thủ tướng cũng rất mệt vì chắc chắn ông đã làm việc liên tục cả ngày trước khi đến trường quay.

Trước khi đến trường quay trong vai trò là chủ nhân cuộc đối thoại, chị đã chuẩn bị cho mình những kiến thức gì?

Tôi phải chuẩn bị 2 việc. Thứ nhất

là tổng hợp và cân nhắc lại những quan điểm đã hình thành trong tôi sau nhiều năm đi học và đi dạy. Tôi muốn hệ thống hóa lại những suy nghĩ và trải nghiệm của bản thân để có thể làm chủ được vấn đề khi đối thoại. Một điều nữa là tôi phải cân nhắc xem mình nên thẳng thắn tới mức nào trong cuộc đối thoại. Tôi đã quyết định sẽ nói ra những điều tôi tin là đúng, không vòng vo và không e ngại. Ở trường đại học của tôi, lãnh đạo nhà trường cũng rất khuyến khích sự tính thẳng thắn và đổi mới từ phía giảng viên.

Trong quá trình đối thoại, chị đã có bài thuyết trình rất ấn tượng với đồ vật minh họa độc đáo. Ý tưởng mang đồ vật đến trường quay để minh họa phải chăng đã được chị chuẩn bị công phu từ trước đó?

Thực lòng, bản thân tôi không thích

phần sử dụng đồ vật minh họa này lắm vì dường như nó làm đơn giản hóa vấn đề. Đó là ý tưởng của những người làm chương trình. Họ yêu cầu tôi nên minh họa cho ý kiến của mình bằng các ví dụ cụ thể, nếu là các đồ vật trực quan thì càng tốt. Tôi chẳng có thời gian để chuẩn bị nên đã lấy... đồ chơi của con gái đem tới trường quay. Ngôi nhà dựa trên bốn cột đỡ do tôi xây dựng cũng giống như nền giáo dục cần đồng thời dựa trên bốn trụ cột về mục đích học do UNESCO đề ra: học để biết, học để làm, học để sống chung và học để làm người. Nhiều người thường hiểu sai rằng phải thực hiện xong mục đích này rồi mới tới mục đích khác, trong khi cần phải thực hiện cả 4 mục đích cùng lúc. Thiếu một cột, ngôi nhà khó bền vững, còn thiếu 2 cột thì ngôi nhà sẽ đổ sập. Một nền giáo dục tốt cũng giống như một ngôi nhà rộng rãi, thuận tiện và bền vững, được xây

dựng trên 4 cột trụ vững chãi.

Chỉ với 10 phút ít ỏi đóng vai Bộ trưởng, chị đã đưa ra 3 điều cần làm ngay đối với các cấp học khác nhau. Ở bậc đại học, chị rất chú trọng vào việc đầu tư cho thư viện, vậy theo chị, làm thế nào để thư viện trường đại học có thể thu hút được sinh viên?

Vấn đề dường như không nằm ở mỗi thư viện đơn lẻ mà là ở sự thiếu đầu tư ở cấp chiến lược. Tôi luôn tin rằng bản chất của thư viện không phải một kho sách, mà là một công cụ để giải phóng sức lao động trí não, giống như việc cung cấp “ lương thực ” cho bộ não vậy. Khả năng tiếp cận tri thức cần được từng bước mở rộng cho số đông, hoặc ít nhất là ở tất cả các trường đại học. Tôi đưa vấn đề này ra vì thấy mọi người đã bàn nhiều về các khía cạnh khác nhau của giáo dục đại học và sau đại học, nhưng không nhiều người xem xét tới vị trí của thư viện. Chẳng hạn, Phó thủ tướng có nói tới việc mỗi luận án tiến sĩ buộc phải có gì mới. Nhưng không có thư

viện đủ tốt để có thể đọc được những cái cũ, nhất là cái cũ của quốc tế, thì lấy cơ sở nào để kế thừa, so sánh, thẩm định và kết luận rằng một luận án là mới? Cho nên, một hệ thống thư viện tốt và thuận tiện sẽ trở thành công cụ hữu hiệu để giải phóng trí óc, giảm thiểu gian lận, kích thích sự phát triển của khoa học, văn hóa và tất nhiên, cả kinh tế.

Theo chị, hiện nay, sinh viên ta đã đạt được những mục tiêu nào trong 4 mục đích của sự học do UNESCO đặt ra là: Học để biết, học để làm, học để chung sống và học để làm người?

Muốn đánh giá được điều này cần có những nghiên cứu mang tính hệ thống. Từ trải nghiệm cá nhân, tôi cho rằng sinh viên thường mới tập trung và hai mục đích đầu tiên. Tôi quan sát thấy sinh viên chưa biết mở rộng đầu óc của để tiếp nhận với các quan điểm mới. Hầu hết đặt quá nặng chuyện đúng, sai. Vấn đề của học để chung sống, theo tôi, là học để biết chấp nhận sự khác biệt của người

khác, đồng thời vẫn biết bảo vệ quan điểm của mình. Đồng nghĩa với điều này là việc biết mở ngo khả năng sai của bản thân, biết chấp nhận người khác đúng và từ đó, sửa sai khi cần thiết. Rõ ràng đây không phải lỗi của sinh viên, mà là do phương pháp tiếp cận của cả hệ thống. Tôi nghĩ, muốn thay đổi, cũng phải từ từ.

Đa phần sinh viên mong ra trường sẽ có một tấm bằng đỏ để tìm được một chỗ làm ổn định. Tuy nhiên, như chị nói, điều quan trọng là tấm bằng đó có tương xứng với năng lực hay không. Với tư cách là một người đi trước, chị có thể chia sẻ những kinh nghiệm của mình với các bạn sinh viên?

Tôi chỉ xin nêu một kinh nghiệm của bản thân mình. Đó là học ngoại ngữ. Theo tôi, ngoại ngữ là điều kiện không thể thiếu để trở thành một sinh viên giỏi. Tôi luôn nói như vậy với các khóa sinh viên do tôi chủ nhiệm, và nhắc đi nhắc lại nhiều lần tới mức chắc không ít bạn thấy nhàm chán. Hãy tưởng tượng, không có tiếng Anh tức là sinh viên sẽ “ mù chữ ” trước một lượng tri thức khổng lồ của nhân loại được xuất bản bằng thứ tiếng này. Vậy thì làm sao mà học giỏi được? Ngoài ra, ngoại ngữ còn giúp con người hiểu rằng có những thứ khác mình và trên con đường tìm hiểu những thứ khác, con người sẽ tìm thấy chính mình. Như tôi, sau khi học tiếng Anh, đặc biệt là khi dịch, tôi yêu và hiểu tiếng Việt hơn rất nhiều.

Cảm ơn chị!

Kim Dung (thực hiện)

TRÔNG XE CŨNG CẦN CÓ VĂN HÓA

“Thà mình để xe ở ngoài còn hơn để trong nhà xe của trường vì thái độ của mấy người trông xe làm mình thấy ức chế lắm” - Thảo (sinh viên Khoa Báo chí và Truyền thông, Trường ĐHKHXH&NV) bức xúc nói. Không chỉ riêng Thảo mà rất nhiều sinh viên khác cũng than vãn về thái độ và ngôn ngữ của những người làm dịch vụ trông xe tại Trường ĐHKHXH&NV, ĐHQGHN...

Hiện nay, ngoài xe bus thì xe máy và xe đạp là hai phương tiện đi lại chủ yếu của sinh viên. Chính vì vậy, nhu cầu gửi xe của sinh viên khi tới trường là rất lớn. Nhưng thực tế thì có rất nhiều bạn lựa chọn cách gửi xe ở các điểm trông tư nhân ngay cả khi dư luận lên tiếng phản ánh các điểm trông giữ xe này làm cản trở đến giao thông. Hỏi ra mới biết, số dĩ sinh viên thích gửi xe ở ngoài vì họ được tôn trọng, được thoải mái về tâm lý và không phải nghe những lời nói thiếu văn hoá của những người trông xe của trường...

Thái độ của những người trông xe làm cho những người gửi xe thấy... run. V.Huy (sinh viên Khoa Du Lịch học, Trường ĐHKHXH&NV) chia sẻ: “Hồi mới nhập học, mình mang xe đạp vào nhà xe của trường gửi thì thường xuyên nhận được những câu chửi của những người trông xe. Khi ấy mình vừa sợ, vừa lo nhưng dần dần cũng quen. Chẳng biết cố chế tài nào quản lý cách ăn nói và văn hoá ứng xử của những người trông giữ này không?”.

Đang từ đi xe bus chuyển sang đi xe máy, trong những ngày đầu gửi xe, T.Linh (sinh viên Khoa Báo chí và Truyền thông) đã thật sự bị choáng. Cô kể: “Mọi khi mình không gửi xe nên không biết, hôm đó vào khoảng 2 giờ chiều ngày 21/9/2009, vừa xong xe vào ghi vé thì được chỉ dẫn mang

vào trong. Minh đã đi xe vào trong sân nhưng dừng lại 2 chỗ vẫn bị quát. Minh đã rất bức xúc khi bị một anh trông xe dáng mập mập chỉ dẫn theo kiểu: Con “đ” kia, mày đứng đấy à? Tao bảo mày đi vào trong nữa cơ mà! Lúc ấy mình ngược nhìn biển tên trường và tự hỏi không hiểu sao giữa môi trường nhân văn như thế này mà lại xuất hiện những kiểu ngôn ngữ thiếu văn hoá thế?”.

Không chỉ xuất hiện lúc quát sinh viên gửi xe, những lời thiếu văn hoá của các anh trông giữ xe còn được buông ra một cách rất vô tư khi đang nói chuyện bình thường với nhau. H.Huệ (một sinh viên trong Trường ĐHKHXH&NV) than vãn: “Mấy người ở nhà xe nói tục thật đấy! Mình đi qua mấy lần đều thấy các ông ấy nói chuyện với nhau bằng những câu mà bất cứ ai có hiểu biết đều cảm thấy ngượng...”.

Sinh viên Trường ĐHKHXH&NV và Trường ĐHKHTN dù biết gửi xe

bên ngoài vừa tốn kém vừa... sai quy định, nhưng vẫn gửi. Một bạn sinh viên Trường ĐHKHTN cho biết: “Gửi xe bên ngoài hàng tháng đắt hơn hẳn ở trong nhà xe của trường nhưng mình thà gửi ngoài còn hơn. Gửi trong nhà xe không cẩn thận là bị chửi, họ chẳng coi mình là gì vì sinh viên thì đông mà ai cũng cần có chỗ để gửi xe...”. K.Vân (sinh viên Khoa Đông phương học) bày tỏ quan điểm: “Mỗi khi đặt vấn đề nhà xe mọi người chỉ quan tâm tới diện tích và cửa ra vào. Nhưng theo mình cần quan tâm tới cả vấn đề văn hoá nói năng, giao tiếp của những người trông xe. Những sinh viên gửi xe như bọn mình cũng mong được nghe thấy những lời có văn hoá vì ai cũng cần phải được tôn trọng...”.

Thiết nghĩ mỗi người cần có cách ứng xử phù hợp với môi trường mà mình đang sống. Trường đại học là một nơi dành cho những người có học thức và có văn hoá. Chính vì vậy, các bạn sinh viên cần được đối xử và đảm bảo quyền lợi của mình. Mong rằng những người có trách nhiệm tại các trường đại học cũng cần quan tâm đến vấn đề mà sinh viên chúng tôi phản ánh...

Trần Thị Tân

Rời quê lên phố sống đời sinh viên, với khoản tiền cố định gia đình chu cấp hàng tháng, các bạn trẻ phải tự lập, tự lo cho mình tất cả từ tiền nhà trọ, tiền ăn, tiền đóng học, đến tiền sách vở, giáo trình... và cả những khoản phụ phí khác trong đó có tình phí. Để không phải vừa yêu vừa lo ngay ngáy cho chiếc ví còm cõi của mình, nhiều sinh viên đã tìm ra nhiều cách yêu thật “thông minh”...

Bình đẳng các khoản chi phí

“Mình và anh ấy đều là sinh viên sống xa nhà nên kinh phí luôn là vấn đề phải cân nhắc. Nhất là trong thời điểm mà mọi thứ giá đều tăng vù vù nên hai đứa đã bàn nhau phải tiết kiệm nhất trong khả năng có thể

những thứ ấy đang trở nên quá đắt đỏ so với túi tiền của sinh viên. Vì thế các bạn sinh viên đã sáng tạo những kiểu hẹn tiết kiệm hơn mà vẫn giữ được lửa cho tình yêu. Hoài Phương (sinh viên Trường ĐH Giáo dục, ĐHQGHN) thổ lộ: “Mình và bạn trai đều thích xem phim nhưng do vé vào các rạp đắt quá nên tụi

bằng xe đạp. Hai đứa đi đến một số địa danh nổi tiếng của thành phố, vừa chụp hình kỷ niệm vừa chia sẻ tâm sự. Đó là một ngày thật vui, thật hạnh phúc của đôi mình...”

Trang trải tình phí bằng làm thêm

Có những khoảng chi không thể tránh khỏi như quà sinh nhật, quà cho những ngày đặc biệt. Để có thể cân bằng giữa chi phí sinh hoạt và chi phí cho tình yêu nhiều sinh viên đã đi làm thêm để đáp ứng phụ phí tất yếu này. Hữu Nhân (sinh viên Trường ĐH Công nghệ, ĐHQGHN) chia sẻ: “Để chiếc ví đủ căng cho tiền nhà và chi phí hẹn hò, tó quyết định đi làm thêm.

NHỜ YÊU MÀ THÊM THÔNG MINH

những khoản chi tiêu để nuôi dưỡng tình yêu. Chẳng hạn như việc hai đứa rủ nhau đi ăn thì phần ai người ấy trả, chỉ khi... hẹn hò thì mình mới để anh ấy rút ví. Gặp những khi kinh phí từ quê gửi lên chưa kịp thì hai đứa lại hội ý xem ai còn dư giả hơn thì người đó sẽ lo khoản tình phí...” - Ngọc Hà (sinh viên Trường ĐHKHTN) tâm sự. Còn theo Quang Thái (sinh viên Trường ĐH Công nghệ) thì “chuyện con trai phải chi hết cho mỗi lần đi chơi đã xưa như trái đất vì là sinh viên xa nhà nên điều quan trọng nhất là phải biết chia sẻ khó khăn với nhau. Tình yêu mà xuất phát được từ hai phía thì chi phí cũng cần bình đẳng...”

Tránh những điểm hẹn sang trọng

Thông thường, một ngày hẹn hò lí tưởng là phải có chè kem, xem phim, ngồi quán trà sữa... nhưng

mình bàn nhau thuê hoặc mua đĩa về xem. Vừa kinh tế, tránh đám đông nên không sợ... lây cúm mà vẫn cập nhật được khá nhiều những bộ phim mới. Ngày mới yêu nhau, hai đứa mình cứ có thời gian rảnh là lại ra quán trà sữa ngồi nhưng càng về sau càng thưa dần mà chẳng ai giận ai cả. Kể từ khi thực hiện những biện pháp tiết kiệm tài chính này, hai đứa đã để ra được một khoản tiền kha khá...”

Buổi tối đầu thu, đi một vòng quanh khu vực Thanh Xuân gần KTX Mễ Trì, tại những quán ốc vỉa hè, quán trà bình dân ta sẽ bắt gặp nhiều cặp đôi đang hào hứng nói chuyện và thưởng thức những ly nước giá rất sinh viên. Cặp đôi Hoài Anh - Vân Hạ (sinh viên Trường ĐHKHXH&NV) hào hứng khoe: “Mấy hôm nghỉ vừa rồi, chúng mình đã thực hiện một tour du lịch ta ba lô xung quanh Hà Nội

Hiện tại tó đang làm phục vụ cho nhà hàng tiệc cưới, làm dạng “chạy show” ấy. Nhà hàng nào cần người là bay vào làm. Hơi vất vả một chút nhưng lương kiếm được cũng tạm ổn nên tó thấy thoải mái hơn trong mọi khoản chi. Từ ngày đi làm không còn phải đau đầu tính toán cho khỏi thiếu trước hụt sau mà vẫn làm đẹp lòng người ta. Thấy tó đi làm vất vả người yêu cũng thông cảm mà không thường xuyên đòi chè kem như trước nữa...”

Tình cảm thời sinh viên đã biết gắn liền với hai chữ trách nhiệm nên khi yêu không thể vô tư với vấn đề tiền nong cho dù nó khá là... nhạy cảm. Biết cách hẹn hò thông minh để tình yêu luôn tươi mới mà lại tiết kiệm cho cả hai là điều mà sinh viên cần phải quan tâm tới.

Vân Hạ - Hà Hạnh

“THIÊN” Ở quán trà Ông CỤ

DẶM BA CÁI CHIẾU TRẢI Ở VỈA HÈ, MỘT HƯƠNG VỊ TRÀ ĐƯỢC CẮT TỪ TẤM LÒNG CỦA NGƯỜI YÊU TRÀ TUỔI 80, THẾ THỜI CŨNG ĐỦ KHIẾN KHÔNG ÍT BẠN TRẺ TÌM THẤY NHỮNG KHOẢNG LẶNG BÌNH YÊN Ở LƯ TRÀ QUÁN.

“Lư trà quán” không có những gian phòng nhỏ để thưởng trà trong yên tĩnh, không có những gốc cổ thụ trầm tư và cũng chẳng có một hồ nước nho nhỏ với hòn non bộ, cầu treo, thác nước... Quán nằm ven vệt dưới chân cầu thang của một khu tập thể với dăm ba cái chiếu trải dọc vỉa hè đường Nguyễn Quý Đức (Thanh Xuân). Khách trà thường gọi Lư Trà Quán bằng một cái tên thân mật “quán Lư” hay quán trà Ông cụ. Bên cạnh con đường ồn ào và bụi bặm, các cô cậu sinh viên vẫn đến quán Lư, vẫn tìm thấy những phút bình yên trong cuộc sống bộn bề. Ngô Hậu (sinh viên K51, Khoa Báo chí & Truyền thông, Trường ĐHKHXH&NV) tâm sự: “Thích nhất là được cùng bạn bè ngồi thưởng thức trà trên chiếc chiếu, vừa lạ, vừa thoải mái, vừa có cảm giác bình yên”. Khách trà đến đây chủ yếu là sinh viên, tâm sự chuyện tình yêu, tình bạn, công việc... Một ấm trà nóng, vài ba chiếc kẹo lạc đủ kéo dài những câu chuyện, đủ để sinh viên có cảm giác thư giãn, thoải mái.

Hôm chúng tôi đến quán đúng vào dịp sinh nhật V. Dương (sinh viên Khoa Vật lý, Trường ĐHKHTN). Tay Dương cầm một ấm trà nóng trân trọng rót vào từng chén cho mấy người bạn ngồi quây tròn trên chiếc chiếu vỉa hè, giữa là mấy đĩa hạt hướng dương, hoa quả... Trà đã rót xong, cả nhóm vỗ tay hát vang giai điệu “Happy birthday to you” khiến cả một khoảng không gian nhỏ trở nên vui nhộn, đầm ấm. Thì ra, lúc “nghèo”, sinh viên vẫn có thể tổ chức sinh nhật nơi góc quán liêu xiêu.

Những cơn gió đông se lạnh làm người ta có cảm giác thèm được ngồi thu mình nơi góc quán nhỏ để thưởng thức một tách trà nóng. Cái oi nồng của cơn gió mùa hè lại khiến cho khách trà nhớ đến tách trà nơi góc quán, nhớ đến cái vị thơm ngọt dịu. Trà đá Hà Nội không ít, cách

vài ba mét có thể gặp một quán trà. Nhưng có lẽ ít ở quán nào lại có một hương vị trà ngon đến thế. Có lẽ vì nó được cắt từ loại trà Thái Nguyên thượng hạng và cắt từ tấm lòng yêu trà của ông Lư chủ quán. Hoàng Quân (cựu sinh viên Trường ĐH Bách khoa) mặc dù đã qua cái thời sinh viên mấy năm, nhưng anh vẫn tìm đến thưởng thức cái đắng nơi đầu lưỡi và cái thơm ngọt nơi cổ họng. Anh chia sẻ: “Những lúc rảnh rỗi, tôi và bạn bè hay đến quán Ông cụ. Khó có thể tìm thấy một quán trà vỉa hè có hương vị ngon đến thế”. Để được cái thơm ngọt dịu ấy người pha trà cũng lắm công phu. Mỗi lần pha trà là mỗi lần ông chủ quán tự tay mình rửa chén, lau chén rồi hấp lại bằng nước sôi. Uống trà của cụ thấy cái vị thơm ngon từ những loại trà Thái Nguyên có hạng. Trà ngon là trà phải được mọc trên “sơn cùng thủy tận”. Đúng như ông chiêm nghiệm: “Con người cũng vậy chỉ có trong đau khổ gian lao mà biết vươn mình thì mới là người giỏi. Và chỉ qua đau khổ gian truân họ mới biết cảm nhận được những hạnh phúc giản dị từ cuộc sống”.

Quán Lư chỉ mở buổi tối. Vào một tối như những ngày bình thường khác, Hà Thành lại bận bịu với những quán trà vỉa hè. Quán Lư vẫn trải dăm ba cái chiếu nơi vỉa hè, cụ Lư điem đạm pha những ấm trà mời khách. Có lẽ hôm nay nhiều khách trà sẽ tìm được một chút thư thái nơi góc quán.

Thùy Linh

BẢN KHOẢN ĐIỂM SỐ

“NẾU AI ĐÓ HỎI TÔI RẰNG BẠN ĐANG HỌC VÌ ĐIỀU GÌ, TÔI SẼ TRẢ LỜI: HỌC ĐỂ SAU NÀY CÓ MỘT VỐN KIẾN THỨC ĐỦ ĐỂ GIÚP ÍCH CHO XÃ HỘI, CÓ CÔNG VIỆC ỔN ĐỊNH, KHÔNG PHỤ THUỘC VÀO GIA ĐÌNH. NÓI THÌ NHƯ VẬY NHƯNG HÌNH NHƯ CHÚNG TÔI LẠI NGHĨ VÀ LÀM KHÁC. GANH ĐUA, CẠNH TRANH NHAU ĐIỂM SỐ PHẢI CHĂNG MỖI CHỖ LÀ ĐÔNG LỰC KHIẾN CHÚNG TÔI LAO VÀO HỌC...” – THU HOÀI, SINH VIÊN KHOA VĂN HÓA VÀ NGÔN NGỮ TRUNG QUỐC, TRƯỞNG ĐH NGOẠI NGỮ TRẦN TRỞ...

Trong mọi tình huống, người ta luôn động viên nhau rằng điểm số, bằng cấp, danh hiệu... đều chỉ là thước đo mang tính tương đối. Vậy nhưng từ khi cấp sách đến trường cho tới bây giờ, chúng tôi luôn phải gắng sức từng ngày để có những bằng điểm đẹp, những giấy khen rực rỡ để mang về cho cha mẹ và đóng góp và thành tích chung của lớp, của khoa, của trường. Theo thời gian, những mục tiêu trong học tập như một thói quen khó thay đổi và chúng tôi thì luôn gồng mình lên ở từng môn học để được điểm tốt, nếu chẳng may bị điểm xấu thì hụt hẫng chán nản, trong khi kiến thức cần thiết cho việc học về lâu về dài thì mơ hồ...

Tôi cho rằng, việc học thú vị hay khổ nhọc còn tùy thuộc vào hoàn cảnh và bản thân mỗi người. Trong khi một cậu bạn tôi học ở Trường ĐHKHTN luôn sợ hãi trước những môn như Triết học, Lịch sử Đảng, Tư tưởng Hồ Chí Minh thì cô bạn tôi ở Trường ĐHKHXH&NV lại đau đầu với những môn như Xác suất Thống kê, Logic học. Chúng tôi sẽ

hứng thú đặc biệt với những môn là thế mạnh của mình và đương nhiên là ngược lại với những môn học là yếu điểm.

Tôi có cậu em vừa đỗ thủ khoa tuyển sinh vào một trường đại học danh tiếng ở Hà Nội. Cậu ấy quan niệm rằng: danh hiệu thế nào thì khả năng học tập thế ấy... Còn tôi với những gì đã trải qua lại luôn giữa vũng quan điểm là Kiến thức làm nên điểm số, điểm số không xây dựng kiến thức. Anh em tôi đã tranh luận rất nhiều lần nhưng chưa ngã ngũ... Những bạn sinh viên giỏi trong giảng đường của tôi đôi khi vẫn bị một vài môn nào đó điểm trung bình và tôi tin rằng chẳng ai căn cứ vào điều đó để đánh giá rằng họ học không tốt...

Giờ đây khi đã bước vào năm cuối cùng của đời sinh viên, tôi đã tự tin hơn với quan niệm về điểm số của mình. Đồng nghĩa với điều đó tức là tôi thôi quan tâm về suy nghĩ của “đư luận”, không lo học để chạy theo điểm số nữa. Việc học của tôi nằm trong tầm tay tôi, chỉ có tôi mới

biết mình cần gì, muốn gì và thích gì. Suy nghĩ tích cực khiến tinh thần tôi nhẹ nhõm, và mỗi ngày đi học đối với tôi là một niềm vui, dù đôi lúc tôi bị điểm không cao do không nắm bắt được tư tưởng của giảng viên. Tôi học cách chấp nhận, và biết nghĩ đến người khác. Tôi nỗ lực tối đa trong học tập. Điểm tốt, tôi vui mừng và cố gắng hơn. Điểm xấu, tôi đón nhận và tiếp tục khắc phục. Tôi chưa bao giờ thấy mình học nhẹ nhàng như lúc này...

Hôm khai giảng năm học mới tại Khoa, tôi nghe mấy bạn sinh viên năm thứ tư khuyên nhau rằng: “Lao vào học vì điểm vừa thôi, miễn sao rèn luyện cho mình đủ cả kỹ năng cứng và mềm để ngay sau khi ra trường kiếm được việc làm. Còn tốt nghiệp loại giỏi mà thất nghiệp thì cũng bằng thừa...”. Tôi mỉm cười và đặt bút viết những dòng này!

Thân Hòa

Khoa Văn học, Trường ĐHKHXH&NV

Nội nghệ thuật Lục bát Thăng hoa

Điểm hẹn của tình yêu lục bát

Đến với ngày thơ, mọi người được thưởng thức các tiết mục biểu diễn công chiêng, múa gậy, tiết mục hát múa bài thơ chúc tết xuân 69 của Bác, đặc biệt là những tiết mục đọc thơ của các tác giả thơ tham dự. Ngay lối vào khu triển lãm, 32 pano trưng bày các câu thơ lục bát tiêu biểu của 32 tác giả thơ đã gửi thơ đăng ký và

được BTC chọn ra. Các tác giả thơ lục bát này khá quen thuộc với độc giả yêu thơ và ít nhiều để lại những vần thơ hay trong lòng độc giả như Đàm Đức Lợi, Văn Thùy, Nguyễn Hồng Công, Đạt Ma.

Bàn tiếp nhận sách tặng bộ đội Trường Sa ngay từ sáng đã tấp nập người đến tặng sách, chủ yếu là các tác phẩm thơ văn. Người ít vài ba cuốn, người nhiều vài chục cuốn gói

NGÀY THƠ LỤC BÁT VIỆT NAM LẦN THỨ NHẤT ĐÃ DIỄN RA TUNG BÙNG GIỮA NHỮNG NGÀY THU THÁNG 9 TẠI TRIỂN LÃM VĂN HỒ (HÀ NỘI) LÀ MỘT TRONG NHỮNG HOẠT ĐỘNG HƯỚNG ĐẾN ĐẠI LỄ KỶ NIỆM 1.000 NĂM THĂNG LONG - HÀ NỘI DO WEBSITE LUCBAT.COM, TRUNG TÂM VĂN HÓA THÀNH PHỐ HÀ NỘI, CLB THƠ VIỆT NAM, TRUNG TÂM TRIỂN LÃM VĂN HÓA NGHỆ THUẬT VIỆT NAM VÀ CÔNG TY CỔ PHẦN TRUYỀN THÔNG PT.COM PHỐI HỢP TỔ CHỨC. CÁC TÁC GIẢ THƠ CÙNG VỚI BẠN YÊU THƠ TỪ 30 TỈNH THÀNH TRONG CẢ NƯỚC ĐÃ TỀ TỤ VỀ NGÔI NHÀ THƠ LỤC BÁT MANG ĐẬM ĐIỀU HỒN DÂN TỘC VIỆT NAM.

ghém gọn gàng, thể hiện tình cảm và sự sẻ chia của văn nghệ sĩ cả nước với các chiến sĩ ngoài đảo xa. BTC cho biết tất cả những tặng phẩm sách này sẽ vượt biển khơi đến tay các chiến sĩ Trường Sa một cách sớm nhất.

Một trong những điểm đặc sắc của ngày thơ lục bát đầu tiên này là hoạt động viết thơ lục bát bằng thư pháp Việt của chính các tác giả thơ. Cuốn thư pháp dài nhất Việt Nam do Đậu Phi Hùng chấp bút có tên thư pháp tình dài 100m đã được hoàn thành chỉ trong 5 ngày đêm. Nhà thơ Văn Thùy (Văn Thùy tiên sinh), đại diện tiêu biểu của dòng thơ dân gian đã chiếm được cảm tình của độc giả bằng tập thơ chép tay xắm thơ lục bát 3600 và những nét thư pháp lục bát của chính mình. Hay như góc thư pháp bút lửa độc nhất của người giữ lửa thơ Hàn DZũ Kha đến từ Quy Nhơn cũng lôi cuốn các vị khách chiêm ngưỡng và trầm trồ tán dương.

Bên cạnh đó, mọi người tề tựu về ngày thơ lục bát lần này còn thể hiện tài năng sáng tác của mình trong cuộc thi sáng tác lục bát tứ tuyệt tại chỗ với chủ đề Thăng Long - Hà Nội. Ngay cuối ngày thơ, BTC đã thẩm định và chọn ra tác phẩm hay nhất và trao giải.

Đôi điều trần trở

Ngày thơ lục bát được tổ chức theo phương thức xã hội hóa. Các tác giả tham dự thơ tự lo kinh phí in pano, ăn ở

đi lại. Chính vì vậy mà còn một số điều thiếu sót. Chẳng hạn như một số tác giả ở xa đã không thể về tham dự, các tác giả tự lo kinh phí đi về trong ngày nên phần cuối của ngày hội thơ đã bị loãng, quy mô ngày thơ chưa xứng tầm với giá trị văn hóa của một ngày hội thơ lục bát quốc gia.

Nhiều vị khách thơ thắc mắc tại sao trong ngày thơ lục bát Việt Nam mà vắng bóng những vần thơ tài hoa của các nhà thơ tên tuổi của dòng thơ lục bát nước nhà như Nguyễn Du, Nguyễn Bính, Tố Hữu, Đồng Đức Bốn, vắng bóng một số tác giả thơ lục bát đương đại tiêu biểu như Nguyễn Duy.

Điểm đáng tiếc nữa trong ngày thơ lần này là thiếu vắng những gương mặt trẻ. Trong 32 pano được giới thiệu tại ngày thơ thì chỉ có bốn người thuộc thế hệ 8X, đa số là các cây bút thuộc thế hệ 5X, 6X. Có rất ít gương mặt trẻ đến tham dự ngày thơ, chủ yếu là các cụ già đã có cháu có chất. Nhiều người đặt ra câu hỏi có phải thế hệ trẻ đã quên đi dòng thơ đậm tình dân tộc này? Nhà thơ Đặng Vương Hưng trong Ban Tổ chức cho biết rằng ngày hội thơ lục bát lần đầu tiên được tổ chức, lại theo phương thức xã hội hóa nên còn nhiều thiếu sót, ngày hội này như là ngôi nhà lục bát thân thương để những người yêu lục bát cả nước có dịp tề tựu giao lưu và cùng ngâm đọc cho nhau những vần thơ gan ruột của mình...

Tiến Cường

TÍNH - TẨU

SO DÂY

Ngay sau lễ bế mạc, nhạc sỹ Lương Nguyên (tổng đạo diễn chương trình) hồ hởi khẳng định, tuy số lượng các đoàn tham gia so với Liên hoan lần trước có giảm nhưng không vì thế mà ảnh hưởng đến chất lượng của Liên hoan.

Có nhiều tiết mục gây ấn tượng và được đánh giá cao như Lầu Then của đồng bào Giáy ở Lao Cai hay diễn xướng Then của đồng bào Thái Trắng ở Lai Châu... Hầu hết các nghệ nhân tham gia Liên hoan lần này đã có nhiều năm hát Then, có nghệ nhân đến đời thứ chín đi làm Then, thậm chí nhiều nghệ nhân cũng nhiều như nghệ nhân Mông Thị Sấm ở Lạng Sơn 71 tuổi đã có 60 năm hát Then. Liên hoan hát

Then, đàn Tính lần này xuất hiện nhiều gương mặt mới, trẻ, nhưng đã hát then cổ rất chuẩn. Đặc biệt có “nghệ sỹ nhí” của đoàn Tuyên Quang, chưa tròn mười tuổi đã đạt giải nhất cho tiết mục Then cổ: Cung bướm lượn thán ba. Hy vọng ở các liên hoan khác, những mảnh vàng lấp lánh của Then bản sẽ được phát lộ ra. Và người ta sẽ nhìn thấy được toàn diện văn hóa hát Then. Bên cạnh Then cổ, còn có đặt lời mới cho các làn điệu Then rồi sáng tác dựa trên chất liệu âm nhạc Then, múa dựa trên các động tác căn bản của múa Châu, múa Then có nhiều tác phẩm tốt. Liên hoan đã cho thấy tiềm năng hát Then của nhiều

vùng miền trong cả nước với lực lượng kế cận đầy đam mê và nhiệt huyết.

NSUT. Lâm Xuân Ái - Chủ tịch Hội đồng nghệ thuật khi đánh giá tổng kết Liên hoan hát Then, đàn Tính lần III đã

LIÊN HOAN HÁT THEN, ĐÀN TÍNH LẦN III MỚI DIỄN RA DỊP ĐẦU THU VUA QUA TẠI BẮC KẠN THỰC SỰ ĐÃ TRỞ THÀNH MỘT NGÀY HỘI LỚN GIÀU Ý NGHĨA DÀNH TẶNG NHỮNG NGƯỜI YÊU THÍCH, SAY MÊ LOẠI HÌNH NGHỆ THUẬT DÂN TỘC ĐỘC ĐÁO NÀY...

khẳng định, Liên hoan là dịp gặp gỡ giao lưu các thế hệ nghệ nhân, diễn viên, là sự hội tụ các làn điệu, vũ điệu, âm nhạc Then của các dân tộc vùng miền đa dạng phong phú về nội dung và hình thức nghệ thuật biểu diễn, 62 tiết mục với hơn ba trăm nghệ nhân, diễn viên của 11 đoàn qua ba đêm biểu diễn đã cho thấy sự nghiêm túc, có đầu tư công phu, bám sát tiêu chí do Ban tổ chức

đề ra. Thành phần lực lượng tham gia khá phong phú, số lượng các nghệ nhân đông đảo có các nghệ nhân cao tuổi, thanh niên và thiếu nhi đặc biệt lực lượng trẻ rất đông, nhất là nam. Họ sẽ là những nhân tố tích cực và chủ đạo trong việc gây dựng, phát triển phong trào hát then ở các địa phương. Đó là những nhà thiết dựng dân gian sâu sắc. Thành công của Liên hoan cho thấy việc bảo tồn phát huy truyền thống hát Then đàn Tính vẫn rất được coi trọng. Nhiều tác phẩm mới, đặc biệt có tiết mục Then của dân tộc Giáy rất đáng trân trọng, hay điệu Then cổ của dòng họ Ma ở Yên Hân (Chợ Mới Bắc Kạn) là một phát

hiện gây ngạc nhiên và thú vị. Qua liên hoan, một lần nữa giá trị, vẻ đẹp của hát Then, đàn Tính được khẳng định, và loại hình nghệ thuật dân tộc độc đáo này có sức sống mãnh liệt trong đời sống xã hội. Có sức lan tỏa trong cộng đồng và chứa đựng tính nhân văn sâu sắc. Các tiết mục cổ hay cải biên đều tập trung ca ngợi tình đoàn kết, tình yêu lao động, thiên nhiên đất nước con người, thể hiện niềm tin vào một tương lai tươi sáng.

Tuy nhiên bên cạnh những thành công vẫn còn nhiều hạn chế cần khắc phục. Một số tiết mục chưa được nâng tầm nghệ thuật, các tiết mục Then cổ đôi khi còn khá khô, mộc, không xen lẫn dân ca, dân vũ, âm nhạc, phối khí, như thế sẽ khó đưa Then đến với công chúng. Nhiều tiết mục lấy từ cơ sở lên chưa có sự chuẩn bị chu đáo. Tiết mục hòa tấu của Lạng Sơn đưa chuông vào hòa tấu đàn Tính, trong khi tiếng chuông

đặc trưng của Văn hóa vùng châu thổ Sông Hồng, của người Kinh ở trong chùa chứ không phải văn hóa của người Tày. Hay như múa Châu của người Tày - Nùng rất riêng nhất là bước chân vậy nhưng có đơn vị đưa động tác khiêu vũ hiện đại vào, gây phản cảm. Nhạc sỹ Lương Nguyên cho rằng, sáng tác nên dựa vào đặc trưng văn hóa, mới, nhưng không làm phai nhạt hay mất đi bản sắc.

Có thể nói sự thành công của Liên hoan hát Then, đàn Tính lần III đã mở ra nhiều hy vọng, và đồng thời mở thêm nhiều hướng cho việc bảo tồn, khai thác phát triển loại hình nghệ thuật này. Điều đó góp phần cho sự quảng bá nghệ thuật hát Then, đàn Tính được sâu rộng hơn đến không chỉ với đồng bào các dân tộc có hát Then đàn Tính mà trong phạm vi cả nước.

Hoàng Chiến Thắng

K10 Viết văn, Trường ĐH Văn hóa Hà Nội

THAO THỨC VỚI DƯƠNG CẨM

Đi nghe nhạc ở Nhà hát lớn về thao thức mãi không ngủ được. Câu hỏi về tương lai của những người như Nguyễn Hoàng Linh, một pianist tài năng, một tiến sĩ nghệ thuật, học trò xuất sắc của những nghệ sĩ nổi tiếng Lise Boucher, Claude Savard (Giáo sư ĐH Montreal, Canada) và NSND Đặng Thái Sơn, người trình diễn trong Recitan Piano tối nay sẽ ra sao cứ trở đi trở lại trong đầu, khiến cho giấc ngủ không thành.

Tôi đến Nhà hát sớm hơn thường lệ, quan sát xem khán thính giả của đêm diễn là ai? Những người yêu nhạc cổ điển bác học? Dĩ nhiên rồi, nhưng thuộc thành phần nào trong xã hội? Người của những thành phần: doanh nhân thành đạt, trí thức hàng đầu, trẻ, già, trai, gái, trong và ngoài nước?

Tim tôi thót lại khi gần đến giờ biểu diễn những hàng ghế trống trong nhà hát vẫn còn. Đã từng kinh nghiệm

trong các show diễn của Nghệ sĩ Ngọc Tân, giọng ca hàng đầu dòng thính phòng, đêm diễn sẽ thất bại toàn diện nếu hàng ghế còn trống. Nghệ sĩ nhìn thấy ghế còn trống, (hay bất chợt nghe tiếng di động của khán giả đổ chuông, khán giả nói chuyện rì rầm) là mọi cảm xúc tiêu tán.

Rất may, sau đó ít phút, khán giả đã chật khán phòng. Song, có thể nói chỉ bao gồm người nước ngoài, đa số là châu Âu, quê hương của âm nhạc cổ điển, và những nghệ sĩ soloist Việt Nam có đẳng cấp, nhà giáo, sinh viên của Học viện âm nhạc, bạn bè và gia đình.

Khi khán phòng trở nên yên lặng, không khí tĩnh lặng tràn ngập sự mong đợi thì Nguyễn Hoàng Linh xuất hiện. Trong bộ váy may theo lối cổ điển nhưng màu xanh tươi trẻ của lụa tấp-ta, Nguyễn Hoàng Linh tiến đến cây đàn Steinway & Sons

với một sự hồi hộp không kém hồi hộp của khán giả. Nhưng chỉ sau vài giây, những hợp âm dồn dập vang lên. Những hợp âm lộng lẫy và du dương của Franz Schubert. Những hợp âm diễn tả sự phức tạp tâm hồn của Karol Szymanowsky. Những hợp âm dịu dàng huyền bí của Franz Liszt. Và cuối cùng là những hợp âm mô tả cuộc sống thời đại đang diễn ra của một tác giả trẻ (sinh 1978) đương đại người Nga định cư ở Israel... Xen giữa những tác phẩm đó do Nguyễn Hoàng Linh biểu diễn, nhằm thay đổi thị giác và tăng sự phong phú cho hình thức đêm diễn là phần biểu diễn của cây sáo trẻ Lê Thu Hương, người từng là thủ khoa hệ ĐH tại nhạc viện Hà Nội, từng 4 năm tu nghiệp tại Nhạc viện Hoàng gia Đan Mạch, với tác phẩm viết cho Fulte và Piano cùng Mi trưởng của Carl Reinecke-Lê Thu Hương biểu diễn cùng Trần Ngọc Bích.

Nguyễn Hoàng Linh sinh ở Hà Nội, học đàn từ 6 tuổi. Mẹ là NGƯT Hoàng Kim Dung, từng là phó chủ nhiệm Khoa piano - Học viện Âm nhạc Quốc gia. Cũng như tất cả nhạc công dòng âm nhạc cổ điển bác học gắn cuộc đời mình vào cây đàn từ bé, qua các hệ sơ - trung - đại học, chỉ có học và học, nghiên cứu tác phẩm rồi biểu diễn, nếu không toàn tâm toàn ý thì không thành nghệ sĩ, Nguyễn Hoàng Linh còn hơn thế nữa, cô từng đoạt giải thưởng nhiều kỳ thi quốc gia, Huy chương Vàng LH âm nhạc toàn quốc... rồi học Thạc sĩ, lấy bằng Tiến sĩ ở Canada.

Sang Canada miệt mài trong Đại học Montreal nổi tiếng, với những giáo sư nổi tiếng và các bạn học cũng là nghệ sĩ tầm vóc Nguyễn Hoàng Linh từng biểu diễn với Dàn nhạc Nhạc viện Montreal, với nhóm hòa tấu đương đại của Conservatoire de Montreal và tham gia Festival âm nhạc mùa hè tại Canada. Nghĩa là cũng như các nghệ sĩ phấn đấu để có đẳng cấp, Nguyễn Hoàng Linh sẽ gắn bó với âm nhạc, từ nghiên cứu cấu trúc tác phẩm, rèn rũa kỹ thuật, thẩm âm, đến tạo dựng cảm xúc... và trình diễn, đến suốt đời. Trọng vẹn hy sinh cuộc đời cho âm nhạc mới hy vọng tiếng đàn của mình lay động tâm can.

Điều khiến tôi trăn trở không thể ngủ được đó là, ở ta, có bao nhiêu người cảm thụ được cái hay của âm nhạc cổ điển, cái hay của những tiếng đàn có đẳng cấp? Làm thế nào để có những người đó? Và âm nhạc cổ điển có thực sự cần thiết cho con người không? Tại sao nhiều người chỉ thích nghe nhạc nhẹ? Bỏ tiền mua vé xem nhạc nhẹ, đầu tư, quảng cáo cho nhạc nhẹ, ngay cả truyền thông cũng chỉ thông tin nhiều về nhạc nhẹ? Điều đó khiến cho nghệ sĩ được đào tạo bài bản, có tài năng tầm vóc không dám thực hiện giấc mơ biểu diễn của mình?

Nhạc nhẹ hoàn toàn có lý tồn tại trong cuộc sống, nó có khả năng chia sẻ, đánh thức, nâng đỡ con người. Nhưng chính vì sự dễ hiểu của nó khiến cho con người được kích lệ mà không tốn công tư duy khiến nó không thể thay thế được âm nhạc cổ

điển bác học. Thế giới thường đánh giá văn hóa một quốc gia thông qua khả năng sáng tạo, trình độ hòa tấu âm nhạc cổ điển chính bởi lý do đánh thức tư duy đó.

Trong những năm tháng khó khăn của đất nước và của mỗi gia đình với niềm hy vọng tương lai, đất nước và nhiều gia đình đã cố công gửi con mình đi tu nghiệp ở nước ngoài. Giờ họ thành tài. Những tên tuổi sáng ngời như: Đặng Thái Sơn (Canada), Tôn Nữ Nguyệt Minh (Đức), Nguyễn Bích Trà (London), Nguyễn Hữu Khôi Nguyễn, Nguyễn Hữu Khôi Nam (Paris), Lê Phi Phi (Macedonia)... đều rất muốn có dịp biểu diễn tại Việt Nam.

Nhưng ít khi có dịp. Lỗi đâu phải ở họ? Ở cộng đồng thiếu vắng khán giả hâm mộ và thưởng thức. Lỗi cũng không chỉ là của khán giả mà của nền giáo dục hoặc còn bất cập hoặc

còn có khoảng trống. Câu ngạn ngữ đã nói Vô tri bất mộ, nếu không cảm thụ được, không biết cách để hiểu được những biểu tượng văn hóa bằng âm thanh thì đương nhiên nó trở nên vô nghĩa. Nhiều chuyên gia cho rằng muốn có công chúng cho (bất kỳ một nghệ thuật nào) âm nhạc thì phải đào tạo ra họ. Việc đào tạo bắt đầu từ trường phổ thông.

Tất nhiên, điều đó đồng nghĩa với việc người ta có đồng ý rằng, một quốc gia chỉ chú trọng phát triển kinh tế mà quên mất những phát triển toàn diện về con người thì nền kinh tế đó không bền vững.

Trần Thị Trường

CUỘC TRƯNG BÀY CÁC HÌNH ẢNH THI DÂN VÀ NÔNG DÂN BẮC BỘ ĐẦU THẾ KỶ 20 - SỰ VIỆC VÀ HÀNH ĐỘNG, TRÍCH RA TỪ CÔNG TRÌNH KỸ THUẬT CỦA NGƯỜI AN NAM, KHIẾN NGƯỜI TA NGAY LẬP TỨC NHẬN RA GIÁ TRỊ CỦA NÓ: ĐÂY LÀ NƠI LƯU TRỮ DI SẢN VĂN HÓA, VĂN MINH VIỆT CÓ MỘT KHÔNG HAI, KHI ẤY TÁC GIẢ CÔNG TRÌNH - HENRI OGER MỚI 24 TUỔI.

THỊ DÂN VÀ NÔNG DÂN

Bắc bộ đầu thế kỷ 20

Chàng trai trẻ đầy tham vọng

Năm 1907, chàng thanh niên Henri Oger theo chân quân đội viễn chinh đến Hà Nội. Và sau đó, ông trở thành một công chức nhà nước làm việc ở thuộc địa. Tổng cộng thời gian Henri Oger ở Việt Nam là 12 năm, 2 năm nghĩa vụ quân sự và 10 năm làm công tác dân sự.

Sự nghiệp quan chức hành chính của Oger ở Việt Nam khởi đầu khá tốt khi năng lực công tác của ông được đánh giá cao. Đến năm 1911, ông làm việc ở Vinh và đã có ý cho rằng vì mãi mê nghiên cứu mà ông lơ là việc quản lý hành chính. Sự lơ là về sau bị phê bình nghiêm khắc, lại cộng thêm tội cao ngạo về sở học nên càng nặng. Đến năm 1914, ông bị coi

là một công chức vô dụng hoàn toàn.

Suốt đời, Henri Oger là một nhà nghiên cứu không được thừa nhận. Nhưng điều đó chẳng có ý nghĩa gì với chàng trẻ tuổi có niềm khát khao khoa học mãnh liệt, thông minh và cần mẫn. Rất nhiều đề án đã được Henri vạch ra, sau bỏ dở vì nhiều lý do. Nhưng Henri Oger đã đưa ra và thực hiện được một đề án quan trọng nhất, đó chính là công trình Kỹ thuật của người An Nam, trong đó nghiên cứu, thực địa về nền văn minh vật chất của người Việt Nam và các khía cạnh xã hội học của nó, một lĩnh vực còn rất ít được quan tâm.

Nhiệt tình, tham vọng và độc lập, Henri lại bị coi là thiếu khiêm tốn và bị ganh ghét, bị hoài nghi, coi thường, thậm chí bị coi là giả mạo và sao chép

gian lận. Bất chấp tất cả, Oger cứ một mình một đường. Ròng rã năm trời, Oger cùng một họa sỹ lang thang khắp các xưởng nghề thủ công, các xưởng kỹ thuật, cửa hàng buôn bán ở Hà Nội và các vùng lân cận, quan sát, ghi chép về mọi khía cạnh cuộc sống cá nhân và cộng đồng. Đến đâu, họa sỹ sẽ phác họa các hình ảnh, thao tác, dụng cụ, đồ nghề ở đó, theo những dàn ý Henri Oger lập sẵn. Những dàn ý này đã được đưa trước cho một số người bản xứ xem để tham khảo ý kiến. Từng hình ảnh được chú thích bằng chữ Hán và Nôm, sau mỗi chủ đề là phần nhận xét chung. Việc thuật lại bằng hình ảnh các hoạt động, thao tác, dụng cụ, theo Oger hiệu quả hơn rất nhiều việc mô tả bằng từ ngữ, và ông cũng biết rằng, trí nhớ hình ảnh ở con người vốn rất dai dẳng. Với cách làm kỹ lưỡng như vậy, Hơn 4,000

tài liệu đã được thu thập.

Xong tư liệu lại vấp phải khó khăn về xuất bản. Các nhà in và nhà sách Bắc kỳ thời đó không kiêm nhiệm việc xuất bản. Henri Oger phải tự lo tất cả, trước hết là tiền. Oger bắt đầu bằng việc đi quyên góp, trong quá trình ấy gặp không ít khó khăn. Cuối cùng lòng chân thành và nhiệt tình của chàng trai được đền đáp: có 20 người giúp 200 đồng bạc. Oger cảm động: Tình cảm và sự tin tưởng này có sức mạnh động viên lớn hơn vô vàn lời thóa mạ và hành vi đê tiện.

Henri Oger dùng số tiền ấy kiếm 30 thợ khắc. Ông nhận ra họ trung thực trong thương mại và có ý thức nghiêm túc trong công việc. Xưởng đặt tại chùa Vũ Thạch, hai tháng trời Oger và những người thợ vật lộn để

có 4.000 bản khắc. Làm xong thì đã vào mùa hè, các bản khắc không thể đem in vì sẽ bị cong vênh dưới trực l曬 của máy in. Oger quyết định dùng kỹ thuật in thủ công của người Trung Quốc và An Nam, là đặt giấy lên trên bản khắc để in. Giấy dó do thợ giấy làng Bưởi làm đúng với kích thước bản khắc - cũng rất vất vả vì những người thợ chưa từng làm khổ giấy to như vậy. In với bản khắc, chậm nhưng độ nét tuyệt vời. Và thế là cuốn sách, từ nội dung cho đến xuất bản, mang đậm dấu ấn địa phương.

Sách chỉ được in 60 bản, có lẽ vào năm 1909, gồm 2 tập. Một tập là bản văn khổ 40 với 33 tranh khắc gồm các bài chuyên khảo; một tập là album 700 trang khổ đôi 65x42 với 4.000 hình vẽ và bản khắc gỗ, Nxb Geuthner ở 68 phố Mazarine và

Jouve et Cie, 15 phố Racine ấn hành.

Quá trình tự nhận thức

Công trình của Oger vừa là cuộc nghiên cứu vừa là quá trình tự nhận thức của tác giả. Ngoài đam mê khoa học, có thể Henri Oger ý thức được rằng, công cuộc khai hóa văn minh của nước Pháp sẽ làm rất nhiều những giá trị ở đây biến mất vĩnh viễn.

Kỹ thuật của người An Nam, công trình thực hiện bằng những nét vẽ mảnh mai, mộc mạc, nhưng chính xác, đã dựng lại một bức tranh toàn cảnh sống động cuộc sống, xã hội miền Bắc đầu thế kỷ 20. Người ta sẽ bắt gặp ở trong cuộc trưng bày rất nhiều hình ảnh, chi tiết thú vị, chú thích tỉ mỉ, kỹ lưỡng một cách đáng ngạc nhiên.

Trong công trình của mình, tác giả chia ra 4 nhóm kỹ thuật:

Những ngành sản xuất sử dụng nguyên liệu có nguồn gốc tự nhiên (nghệ thuật, nông nghiệp, đánh bắt, săn bắn, vận tải, hái lượm);

Các ngành công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp, chế biến nguyên liệu có nguồn gốc tự nhiên (giấy, kim loại quý, gốm);

Các ngành công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp chế tác nguyên liệu đã qua chế biến (thương mại, chế tác đá, hội họa và sơn mài);

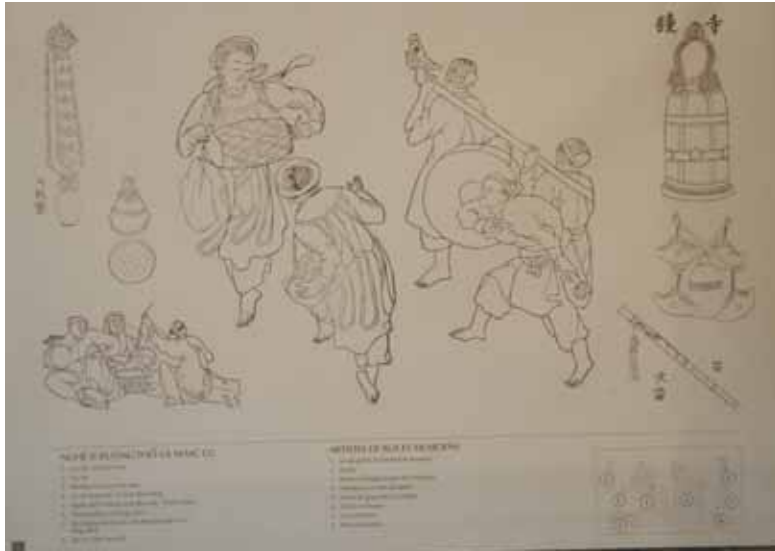
Đời sống riêng và đời sống cộng đồng ở xứ An Nam (nhạc cụ, phép thuật và bói toán, trò chơi và đồ chơi.)

Nghề nông với quy trình làm ra hạt gạo được mô tả sinh động từ lúc gieo mạ, cày bừa, làm cỏ, gặt, đập đến xay giã dần sàng. Hình ảnh về các hoạt động đánh bắt phong phú, như câu cá, úp cá., và trong việc này, ông đánh giá người dân bản xứ quan sát chính xác và thao tác duyên dáng một cách tuyệt diệu.

Thủ công nghiệp được thể hiện với tất cả các nghề mà Hà Nội và những vùng lân cận có: làm bún, làm đậu phụ, đồ gốm, đèn và các thiết bị thắp sáng, làm hương, làm đồ kim khí. Trong quá trình thu thập tư liệu, Henri Oger nhận thấy tre là một nguyên liệu cực kỳ phổ biến và được sử dụng tài tình. Ông thích thú và đánh giá cao chất lượng đồ vật được sản xuất với những thao tác chính xác của người thợ thủ công.

Một trong những nghề được miêu tả kỹ nhất là làm giấy, với hơn 38 bức vẽ liên quan đến các công đoạn làm giấy dó tại làng Yên Thái, Tây Hồ, Hà Nội, chưa kể đến những hình ảnh liên quan. Khảo sát mới đây của Philippe le Failler và Olivier Tessier cho biết quy trình làm giấy dó, với một hệ thống các thao tác kỹ thuật như ngâm dó, nấu dó, giặt dó, giã dó, seo giấy, ép giấy, sấy giấy, bảo dưỡng dụng cụ. như Oger miêu tả là hết sức chính xác.

Tuy nhiên Henri Oger cũng có những nhận xét khác, ví dụ đánh giá Việt Nam thuộc hàng ngũ các dân tộc bán văn minh, có tiến bộ nhưng còn chậm; hoặc cho là người thợ thủ công không biết vẽ, không có khiếu thẩm mỹ; hoặc người dân quan tâm giá rẻ hơn là chất lượng. Phần nào những

suy nghĩ này bị áp đặt bởi niềm tin vào mô hình văn minh tư sản phương Tây ưu việt, nhưng trong đó không phải không có những ý đáng suy ngẫm cho hôm nay, như thói quen ham rẻ bỏ qua chất lượng của người Việt chẳng hạn.

Qua các phác họa của Henri Oger, có thể khám phá ra những đặc điểm nổi bật trong nền thủ công nghiệp gia đình của người Việt, đó là sự phân công lao động mọi lứa tuổi từ người già cho tới trẻ em; các nghề và hoạt động kinh doanh bị phân tán thành rất nhiều nghề nhỏ; và vai trò của phụ nữ quan trọng hàng đầu trong rất nhiều hoạt động sản xuất. Henri Oger cho rằng những nét ấy gắn liền với đấu tranh sinh tồn bởi Bắc bộ quá đông dân. Cũng ở đây, người quan tâm có thể hiểu thêm về các chuẩn mực văn hóa, xã hội tác động lên kỹ thuật như tư thế cơ thể, những cấm kỵ trong sản xuất, tín ngưỡng, phân công lao động theo giới, về chuẩn mực thẩm mỹ được ưa chuộng đương thời.

Dưới góc độ của một người phương Tây, bị hấp dẫn đặc biệt bởi đời sống người Việt với những thói quen, nếp sống khác biệt mà Henri Oger đã

kể lại hào hứng bằng hình ảnh. Ông mô tả đời một con người từ lúc sinh ra đến lúc qua đời với các hình ảnh bắt mạch, đỡ đẻ, đẻ rơi, nằm nôi, chăm sóc (con nấc mẹ dán ngọn trầu không), thầy đồ dạy học, trẻ học chữ Tây, sĩ tử, đến lúc kết hôn, về già và chết. Ông mô cách người Việt chuẩn bị bữa ăn với các thao tác như chà hạt cây, mổ cá, rán đậu, các món ăn, cùng với các hoạt động như cho trẻ ăn hay ăn cao lâu có ả đào chúc rượu. Các cách vấn khăn, các loại mũ nón giày dép từ quý tộc đến bình dân, các kiểu trang phục, cờ quạt đều có mặt trong bộ sưu tập của ông. Tín ngưỡng, giải trí, pháp luật, lễu chông trường thi, cưới hỏi ma chay, nghệ sỹ và nhạc cụ được mô tả rất kỹ. Trong tín ngưỡng và kiêng kỵ người ta sẽ bắt gặp các hình ảnh gieo quẻ, lễ gọi hồn, lên đồng, thầy cúng, bùa, ông ba bị, cầu cây ra trái; các hành động mê tín như nhật thối thổi phù để trừ tà. Trong giải trí là các hình ảnh thả chim, lò cò, quay, chong chóng, rồng rắn, leo cột mỡ, chõng hoa chõng nụ, đánh đu, thả diều, chơi cưa, đi cầu kiều, liếm chảo, tam cúc, đập niêu, chơi đồng xu, hát trống quân, bắt trạch, chọc thùng phân. Pháp luật với các hình ảnh kẻ trộm chui rào, bỏ bả, trộm

tháo cánh cửa, gông, tra khảo bằng roi mây, xét hỏi, treo cổ, phụ nữ ngoại tình bị thả bè trôi sông.

Bên cạnh những hình ảnh riêng lẻ được ghép vào cùng một chủ đề như nói trên, Henri Oger cũng miêu tả lại những cảnh hoạt động lớn như một đám rước phụ nữ, hay cảnh 36 phố phường Hà Nội náo nhiệt với đủ mọi lớp người, với những gánh hàng rong bán đủ loại mặt hàng mà cho đến nay vẫn là một hình ảnh quen thuộc với người Hà Nội. Và cảnh chợ, cực kỳ sống động và đậm chất Bắc bộ, trong chợ có hàng bán tiết canh, bán gạo, hàng tạp hóa, hàng rau, hàng cá, bán tương, bán ổi, hàng sắt, người nhà quê, cu li xe, xe gạo, đội thúng, người đi chợ.

Không còn nghi ngờ gì nữa, công trình của Henri Oger tái hiện đời sống phong phú vùng Bắc bộ là nơi lưu giữ di sản phi thường. Nó giúp nâng cao hiểu biết về nền văn minh vật chất của người Việt, bởi nhiều ngành, nghề, có nhiều phong tục, thói quen đã biết mất vĩnh viễn, hoặc rất hiếm gặp trong cuộc sống bây giờ, nên mới lại với chính cả người Việt.

Tôi sinh ra và lớn lên ở vùng đất biên cương phía bắc, nơi có đỉnh Phan xi păng quanh năm mây mờ che phủ. Trong ký ức, khi tôi bắt đầu nhận biết về xung quanh là hình ảnh rõ nét một ngọn núi mờ mờ đứng sừng sững trước mặt, những ngày trời quang quẻ ngược nhìn thấy ngọn núi bùng lên trong nắng với một vẻ oai phong, hùng vĩ. Ở sân Nhà thờ, từng nhóm người đeo ba lô hăm hở tụ tập để chuẩn bị cho một cuộc chinh phục đỉnh núi đầy vất vả mà vô cùng thú vị. Những ngày đông, cả thị trấn chìm trong giá buốt, núi Phan xi păng như đóng thành băng trầm mặc đứng nhìn thị trấn vẫn đang âm thầm chuyển động. Các cô gái Hmông mặc những chiếc váy thổ cẩm sặc sỡ, chân cuốn xà cạp, đầu đội chiếc khăn được cuốn chặt bởi những vòng vải dày cộm, tai đeo những chiếc vòng tròn to lúc lắc theo những bước chân, sau lưng đeo những chiếc gùi, tay luôn làm một việc gì đó: khi thì thêu, khi thì tước sợi, khi thì tết những sợi dây xanh đỏ. Thoang thoang trong không gian luôn là mùi thối cổ, mùi chàm từ quần áo của những người Hmông, mùi than củi ấm áp, mùi ngô nướng ngọt ngào. Tất cả ẩn hiện trong màn sương bàng bạc. Sương bám trên cỏ cây, hoa lá và đọng thành những giọt nước li ti nhảy nhót khoe ngũ sắc dưới ánh nắng ban mai. Tâm hồn con người thư thái, tinh khiết lạ lùng khi đắm chìm trong màn sương huyền hoặc ấy.

Tôi đã được sinh ra và lớn lên ở vùng đất có nhiều sương

mù. Sương thấm đẫm cỏ cây, thấm đẫm trong tóc, trong gió, trong tiếng kèn lá gọi bạn của người Hmông réo rắt những đêm khuya thanh vắng vùng biên ải, trong cả tâm hồn con người. Sương mù thân thuộc với tôi như một thứ không thể thiếu trong cuộc đời vậy. Tôi lại còn nghĩ mình thật may mắn khi được sinh ra và lớn lên cùng với màn sương hư ảo này. Chẳng phải ở tít tận Luân đôn, ở Xanh Pêtecua... người ta mới thỉnh thoảng vài lần trong năm được đắm mình trong sương mù, các bóng đèn đường màu vàng thắm bật lên và con người mờ tỏ dưới màn sương đục mờ trong một cảm giác rất khác lạ hay sao? Tôi luôn hình dung như vậy để thấy mình giàu có thế nào khi đời sống tâm hồn của mình được thấm đẫm trong bạt ngàn sương gió.

Tôi xa quê để lập nghiệp tại thành phố, những lúc ngọt ngào vì chen lấn, những lúc gờng mình trong hàng núi công việc của đời sống hiện đại, tôi lại bất chợt thêm một buổi sáng yên bình thức dậy trong tiếng gõ lộp cộp của những chiếc xe ngựa trên con đường vắng lặng, trong màn sương sớm trong veo, mát lạnh. Tôi tự hỏi có ở đâu có làn sương m đẹp đẽ, trong lành như ở quê tôi? Có ở đâu có được cảnh vật lung linh hư ảo trong tấm voan sương mỏng - một quả đồi lúc lỉu những chùm nho mọng nước, một góc vườn e ấp những bông bắt tử, thực được, những con đường ẩm ướt hơi sương len lỏi lên các sườn núi, bóng những người

dân lặng lẽ, cặm cụi đi trong màn sương mù dày đặc bằng những bước chân vững chãi và quyết liệt của người miền núi?. Cùng thời gian, cùng với sự phát triển theo những hướng không thể cưỡng, phố núi heo hút ngày nào của tôi dần thay đổi. Quả đồi thoai thoải nở đầy hoa thóc đỏ rực và những bụi cúc dại mơ mộng của ông ngoại ngày nào giờ đã sừng sững mọc lên khách sạn Victory sang trọng. Những khách sạn, nhà nghỉ, nhà hàng ăn uống, cửa hàng lưu niệm mọc san sát không khác mấy phố thị ở miền xuôi. Mỗi khi nghĩ về phố núi yêu thương của mình tôi vẫn chỉ thấy hiện về trong trí óc hình ảnh quê hương những ngày tôi còn thơ bé. Con đường quanh co uốn lượn từ Lao Cai vào, nhìn sang đoạn đường vừa đi qua bên kia quả núi - nắng vàng rực rỡ, bên này - sương giăng mù mịt, gió núi tràn từ thung lũng lên dào dạt. Những người đàn bà và những đứa trẻ con người Hmông đeo những bó củi to sau lưng lầm lụi căng mình lên dốc. Những cây thông buồn hiu hắt trầm mặc ven đường. Cách thị trấn khoảng mười cây số, đến đúng chỗ cụm thông này, không hiểu sao bao giờ tôi cũng liên tưởng đến truyện ngắn “Lặng lẽ Sa pa” và như sờ nắn được rõ mồn một nỗi cô đơn và khao khát tình người của người cán bộ làm công việc dự báo khí tượng nơi đây. Con đường nhỏ nhỏ dẫn vào cửa ngõ thị trấn, những mái nhà được làm bằng gỗ thông bình dị, trước cửa là những khóm hoa, tường rào là những nhánh tầm xuân đủ màu sắc. Bãi đá tự nhiên nằm ven đường dẫn vào thị trấn, không biết thiên nhiên bào mòn kiểu gì mà tạo thành những mặt phẳng rộng hàng mét, hoặc khoét thành những hõm sâu xuống giống chiếc thúng to để những phiên chợ các cô gái leo lên ngồi thêu thùa, trò chuyện. Những bức

tường bằng đá rải một lớp nhũn rêu mịn mượt nằm xen kẽ trên những con phố, làn sương trắng mang theo hơi nước ẩm nuôi dưỡng những lớp rêu này quanh năm xanh mượt. Đứng trên đỉnh Hàm Rồng trong khí trời và gió núi lạnh lạnh nhìn những dải mây trắng uốn lượn quanh thung lũng, màn sương từ từ dâng lên trong chớp mắt đã phủ kín thị trấn chỉ còn lộ nhô mấy ngọn thông và chiếc nóc nhà thờ cổ kính. Khung cảnh như một bức tranh thủy mặc được vẽ bởi nét vẽ phóng khoáng của người họa sĩ kỳ tài.

Cảnh sắc thiên nhiên, khí hậu ôn đới trong veo, và những con người nồng hậu, chân thực. Họ mang biếu nhau những quả cà chua bi đỏ mọng vườn nhà, chia nhau mớ rau muống - thứ quả quý hiếm mang từ Lao Cai vào, giúp nhau khi tối lửa tắt đèn. Cả thị trấn đều biết nhau, họ coi nhau như ruột thịt. Tình người quý lắm thay.

Ở thành phố, vào những ngày đông hiếm hoi có sương sớm. Tôi lang thang lên Hồ Tây để tận hưởng rõ hơn hơi sương, để ru mình trong cảm xúc xa ngái về một vùng đất rẻo cao đầy sương và gió lạnh. Trong màn sương lãng đãng, tôi thấy mọi người đều như vơi đi những nhọc nhằn, như đồng cảm và xích gần nhau hơn.

Song Long

HÒA VÀO TRỜI ĐẤT MÀ XANH/ VÔ TƯ MẤY KIẾP MỚI THÀNH THƯỜNG DÂN . ĐÓ LÀ NHỮNG CÂU THƠ QUEN THUỘC TRONG BÀI THƯỜNG DÂN ĐƯỢC RẤT NHIỀU BẠN ĐỌC YÊU THÍCH, NHƯNG RẤT ÍT NGƯỜI BIẾT ĐẾN TÁC GIẢ CỦA BÀI THƠ NÀY - NHÀ THƠ NGUYỄN LONG. TRONG LẦN CÔNG TÁC GẦN ĐÂY TẠI THÀNH PHỐ THÁI BÌNH, CHÚNG TÔI ĐÃ GẶP VÀ CÓ BUỔI TRÒ CHUYỆN VỚI NHÀ THƠ NGUYỄN LONG, HIỆN ĐANG LÀM THƯ KÝ TÒA SOẠN CỦA TẠP CHÍ VĂN NGHỆ THÁI BÌNH...

NHÀ THƠ CỦA THƯỜNG DÂN

Thưa nhà thơ, khi nhắc đến nhà thơ Nguyễn Long là người đọc nhớ ngay bài Thường dân - bài thơ đạt Giải A cuộc thi thơ lục bát của Tuần báo Văn nghệ năm 2003, vậy ông chia sẻ những kỷ niệm đáng nhớ về bài thơ này?

Bài thơ Thường dân được tôi viết trước năm 2000, từ những ngày mà dân Thái Bình khiếu kiện nhiều và làng xóm mất ổn định nhưng cứ ngại sợ có người cho là nó có gai nên không dám in vào tập thơ xuất bản năm 2001, cũng không gửi cho báo nào. Tới năm 2002, tôi mới gửi tới ông bạn chủ tịch Hội Nhà báo Thái Bình làm tờ nội san của Hội chỉ in vài trăm số phát hành nội bộ. Sau khi ông ấy cho đăng, Nhà thơ Hà Cừ - Tổng biên tập báo Hải Dương sang chơi đọc được đã đem về in vào mục Đến với bài thơ hay của báo Hải Dương. Rồi nhân có dịp thi thơ lục bát trên báo Văn nghệ Trẻ, tôi mới chọn bài Thường dân cùng vài bài khác gửi dự thi. Khi chùm thơ của tôi được thông báo vào vòng chung khảo, cố nhà thơ Nguyễn Bùi Vợi đã viết thư về Thái Bình động viên khen ngợi tôi và nhà thơ Quang Huy đem nó giới thiệu trên báo Lao động. Ban Chung khảo bấy giờ là lãnh đạo báo Văn nghệ gồm các nhà thơ Hữu Thỉnh, Trương Vĩnh Tuấn, Đỗ Bạch Mai và mời thêm các nhà thơ Vũ

Quần Phương, Nguyễn Duy, Nguyễn Bùi Vợi, Quang Huy, Võ Thanh An, Ngô Văn Phú. Chấm xong chung khảo, nhà thơ Nguyễn Bùi Vợi điện về bảo khi bỏ phiếu loại A, chùm thơ của mình được 9/9 phiếu, hai chùm của hai tác giả khác cũng được quá bán là 7/9 và 5/9 phiếu...

Thường dân là một bài thơ được nhiều bạn đọc yêu thích, thuộc bài thơ này nhưng lại không biết Nguyễn Long là ai? Thế nên khi biết ông chính là tác giả của bài thơ, chắc rằng có nhiều điều thú vị?

Tôi làm báo ở tỉnh lẻ, tính lại ít giao du nên không quen biết nhiều người. Nhưng khi bài Thường dân được giải đã nhận được rất nhiều thư từ mọi nơi gửi về chia sẻ và nếu thống kê thì cũng có tới vài chục bài viết giới thiệu hoặc bình bài Thường dân trên các báo chí Trung ương và địa phương. Nhiều anh em làm văn, làm báo ở các nơi khi có dịp về Thái Bình đều hỏi và tìm thăm tôi. Có lần mấy anh em ở tận Hội Văn nghệ Nghệ An thuê một chuyến xe ra chơi bảo để xem mặt mũi Thường dân thế nào. Một vài bạn tôi đi công tác các tỉnh bạn, nhiều người yêu thơ gặp mặt đều thích xin tôi một bản viết tay bài Thường dân để làm kỷ niệm. Tôi nhận thấy mọi

người khi đọc bài Thường dân thường có ý nghĩ giống nhau là tác giả chắc phải là cái anh sống nghèo khổ lắm. Khổ thì ai sống mà không nghĩ thì mới không khổ, nhưng mình lại không bị nghèo lắm đâu, cũng có lương nhà báo để sống và có cả nhà mặt phố ở tỉnh lẻ để ở nữa.

Đến nay, ông đã xuất bản được 3 tập thơ và hầu hết đều là thơ lục bát. Đọc thơ lục bát Nguyễn Long, người đọc bắt gặp một hồn thơ của làng quê, một giọng thơ hiền hiền nhưng khiến người đọc rung rung và nhớ mãi. Hẳn ông phải có một làng quê, một tuổi thơ đầy ắp kỷ niệm để mà yêu, mà thương đến vậy?

Tôi sinh ra và lớn lên ở một làng quê nghèo thuần nông. Bố tôi thời đó là nhà báo của tỉnh nhưng vì nhà đông anh em, mẹ chỉ làm ruộng nên tôi thơ mình cũng khó khăn, chật vật lắm. Năm, sáu tuổi tôi đã phải chăn trâu, cắt cỏ, bốc bùn và lang thang khắp bờ bãi của làng, có ngày phải nhịn đói đi học. Lên cấp III đã phải nửa ngày đến trường, nửa ngày đi cày bừa như một lao động chính. Bây giờ cả gia đình tôi đều sống ở thành phố nhưng mọi người vẫn gắn bó với quê. Tôi cho là những năm tháng tuổi thơ tuy rất ngắn ngủi so với cuộc đời nhưng

nó là quãng thời gian định hình tâm hồn con người. Đã mấy chục năm nay tôi không còn lội ruộng, tắm nước ao nữa nhưng vẫn còn nguyên là một kẻ nhà quê.

Lục bát là một thể thơ truyền thống của dân tộc, hiện nay vẫn còn rất nhiều bạn đọc yêu thích thể thơ này, nhưng họ lại ít sáng tác lục bát. Ý kiến của ông về vấn đề này?

Lục bát là một thể thơ cổ, và những người viết trẻ thì phải viết mới, viết trẻ. Tuy nhiên để mới và hiện đại được thì phải thành thạo những gì đã có. Không chỉ riêng nghề viết mà nghề nào cũng vậy, muốn thành nghệ nhân trạm khắc gỗ thì người ta phải thạo đục đẽo trước khi giỏi sử dụng máy cưa cắt. Mình chưa thấy ai làm thơ hiện đại hay mà không thành thạo các thể thơ truyền thống cả. Thơ lục bát là thể thơ Việt nên theo mình nó còn tồn tại lâu dài. Nhưng có tài năng để làm rạng danh nó lên cao hơn thì lại là chuyện khác.

Ông có thể chia sẻ thêm với bạn đọc những điều mà ông quan tâm về thơ?

Rất vui khi được bạn quan tâm đến bài thơ Thường dân và phần thơ lục bát của mình. Những câu bạn đặt ra biết trả lời sao cho thảo đáng được. Thôi thì mình là anh nhà quê cứ nôm na nói được câu nào hay câu ấy, còn việc không đáp ứng được yêu cầu của người PV thì cũng xin đành lòng vậy. Nhưng chỉ xin một điều chuyện về bài thơ Thường dân cách đây đã 6, 7 năm rồi, những người biết chuyện đã kể nhớ người quên nếu có kể lại với ai hay viết gì về Nguyễn Long thì cũng vừa vừa thôi, kéo người ta lại bảo mình đã là thường dân rồi mà còn muốn khoe hay và đánh bóng tên tuổi thì thật là... ngại.

Khúc Hồng Thiện

K10, Khoa Sáng tác - Lý luận phê bình văn học

Thường dân

Đông thì chật, ít thì thưa
Chẳng bao giờ thấy dư thừa thường dân.

Quanh năm chân đất đầu trần
Tác tao sau những vũ vằn bão giông
Khi là cây mác cây chông
Khi thành biển cả, khi không là gì
Thấp cao đâu có làm chi
Ngàn năm cỏ vẫn xanh rì cỏ thôi.

Ăn của đất, uống của trời
Dốc lòng cởi dạ cho người mình tin
Đn ào mà vẫn lặng im
Mặc ai mua bán nổi chìm thiệt hơn
Chỉ mong ấm áo no cơm
Chắt chiu dành dụm thảo thơm ngọt lành.

Hòa vào trời đất mà xanh
Vô tư mấy kiếp mới thành thường dân.

Nhớ mưa!

Hà Nội ngày nắng! Nó ngồi trong nhà uể oải và nhìn mình trong gương. Rồi nhìn nắng. Nó đang ghen với nắng. Sao nắng lại có thể rực rỡ đến thế? Còn nó bẹp dí trong một góc phòng! Nó nhớ mưa! Nắng và mưa là chuyện của trời nhưng sao lại ảnh hưởng đến suy nghĩ của nó nhiều đến thế. Nắng làm nó nhớ mưa. Nắng nhiều rồi sẽ mưa thôi, nó tự an ủi mình vậy.

Lục lại ký ức, những khoảnh khắc có mưa thật không nhiều như có nắng nhưng luôn làm nó phải sống tinh lại, để hồn miên man chứa đựng nhiều cảm xúc. Mưa! Đó là một ngày tháng 7. Nó có chuyện buồn và rủ người ta đi tắm mưa. Có gốc không nhỉ? Đã giao hẹn trước là mình đi đầu trần nhé nhưng tay nó vẫn cầm ô. Mưa không còn nặng hạt nữa nhưng người ta đã ướt. Chiều theo ý nó, người ta vẫn chấp nhận cầm ô đưa nó đi lòng vòng quanh KTX, nghe nó huyền thuyên đủ chuyện và trút mọi bực bội...

Cũng sau hôm đó, nó mới phát hiện ra nhiều điều thú vị ở người ta. Người ta yêu mưa và thích đi dưới mưa cùng nó. Cũng vào một ngày mưa, nó ngồi nghe November Rain, lắng đọng cảm xúc, nó nhớ đến ngày mưa dạo trước và ngồi viết nên một câu chuyện tình yêu mang tên người đó. Nó đã tưởng tượng thêm một vài điều nữa cho thi vị, tưởng tượng ra một kết thúc có hậu mà đến bây giờ nó không thể tin nổi là điều đó đã trở thành hiện thực...

Tình yêu mới chớm nở, dịu dàng như mưa mùa xuân,

có lúc mãnh liệt như mưa mùa hè, lắng đọng như mưa mùa thu và có lúc ứ đọng như mưa mùa đông giá buốt. Nó biết mình đang hạnh phúc trong tình yêu. Có những giận hờn làm trái tim nó khô cạn như nắng hạn, chờ đợi người ta đến làm hòa, mong mỏi như chờ mưa. Nhớ có lần nó giận người ta, cả tối ngồi bên nhau mà nó không thèm nói gì, thế rồi mây đen sấm chớp ầm ầm kéo đến, nó run sợ nhưng cứ làm kiêu chẳng thềm nép vào bờ vai ấy. Nó bỏ về, một lần nữa lại để người ta ướt lạnh dưới mưa nhưng lần này là người ta cứ mãi nhìn theo dáng nó đợi nó quay lại nói một lời...

Hôm nay Hà Nội nắng, nó chỉ biết nói chuyện mưa vì lúc này trong đầu nó toàn là hình ảnh của người ta, cứ nghĩ đến người ta nó chỉ biết nói đến mưa. Nó nhớ người ta. Nó mong người ta quay về vì nó vẫn còn nhớ như in câu người ta nói trong hôm đi dạo dưới mưa ấy, nó nhớ dáng hao gầy mỗi lần nó không chịu về trước chỉ vì thích nhìn người ta từ phía sau, nó muốn lại được đi dưới mưa với người ta, lại được giận dỗi dưới mưa, lại được yêu thương dưới mưa. Tất cả chỉ là với người ta thôi.

Nhưng nó biết, người ta đã xa nó thật rồi.

Hương Giang

NHỮNG TRUYỆN NGẮN “LẠC” GIỮA ĐẠI NGÀN

TÔI ĐÃ ĐỌC NHỮNG TRUYỆN NGẮN VIẾT VỀ ĐỀ TÀI DÂN TỘC MIỀN NÚI PHÍA BẮC CỦA CAO DUY SƠN, ĐỖ BÍCH THÚY VÀ NGUYỄN HUY THIỆP TỪ KHI CÒN LÀ CẬU SINH VIÊN NĂM NHẤT, NĂM NHÌ. QUẢ THỰC ĐIỀU KHIẾN TÔI CẢM THẤY HỨNG THÚ NHẤT KHI Đắm MÌNH TRONG NHỮNG TRANG TRUYỆN NÀY CHÍNH LÀ THẾ GIỚI THIÊN NHIÊN MIỀN SƠN CƯỚC VỪA XA XÔI, LẠ LẮM VỪA THẤM ĐUỘM NHÂN TÌNH. NHỮNG CÂU VĂN GIẢN DỊ, NHẸ NHÀNG TẢ VỀ THIÊN NHIÊN CHỐN ĐẠI NGÀN CỦA 3 NHÀ VĂN NHƯ ĐƯA TÔI THOÁT KHỎI ÁM ẢNH PHÓ PHƯỜNG ĐỂ ĐẾN VỚI MỘT VÙNG VĂN HÓA KHÁC. VÙNG VĂN HÓA CỦA TIẾNG ĐÀN MÔI, TIẾNG KHÈN GỌI BẠN TÌNH, CỦA NHỮNG PHONG TỤC, TẬP QUÁN Ở VÙNG CAO NGUYÊN ĐÁ (THẬT XA) VÀ NHỮNG DÂY NÚI NGỦ MÊ TRONG SƯƠNG TRẮNG...

Thế giới thiên nhiên trong các truyện ngắn của Cao Duy Sơn, Đỗ Bích Thúy, Nguyễn Huy Thiệp không chỉ hùng vĩ, bí hiểm, muôn màu, muôn vẻ mà còn chứa đựng hồn người. Thiên nhiên hòa quyện với con người để cùng tồn tại. Thiên nhiên trong nhiều tình huống truyện đã góp phần diễn tả những diễn biến tâm lý phức tạp của con người. Đây là tâm trạng

của “Những người thợ xẻ” trong trang viết của Nguyễn Huy Thiệp khi họ rời quê ngược ngàn kiếm sống. Những cung đường Tây Bắc đón họ không mấy lãng mạn ngọt ngào từ lúc “đường đi Tây Bắc lắm dốc đèo. Biên và Biên bị say ô tô, nôn cả ra mật xanh, mật vàng. Hai ngày liền ngồi xe, tôi cũng lủ là cả người...” cho đến những khoảng thời gian bình

thản đến lạ lùng: “Những dãy núi đá vôi trập trùng cao ngất. Chúng tôi đi men ở dưới chân núi, vừa bé nhỏ, vừa cô đơn, lại liêu linh, mà bất lực, thậm chí vô nghĩa nữa. Bạt ngàn là hoa ban trắng, màu trắng đến là khắc khoải, nao lòng...”.

Tôi đã từng biết đến câu chuyện của một nhà báo kể về người bạn đã từng

trải qua 3 mùa hè đơn độc ở nước Úc bằng những truyện ngắn của nhà văn Đỗ Bích Thúy. Và khi về Việt Nam, dù đã làm việc cho một tập đoàn nước ngoài, một công việc không liên quan đến văn chương, không liên quan đến núi đồi nhưng cô đã dùng kỳ nghỉ phép đầu tiên trong đời, để đi lên Hà Giang, tận mắt nhìn dòng sông Nho Quế, leo núi và ngủ trong nhà sàn người Mông, như những trang viết của nhà văn Đỗ Bích Thúy...

Nhà văn Đỗ Bích Thúy từng tâm sự rằng: “Thật khó khăn khi có ai đó hỏi: Bạn thích nhất cái truyện nào của mình. Bởi lẽ, giống như một bà mẹ, tôi thai nghén và viết chúng một cách chật vật... Lần này, tôi chọn trả lời bằng Ngải đắng ở trên núi, là bởi

tôi đã dồn vào nó rất nhiều sức lực đã dành, còn gửi gắm tình yêu với thiên nhiên, con người nơi mình sinh ra; nỗi day dứt hoài niệm về những năm tháng nghèo khó mà cha mẹ tôi phải chèo chống nuôi mấy anh em tôi ăn học; Nó gánh được linh hồn, dáng vóc, hơi thở, màu sắc, mùi vị... của miền núi cao; Nó là một bức thông điệp chuyển tải được nhiều nhất những điều tôi muốn nói, cũng như những dấu ấn cá nhân, khát vọng và tấm tình của một đứa con đã đi ra khỏi nhà...”. Trong rất nhiều truyện ngắn của nữ tác giả Đỗ Bích Thúy, bên cạnh con người thì “trăng” cũng là một nhân vật có vị trí đặc biệt quan trọng. Cuộc sống của đồng bào các dân tộc vùng cao gắn bó, giao hòa với tự nhiên, trong từng nếp sống, nếp nghĩ, nếp sinh hoạt của họ đều có bóng dáng của tự nhiên chi phối, ảnh hưởng. Nếu gió là đặc sản suốt bốn mùa của xứ sở mây trắng, non cao, dốc đứng thì trăng cũng là một tặng vật vô giá mà tự nhiên ban tặng cho bản làng: “Dòng sông chảy dưới

ánh trăng giữa tháng sóng sánh vàng. Con đò của ông Vạn lấp ló ánh vàng...” rồi “Trăng vẫn đổ ánh sáng rời rời xuống dòng sông vàng. Tiếng ông Vạn hát ời ời vọng vào làng...”. Phải chăng chính thiên nhiên và cuộc sống miền non cao, thảo dã đã tạo nên sợi dây vô hình và bền chắc, giữ trái tim của những người con dù có đi xa vẫn nhớ để trở về quê nhà: “Không hẹn trước mà lần nào trở về tôi cũng gặp trúng mùa trăng. Mùa trăng có ý nghĩa với người miền núi nhiều lắm. Thường thì người ở trên nương cứ thấy khói bếp dưới bản bay lên là bảo nhau về, nhưng vào mùa trăng thì ai cũng cố nán lại...”. Trăng đã đi vào từng thói quen sinh hoạt của đồng bào, trở thành người bạn tin cậy của các sơn nữ đang tuổi dậy thì. Dưới

ánh trăng, vẻ đẹp và sức sống của tuổi trẻ như căng tràn hơn, lung linh và huyền ảo hơn: “Trăng đã bắt đầu lên phía sau ngọn Tạ Đứ làm cả đoạn suối sáng bùng lên. Người con gái có đôi bờ vai rất tròn, cái cổ cao mà trắng như đá núi vỡ. Tôi nghe rõ cả tiếng khoả nước...”. Trăng cũng chính là nhân chứng cho các cuộc chia tay của những người con nuôi khát vọng đi xa, vượt thoát khỏi sự chế ngự của bốn phía đại ngàn. Ánh trăng đã trở thành biểu tượng ước mơ, khát vọng của người vùng cao về một cuộc sống tươi đẹp, sung túc hơn ngay cả trong những tình huống chia li, kẻ đi, người ở: “Cuối mùa trăng, tôi lại đi. Mẹ vẫn không một lời ngăn cản, mẹ mặc tôi. Tiễn tôi đi chỉ có chị dâu với em Mí... Tôi cố nhìn chị, mắt chị rung rung, lấp lánh ánh trăng mờ xa cuối rừng chưa kịp lặn. Chị quay đi. Gió sớm từ trong khe núi lùa ra thông thốc làm váy chị, váy em Mí xoè ra”.

Việc đặt thiên nhiên trong sự tương phản với lòng người như vậy làm cho

thiên nhiên càng gần gũi, gắn bó hơn với cuộc sống, từ thiên nhiên mà con người có thể bộc lộ những suy tư, tình cảm, trăn trở của mình. Thiên nhiên trong những truyện ngắn của Cao Duy Sơn, Đỗ Bích Thúy, Nguyễn Huy Thiệp đã tựa như một cơ thể sống, cùng tham gia vào nội dung câu chuyện. Nó không chỉ gợi cho con người những cảm xúc, ấn tượng, suy tư mà còn chứa đựng cả những hoài niệm đẹp đẽ. Đây đây là “tiếng thông reo trong gió lạnh ran lên từng hồi như mưa đổ. Ta ngồi xuống, tựa lưng vào gốc cây, chợt nghe có tiếng ca vọng về từ dĩ vãng, những âm thanh miên man, hòa quyện dâng lên tít trời cao, rồi thì ào ào trở về trong tiếng nói của chị, tiếng nói của mẹ cha, tiếng nói của loài hoa Mộc Vương, một loài

hoa chậm nở, lâu tàn, ưa sống trên vùng đất lạnh...” rồi ký ức lại đưa ta đi “qua hết lối ngõ rợp cỏ dại, tôi lặng lẽ mở cửa, bước vào ngôi nhà xưa quen thuộc. Tất cả nguyên vẹn như hồi nào. Bàn ghế, giường tủ vẫn đó, giản dị và lịch lãm như còn lưu bóng chủ nhân. Tôi lặng nhìn con suối Cun trong mướt như lụa, lòng chợt bồi hồi, thầy Hạc giờ không biết lưu lạc nơi đâu...”. Chính chất liệu thảo dã mộc mạc của vùng rừng núi quê nhà kết hợp với tài năng và bút pháp độc đáo đã tạo nên tập truyện ngắn “Ngôi nhà xưa bên suối” vừa đem lại cho nhà văn Cao Duy Sơn giải thưởng văn học ASEAN danh giá. Nhà thơ Hữu Thịnh - Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam khi nhận xét về tập truyện ngắn này đã khẳng định: “Tập truyện đem đến cho người đọc mảng sống đậm đặc, tươi rờn về những con người miền núi, vừa cổ kính vừa hiện đại, mộc mạc, chân chất và không đánh mất mình trong những hoàn cảnh éo le, đau đớn. Với bút pháp không tô vẽ màu mè, Cao Duy Sơn đã dựng lên một

loạt chân dung với đường nét riêng biệt, nhưng rất đời hồn nhiên, dung dị, độc đáo”...

Hành trình trong thế giới của núi cao, vực sâu vùng Đông Bắc, Tây Bắc của tổ quốc, các nhà văn không chỉ xây dựng được những bức tranh thiên nhiên tươi đẹp, sống động, mà điều quan trọng hơn, những hình tượng thiên nhiên ấy được dựng nên phù hợp với tâm trạng và hoàn cảnh sống của con người. Đọc chòm các truyện ngắn trong tập Những ngọn gió Hua Tát của nhà văn Nguyễn Huy Thiệp ta như bắt gặp lại toàn bộ cuộc sống, sinh hoạt của đồng bào dân tộc Tây Bắc trong một thời kỳ còn khoảng cách rất xa với chốn thành thị. Ở môi trường đó, vai trò của những huyền thoại và những câu chuyện li kỳ bí hiểm đã đóng một vai trò quan trọng trong suy nghĩ, đời sống tinh thần con người. Đồng bào lưu truyền nhau những câu chuyện nửa thực, nửa hư mà mọi tình tiết của nó mờ mờ như sương khói. Đây là hồi ức về một đại dịch ở bản làng: “Năm ấy, bỗng dưng trong rừng Hua Tát xuất hiện một loại sâu đen kỳ lạ. Chúng bé như những cái tăm, bám đầy chi chít trên những cành lá. Đi vào rừng hay đi lên nương, cứ nghe tiếng sâu bặt mình lách tách, tiếng rào rào nghiêng lá của chúng mà rợn cả người. Không có thứ lá cây nào mà loài sâu ấy lại không ăn được. Từ lá lúa, lá tre, cả lá của những cây song, cây mây đây gai cũng bị chúng nhai ngấu nghiến.”. Sự thiếu thốn về điều kiện sống, cơ sở vật chất và cả

hiểu biết của đồng bào khiến cho mỗi khi dịch bệnh lan tràn sẽ trở thành đại họa. Nếu dịch côn trùng khiến nương đồi thất thu, nhà nhà lo lắng thì dịch bệnh lại tạo ra nguy cơ xóa sổ cả một cộng đồng: “Dịch tả ở Mường La, Mai Sơn tràn đến Hua Tát vào một ngày thời tiết kỳ lạ: vừa nắng chang chang, vừa mưa như trút. Hơi nước ở trên mặt đất hầm hập bốc lên nghi ngút gai lạnh cả người... Người ta đào vôi đào vàng những hố chôn người, rồi rắc vôi bột lên trên. Đến đêm thần Chết mở tiệc xòe dưới vàng trắng đỏ quạch...”. Chỉ bằng những hồi ức của nhà văn qua lời kể của dân bản đã minh chứng cho sự khốc liệt, khó khăn của cuộc sống nơi đại ngàn hoang vu, nơi mà một thời những thiết bị khoa học kỹ thuật hiện đại chưa thể đến được.

Vẫn thiên nhiên ấy, vẫn núi rừng ấy nhưng khi xa rồi thì quả thực “Tình yêu làm đất lạ hóa quê hương” (thơ Chế Lan Viên). Nhà văn Nguyễn Huy Thiệp từng là một thầy giáo cắm bản, có nhiều năm sống gắn bó với những ngọn núi, con suối, từng nếm trải những khó khăn đến rợn người cùng với đồng bào các dân tộc ở Tây Bắc và khi anh rời vùng đất ấy thì có cảm giác như một phần tâm hồn, một nửa trái tim đã gửi lại với rừng. Đọc truyện ngắn Sống dễ lắm của anh, chúng ta được gặp lại cả một bức tranh hiện thực về đời sống vật chất, tinh thần thiếu thốn của đội ngũ những người làm công tác “gieo chữ ở bản xa xăm”. Mỗi thầy giáo, cô giáo một suy nghĩ và không giống ai về độ

tâm huyết với nghề. “Sống dễ lắm”, câu nói của miệng đã thành phương châm sống của ông giáo già để khi xa rừng núi rồi mới khắc khoải nhớ: “Vùng cao xa xôi trong ông chỉ còn mơ hồ là những đám mây trắng trong dãy núi xa xôi, tiếng cười vô tư lự của đám giáo sinh trẻ tuổi...” và rồi ông ao ước mình được “như những ngọn gió! Nếu bay lên được thì ông sẽ bay đến những dãy núi xanh xa xôi, tít tắp kia, nơi ấy lẩn khuất trong mây trắng và sương mù, nơi ấy không khí rất sạch và khoáng đạt, nơi mà hoa cúc dại nở vàng rực rỡ như mê như man đây trong những thung lũng hoang vắng không có một bóng người nào...”. Đó là ước mơ giản dị nhưng cao thượng, là niềm mong mỏi của một trí thức khi bước vào tuổi xế chiều muốn hòa mình vào cùng với thiên nhiên thanh tịnh và trong trẻo của núi cao, suối sâu với những khát vọng chưa thành...

Hãy về với thiên nhiên, sống hòa mình với thiên nhiên để bảo vệ không gian sinh tồn muôn đời của vạn vật đó là những thông điệp mà chúng ta nhận được sau khi đọc các truyện ngắn viết về đề tài dân tộc miền núi phía Bắc của Cao Duy Sơn, Đỗ Bích Thúy, Nguyễn Huy Thiệp.

Nguyễn Minh Trường

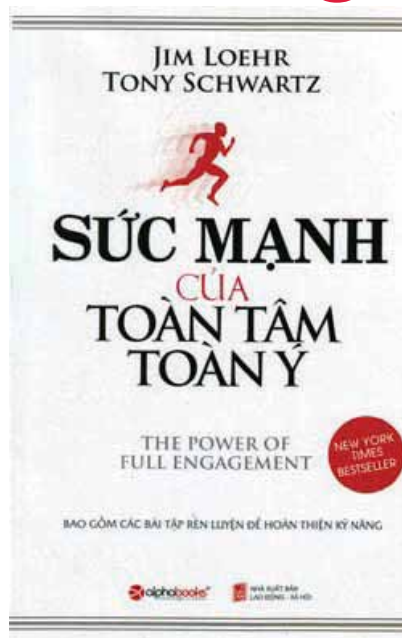
focus

Học cách quản trị năng lượng

(Về cuốn sách Sức mạnh của toàn tâm toàn ý của tác giả Jim Loehr và Tony Schwartz)

Chắc hẳn bạn đã đọc nhiều sách cùng chủ đề self - help hướng dẫn cách quản lý thời gian hiệu quả để đạt được thành công. Quả là quản lý thời gian hiệu quả là yếu tố quan trọng để thành công, nhưng bạn có biết, chính quản trị năng lượng chứ không phải quản lý thời gian mới là yếu tố then chốt cho thành công? Bạn có thể tìm thấy câu trả lời hoàn chỉnh cho vấn đề khá mới này được trình bày một cách hoàn chỉnh trong cuốn sách Sức mạnh của toàn tâm toàn ý của hai tác giả Jim Loehr và Tony Schwartz.

Nói về lần đầu tiên gặp gỡ với cuốn sách, tôi đã được giới thiệu khi đến thăm một người bạn ốm. Cô ấy vừa trải qua đợt ốm khá nặng và cuốn sách Sức mạnh của toàn tâm toàn ý đã thực sự như một món ăn tinh thần bổ dưỡng. Cô bạn là người thường dốc hết cả sức lực cho mỗi sự kiện quan trọng, và tất nhiên cũng thường ốm liệt giường sau mỗi lần chạy việt dã như thế. Và hóa ra: Không phải thời gian, mà là quản lý năng lượng sẽ giúp bạn đạt hiệu suất cao và tái tạo sinh lực cá nhân, để không phải liệt giường vì cạn kiệt năng lượng như trường hợp thực tế tôi vừa kể. Cũng như vậy, tác giả cuốn sách đã không phải chỉ đưa ra lý thuyết cứng nhắc, mà bằng việc phân tích những ví dụ cụ thể, giúp bạn có thể dễ dàng nhận ra những vấn đề tương đồng mà bản thân gặp phải và tự tìm được cho mình lời giải đáp cho những

vấn đề đau đầu này.

Trong phần đầu tiên đề cập đến động lực của sự toàn tâm toàn ý, bạn sẽ hiểu được một số lý thuyết mới về các loại nguồn năng lượng và tầm quan trọng của chúng. Quản trị năng lượng không đơn thuần tập trung vào năng lượng thể chất, mà quan trọng không kém, thậm chí trong nhiều trường hợp, có sức mạnh gấp trăm lần, chính là năng lượng tinh thần, trí tuệ và tình cảm.

Trong phần hai về các phương pháp sử dụng các nguồn năng lượng nói trên, bạn sẽ được hướng dẫn theo những cách rất dễ hiểu và không hề nhàm chán. Chẳng hạn bạn sẽ trả lời

một loạt các câu hỏi thú vị, tưởng như không liên quan đến việc tìm kiếm giải pháp cho vấn đề khó khăn, nhưng bạn lại có thể nhận ra vấn đề từ chính những câu trả lời của mình. Nghe hơi trừu tượng và gây tò mò quá bạn nhỉ? Nhưng có thể tóm gọn lại bằng việc xác định điều quan trọng trong cuộc sống và xác định cách tập trung nguồn năng lượng để đạt được chúng.

Sau 359 trang sách và những câu chuyện đời thực cảm động, hy vọng bạn sẽ tìm ra được lời giải đáp để có được một cách sống cân bằng trong bận rộn đời sống.

Mai Dương

TECHCONVINA
Technics & Construction
ON HAND ON TIME

CÁT PHẢI HOÁ VÀNG

Là một tổ hợp doanh nghiệp, TECHCONVINA đã vươn rộng mạng lưới hoạt động ở khắp mọi miền Tổ quốc. Với bề dày kinh nghiệm từ các công trình xây dựng quy mô lớn và vừa; các dịch vụ lắp đặt các thiết bị nhà thông minh trong các công trình công nghiệp, dân dụng; công nghệ chăm sóc, bảo trì, bảo dưỡng các thiết bị máy móc, dây chuyền trong nhà máy; dịch vụ thương vận, vận chuyển hàng hoá nội địa, quốc tế; các dự án bất động sản, xúc tiến đầu tư, truyền thông. TECHCONVINA đã khẳng định được vị thế của mình trong nền kinh tế Việt Nam.

Trải qua những thăng trầm trong quá trình tạo dựng và phát triển của một doanh nghiệp, giờ đây TECHCONVINA hoàn toàn tự hào bởi những thành quả kết tinh từ sự nỗ lực lao động, bằng sự cống hiến và sức chiến đấu không mệt

THEO BƯỚC TIẾN CỦA KINH TẾ THỊ TRƯỜNG, CÔNG TY CỔ PHẦN ĐẦU TƯ PHÁT TRIỂN KỸ NGHỆ VÀ XÂY DỰNG VIỆT NAM (TECHCONVINA) ĐÃ VÀ ĐANG LÀ MỘT DOANH NGHIỆP MANG ĐẾN SỰ THÀNH CÔNG TRÊN NHIỀU LOẠI HÌNH KINH DOANH, ĐẶC BIỆT CÓ THỂ MẠNH TRONG LĨNH VỰC KIẾN TRÚC VÀ XÂY DỰNG.

mỏi của một tập thể đoàn kết và tâm huyết với nghề. Đã có hàng trăm công trình xây dựng thấm mồ hôi, trí tuệ và những đêm trắng; đã có hàng ngàn dự án trong nước và quốc tế liên tục được thu thập và triển khai hợp lý, mang đến doanh thu và hiệu ứng tích cực cho công ty. Gần đây nhất, tại khu công nghiệp Đại An, tỉnh Hải Dương, công trình Nhà máy Thiên Sư Việt Nam do TECHCONVINA là tổng thầu thiết kế và thi công sẽ chính thức bàn giao cho tập đoàn Thiên Sư ngày 25/10/2009. Điều đáng lưu ý hơn cả, đây chính là công

trình đang được Cục kiểm định chất lượng của Bộ xây dựng thẩm định để chính thức ghi nhận kỷ lục Guinness Việt Nam dành cho Công trình xây dựng có tiến độ nhanh nhất và đạt chất lượng cao trong mùa mưa bão.

Bên cạnh đó, hằng năm, TECHCONVINA tham gia rất nhiều sự kiện xã hội, công tác từ thiện, tài trợ, ủng hộ đồng bào lũ lụt, gia đình chính sách. Đặc biệt, đối với Đại học quốc gia Hà Nội, TECHCONVINA với vai trò là một người bạn, đã luôn sát cánh bên các chương trình hỗ trợ sinh viên tình nguyện, thi đua học tập, các sự kiện văn hoá, thể thao, hoạt động từ thiện ở vùng cao, trao quà cho các Bà Mẹ Việt Nam Anh hùng. Mới đây nhất, TECHCONVINA đóng vai trò là Nhà tài trợ cho cuộc thi sắc đẹp Sinh viên Thủ đô có tên Imiss Thăng Long với niềm tin vào thế hệ trẻ đang học tập dưới giảng đường Đại học: một tương

lai huy hoàng đang chờ đón các bạn sinh viên, các cơ hội nghề nghiệp ở mọi nơi. TECHCONVINA chờ đón các bạn, đất nước chờ ngày các bạn sẵn sàng trong hành trang của những người chủ tương lai. Chú trọng các hoạt động xã hội, hoạt động tinh thần, TECHCONVINA luôn mang đến hình ảnh đẹp và hoàn thiện, xây dựng một chân dung Doanh nghiệp đầy đủ phẩm chất thẩm mỹ và giá trị nhân văn trong thời cuộc đất nước ngày càng chuyển mình vươn cao vươn xa.

Tạo nên những thành quả trên chính là yếu tố con người. Tổng giám đốc Dương Nguyên Hùng ngoài việc quản lý và tinh tế nắm bắt các cơ hội kinh doanh mang lại sản lượng và lợi nhuận, ông cũng quan tâm, chú ý đến cơ chế dành cho người lao động. Đã từng trải nghiệm qua nhiều lĩnh vực kinh doanh, lúc vượng - lúc suy, thậm

chí cả nếm mùi thất bại, ông thấm nhuần giá trị của sức lao động là thế nào? Ông cho rằng sự tồn tại của một thực thể doanh nghiệp phải hội tụ các yếu tố: Tinh thần trách nhiệm với tổ chức, tập thể, với công việc cao nhất; phải có tư duy tốt nhất trong lĩnh vực đang hoạt động; các hành động phải cụ thể hàng ngày, mạnh mẽ nhất và cho ra kết quả hữu ích nhất. Suy cho cùng, đó chính là các yếu tố Trách nhiệm - Tư duy - Hành động. Với quan điểm của ông, một cơ thể doanh nghiệp khoẻ mạnh là một cơ thể phải luôn biết đấu tranh với bệnh tật, phải luôn có những chương trình đào tạo, nâng cao trình độ kiến thức cho các nhân sự trong công ty. Dưới sự lãnh đạo ấy, nguồn nhân lực TECHCONVINA với trình độ kỹ thuật, kiến thức và lòng tận tình với nghề nghiệp luôn chung tay, chung sức, chung lòng, sẵn sàng vượt mọi gian

khó để xây dựng và phát triển công ty ngày một vững vàng. Hơn 300 cán bộ công nhân viên và hàng nghìn người thợ công trường đang cùng hướng tới một mục tiêu cao nhất, tiến bộ nhất về sự phát triển lâu dài và bền vững; cùng phấn đấu và lựa chọn những phương án tối ưu nhất cho nền kinh tế thị trường và cho xã hội.

TECHCONVINA luôn bên cạnh những người bạn tốt, tìm kiếm và mang đến cơ hội nghề nghiệp, kinh doanh và đầu tư; song phương, đa phương tạo điều kiện hỗ trợ, giúp đỡ lẫn nhau. Thông điệp của TECHCONVINA là phát huy tối đa nguồn nhân lực dồi dào, hình thành một khối sức mạnh, một di sản doanh nghiệp cho nền kinh tế Việt Nam.

Thủy Dung

Ký ức tuổi thơ

Tôi trở về kí ức của riêng mình
Tuổi thơ...
Nơi có cánh diều nghiêng mình trong gió
Hàng cây xanh toả bóng mát yên lành
Những cánh cò bay lượn trên
cánh đồng,
bát ngát...
Nắng...
Bên dòng sông hiền hoà.

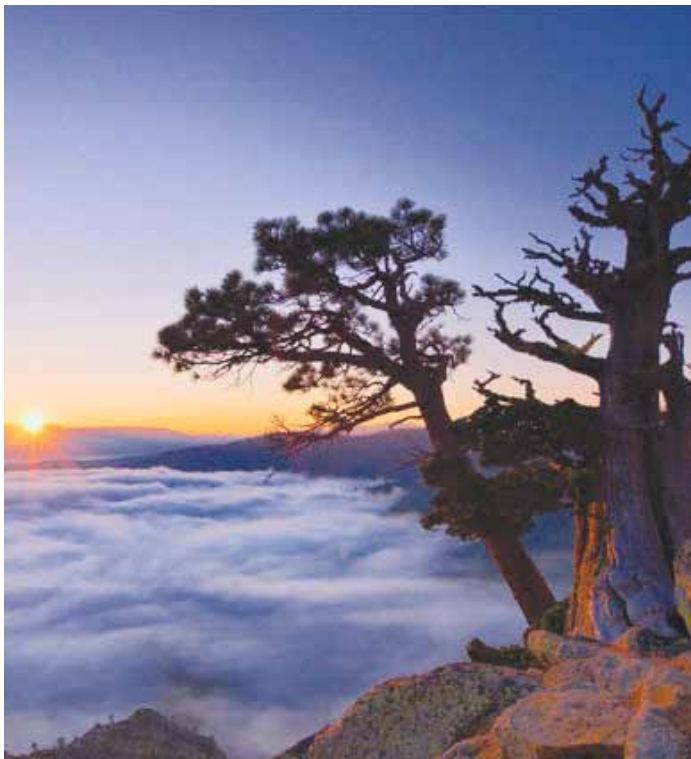
Kí ức...
tôi,
nơi có con đường tới trường ấp ủ những ước mơ.
Những tiếng cười khúc khích
Những giấc mơ ấm nồng.
Tuổi thơ...
Nơi có chiếc thuyền đậu bến cho tương lai.
Tôi ...
những kí ức hiện hình.

5/2/2009

Nguyễn Thị Huyền Trang

Về núi

Em về núi.
Mặt trời không mọc từ phía biển
Tiếng cuốc cày đánh thức bình minh.

Nương ngô vàng
Nương sắn xanh
Và xa ngái những ngọn đồi đất đỏ.

Uống thử dẫu chân lên miền đất lạ
Nghe lòng mình, rạo rức những niềm quen.

Sợ nắng đầu vắt cạn giọt sương
Cánh cò trắng đong mùa trên cỏ biển
Lúa non tơ, giặt mình con cá quẫy
Nhịp ngày như
chưa từng kí ức đêm.

Em về núi
Nhìn mặt trời soi bóng
Biết không phải quê mình mà lòng thấy yêu yêu.
Cỏ núi bước chân trên miền đất lạ
Miền đất giữ nướm nhau anh, mẹ gửi tự ngày nào...
Lập Thạch, Vĩnh Phúc 3/2009

Lâm Quỳnh

Xin chó để thầy buồn

Kính viếng hương hồn GS.NGND Phan Ngọc Liên

Thầy sắp ra đi.
Học trò nháo nhác
Điện thoại réo suốt đêm, từ mọi miền đất nước
Hỏi tin thầy!

Lũ học trò chúng tôi đầu đã bạc cả rồi
Thương thầy. đứa từ Hà Nội, từ Huế bay vào.
Từ Plâycu, Đắc Nông băng đêm chạy xuống
Từ Cà Mau lên, từ Sài Gòn kéo đến
Bên thầy. lòng rung rung mà không ai dám khóc
Thầy sắp đi xa không muốn để thầy buồn!

Ôi những tháng năm gian khó khôn cùng
Lên lớp giảng bài vẫn lo hết dầu, thiếu gạo
Bữa cơm cặp lòng của một thời đậm bạc
Miếng ngon. Thầy vẫn để dành cho

Thầy dạy đứa ít, đứa nhiều, đứa ở gần, ở xa
Nhưng tình thương yêu thì thầy chia đều khắp
Luận án, luận văn trò làm chưa kịp
Thầy lo hơn cả cho mình!

Thế hệ chúng tôi đã quen có thầy rồi

Dù Bắc hay Nam, dù tóc còn xanh hay đầu đã bạc
Dù buồn, dù vui, chuyện riêng chung,
chuyện gia đình sự nghiệp
Có thầy, như bóng cây đại thụ.
Trong giông bão vẫn có khoảng bình yên!

Tóc thầy ngày lại cứ bạc thêm
Nhiều người chúng tôi tóc chẳng còn
xanh. và đã thành giáo sư tiến sĩ
Bên thầy. vẫn thấy mình nhỏ thế!
Như lũ học trò xưa. về nghe thầy điểm
danh mà không quên một đứa nào!

Thầy đã đi xa
Như cây đại thụ về trời
Sách thầy để lại quá nhiều
Có thể chúng tôi chưa đọc hết
Nhưng có một điều không
đứa học trò nào biết:
Thầy chỉ đi xa thôi.
Để khi tiễn đưa thầy. đừng khóc!

Thầy đi xa.
Xin chó để thầy buồn!

Hà Nội, tháng 8/2009

Kiều Thế Hưng

Hộp thư Cộng tác viên

Thời gian qua Bản tin ĐHQGHN đã nhận được bài, tin, ảnh cộng tác của các tác giả: GS.TS Mai Trọng Nhuận – Giám đốc ĐHQGHN; GS.TS Nguyễn Lân Dũng – Viện Công nghệ Sinh học ĐHQGHN; TS. Đào Hồng Thu – Trường ĐH Bách khoa Hà Nội; GS. Nguyễn Văn Tuấn – ĐH New South Wales, Úc; GS. Nguyễn Quang Riệu – Đài thiên văn Paris, Pháp; GS. Phạm Xuân Yêm – nguyên Giám đốc nghiên cứu Trung tâm quốc gia nghiên cứu khoa học ĐH Pierre et Marie Curie, Paris, Pháp; GS. Trịnh Xuân Thuận – ĐH Virginia, Mỹ; TS. Nguyễn Trọng Hiền – Caltech, JPL, NASA; GS. Nguyễn Văn Thọ – ĐH Waseda, Nhật Bản; TS. Thanh Yên – Hội Ngôn ngữ học VN; NSUT. Lê Thị Hảo Yến – Nhà hát ca múa nhạc Thăng Long; Quân Sắc – Báo điện tử VOV; Đinh Việt Hà – Viện nghiên cứu văn hóa dân gian; ThS. Lưu Thị Mai Anh – Trường ĐH Kinh tế, ĐHQGHN; Lê Thanh Hà – Trường ĐHKHXH&NV; Lan Anh – Báo điện tử VTC; Hà Đan – Viện nghiên cứu Đông Nam Á; Thanh Xuân, Phương Vi, Nguyễn Quang Hưng – Báo Nông thôn Ngày nay; Đào Liên, Nguyễn Thụ – Cựu cán bộ ĐHQGHN; Khúc Hồng Thiện, Nguyễn Tiến Cường, Hoàng Chiến Thắng, Lữ Thị Mai, Hà Mạnh Luân, Cao Thị Hồng Cảnh – Lớp Viết văn K10, Trường ĐH Văn hóa Hà Nội; Nguyễn Thị Yên – HV Báo chí & Tuyên truyền; Phạm Hiệp – Ban TCCB, ĐHQGHN; Phạm Đình Lượng – Trường ĐH Ngoại ngữ; Nguyễn Quốc Tú – Ban Chính trị và Công tác HSSV, ĐHQGHN; Ngôn Phi – Trường ĐHKHTN; Huyền Huyền – Học viện Báo chí & Tuyên truyền; Nguyễn Hoàng – Trường ĐHSP NTTW; Đinh Đức Long, Thụy Miên – Trường ĐHSP Hà Nội; Duy Vân – Hoàng Nguyễn, Minh Hiền – Minh Thu – Trường ĐHSPNT Trung ương; Hồ Văn Ngợi – K54 Khoa Báo chí & Truyền thông, Trường ĐHKHXH&NV; Kim Dung, Phạm Thị Khuyên – K51 Khoa Báo chí & Truyền thông, Trường ĐHKHXH&NV; Nguyễn Thị Đóa, Hương Giang, Hoàng Thị Liễu, Trần Thị Tân, Nguyễn Thu Hà – Khoa Báo chí & Truyền thông, Trường ĐHKHXH&NV; Vân Hà – Hà Hạnh – Trường ĐHKHXH&NV; Mai Thị Thùy Dương và nhóm CTV – SV Học viện QHQT...

Rất mong tiếp tục nhận được sự cộng tác nhiệt tình của bạn đọc gần xa...

...Một mùa thu thân quen với lẫn quất hương hoa sữa nồng nàn. Một mùa thu xao lòng với tiếng rao của người bán hàng rong trong từng con hẻm nhỏ. Một mùa thu nắng và gió...

Mùa thu ấy dù ở chốn thị thành biết bao xô bồ tấp nập hay hẻo lánh thanh bình nơi thôn dã, từ lâu đã không còn tồn tại trong ký ức tôi. Em của một thời xưa lắm, thuý chung, nay đã vùi vợi xa đường như không còn hiện hữu. Có lẽ em đã hoá thân thành kỷ niệm đầy ấp yêu thương và mùa cũng hoá thân thành nỗi nhớ. Tôi vô tình đánh mất mùa thu hay mùa thu của tôi bị đánh cắp? Không biết nữa, xa lắm rồi, như từ kiếp trước thì phải.

Không mùa thu, cái trật tự bốn mùa của đất trời bỗng nhiên đảo lộn. Một năm chỉ còn tồn tại ba mùa đông, hạ, xuân lạc điệu. Phía không thu với thiên nhiên là hình ảnh ngày cạn nắng, đường chân trời rạn vỡ mất thăng bằng báo hiệu sự diệt vong. Phía không Em là sự hụt hẫng, mong manh, chao đảo... Tôi mộng du hoang hoải đi tìm lại trật tự cho chính mình. Lang thang... khắc khoải... Lúc này hơn ai hết chính em là đáng cứu thế.

Và em đến. Bất ngờ. Lạ lùng. Ngỡ ngàng.

Tôi phát hiện ra mùa thu của riêng mình. Nồng nàn như hoa sữa. Vang vọng như tiếng rao đêm. Ngọt ngào như nắng gió... Tôi gọi mùa ấy bằng tên em: Mùa Linh.

Mùa em trở thành mùa thiêng, mùa yêu... - một mùa mới ngập tràn sức sống. Cái trật tự bốn mùa đã trở về cân

bằng lại quy luật tự nhiên, em làm thăng bằng lại anh. Biết rằng vẫn chẳng thấy mùa thu. Nhưng từ ấy tôi có riêng trong mình mùa em mỗi độ hoa sữa về. Nồng nàn. Dịu dàng...

Tôi đang say sưa, miên man trong hạnh phúc thì giật mình choàng tỉnh...

Tiếng em: - Anh gặp ác mộng à? Đi học thôi. Trái đất đang nóng dần lên, chúng ta phải nghiên cứu để bảo vệ hành tinh xanh, giáo sư nói vậy.

Văn Thiên

